

@ebsoorgtr

EBSO-HABER

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI AYLIK YAYIN ORGANI

ARALIK 2018

ASYA PASİFİK'İN "EN İYİ ODA"SI EBSO

Ege Endüstri

Kemalpaşa Cad. No:280

35060, Pınarbaşı – İZMİR, TURKEY

P: +90 232 491 14 00

www.egeendustri.com.tr

- facebook.com/egeendustri
- twitter.com/egeendustri
- linkedin.com/egeendustri
- info@egeendustri.com.tr

YILDIZ YANGIN

34. Yıl

7/24
TEKNİK SERVİS

- * Mühendislik
- * Projelendirme
- * Taahhüt
- * Montaj

- * Yangın Söndürme Cihazları
- * Yangın Dolapları
- * Yangın Kapıları
- * Yangın Pompaları

- * FM 200 Söndürme Sistemleri
- * Co2 Söndürme Sistemleri
- * Köpüklü Söndürme Sistemleri
- * Sprinkler Söndürme Sistemleri

- * Davlumbaz Söndürme Sistemleri
- * Yangın Algılama ve İhbar Sistemleri
- * Yangın Ekipmanları
- * Yangın İzolasyonu

YILDIZ YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ SAN. TİC. A.Ş.

Temsil Plaza İş Merk. 1201/2 Sk. No:4 Z-12 Yenişehir / İZMİR
Tel : (0232) 458 32 41 - 458 32 04 - 457 95 86 Fax : 457 48 82

www.yildizyangin.com.tr

ARALIK GÜNDEMİ

ARALIK 2018

Yıl : 35

Sayı : 415

Sahibi

Ege Bölgesi Sanayi Odası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Ender YORGANCILAR

Sorumlu Müdür

Mustafa KALYONCU
Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Muhsin DÖNMEZ
Ateş İlyas DEMİRKALKAN
Metin AKDAŞ

Yayın Sorumlusu

Mehmet Ali SÜTLÜ

Yönetim Yeri

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Cumhuriyet Bulvarı
No: 63 - İZMİR
Tel : (0 232) 455 29 00
Faks : (0 232) 425 36 35
www.ebso.org.tr

Grafik - Baskı Öncesi

Baskı

teknofset mat. san. tic. ltd. şti.
5632 sokak no: 26 çamdibi / izmir
tel : 232 458 58 09
faks : 232 458 54 04

EBSOHABER, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın aylık kurumsal yayın organıdır. EBSOHABER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir. Yazılar aksi belirtilmedikçe EBSO'nun resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda ifade edilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Yerel süreli yayın

Baskı Tarihi: 24 Aralık 2018

16 İzmir'de teknoloji buluşması

4	2018 yılını gururla kapatmak...	48	Mardin, fotoğraflarla İzmir'e taşındı
6	EBSO, Asya-Pasifik'in "En İyi Oda"sı	56	Ekonomide 2018 çalkantılı geçti
10	Birlikte başardık	60	Küresel ekonomi 2019'u belirsizliklerle karşılıyor
12	Sanayici-Bakanlık diyalogu olumlu başladı	64	Ege'den Kasım'da 1.2 milyar dolarlık ihracat
15	Sanayileşmede kalıcı politikalar oluşturalım	68	Sanayi üretimi Ekim'de uyardı
16	İzmir'de teknoloji buluşması	70	İşsizlik, 1.5 yılın zirvesinde
20	Yorgancılar: Girişimci olun akıl teri ile kazanın	74	Reel kesim güveni Kasım'da arttı
24	Yorgancılar'dan gelecek vizyonu	75	Temel ekonomik göstergeler
26	İzmirli sanayicilere Kazakistan daveti		
29	İzmir'den Arjantin'e ilk adım EBSO'dan		
36	Esen'den Meclis temennileri		
38	Yorgancılar: 2019 ihracat atağı yılı olsun		
41	Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi		

Kapak

Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu'ndan "En İyi Oda" ödülünü alan Ege Bölgesi Sanayi Odası, Türkiye'ye büyük gurur yaşattı.

Dünya hızla değişiyor. Artık büyük olan küçüğü alt edemiyor. Hızlı olan yavaş olanı alt ediyor.

Rupert Murdoch

Reklam ajansları, ne kadar yaratıcı olurlarsa olsunlar, doğaları gereği giderek rutinleşen ve yavaşlayan organizasyonlara dönüşürler. Oysa reklamverenler sonu bitmek bilmeyen toplantılar ve uzun yaratıcı süreçlerden çok acil çözümlere ihtiyaç duymaktadır.

**Sizin de basit ve hızlı çözümlere ihtiyacınız varsa,
bize ihtiyacınız var demektir.**

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Ender YORGANCILAR

Ege Bölgesi Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ender.yorgancilar@ebso.org.tr

[@EYorgancilar](https://twitter.com/EYorgancilar)

2018 YILINI GURURLA KAPATMAK...

Ege Bölgesi Sanayi Odası; geçmişten bugüne gerek yerel, gerekse ülke konularına bakışı, yaklaşımı ve üyelerine olan hizmet anlayışı ile öncü rolünü sürdürmüş, ülke genelinde farklı bir konuma ulaşmayı başarmış bir Oda'dır.

Yönetim Kurulu olarak; 3. dönemimizde biz de Odamızın öncü vasfını sürdürmesi adına elimizden geldiğince katkı koymaya çalıştık. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı ve hizmet anlayışımızı her zaman bir adım ileriye taşımak bizim en temel görevimiz oldu.

23 yıl önce ilklerle başlayan kalite yolculuğumuzda, basamakları birer birer çıkararak, bugün "Asya-Pasifik'in En İyi Odası" olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Aldığımız bu son ödül; hizmet kalitemizi bir kez daha teyit etmekte olup, Asya-Pasifik Sanayi ve Ticaret Odaları Konfederasyonu (CACCI) tarafından verilmektedir. 28 ülke arasından hak etmek ve Türkiye'de alan ilk Oda olmak, bizlerin sorumluluğunu da artırmaktadır. Kuşkusuz hedeflerimiz çok daha büyük. O nedenle, bu yolda çalışmaya, artan kalitede hizmet vermeye devam edeceğiz.

Organlarımızda görev yapan üyelerimize, Yönetim Kurulumuzdaki arkadaşlarıma ve tabii ki Odamızın çalışanlarına emekleri ve yaşattıkları gurur için teşekkürlerimi sunuyorum. Ümit ediyorum ki, bu gayretimiz ve başarımız diğer Oda ve Borsamıza da örnek teşkil edecektir.

Kurumsal açıdan 2018 yılını başarıyla kapatırken, ne yazık ki aynı şeyi ülkemizdeki gelişmeler açısından söyleyemiyoruz.

Yılın ilk yarısında yönetim şeklini değiştiren, kurumları yeniden yapılandıran Türkiye, yılın 3. çeyreğinde dolar türbülansı ile ilk şoku atlattı. Yüksek faiz oranı ile devam eden ve diğer ekonomik göstergelerde kendini gösteren ekonomik bozulma ile karşı karşıya kaldı. Özellikle, faaliyetlerini borçla sürdüren reel sektörde başlayan sıkıntılar artarak devam etmektedir. Dolar/TL'de gördüğümüz 7 seviyeleri, bugün 5.40'lara kadar geri çekilmiş olsa da, belirsizliğini sürdürmektedir.

Hükümetimiz tarafından piyasayı canlandırmak adına çok önemli adımlar atıldı, atılmaya da devam ediliyor.

Ancak, şu bir gerçek ki, yapısal sorunlarımız var ve uzun vadeli iyileştirmelere ihtiyacımız bulunmakta.

Gerek küresel ekonomiye ve gerekse ülkemize dair 2019 yılı büyüme beklentileri oldukça zayıf. Bu da daralan iç piyasamıza, daralan dış pazarın eklenmesi anlamını taşıyor ki, bizi zorlayacak konuların başında gelmektedir.

Yılın sonunda önemli iki sürpriz gelişme yaşandı:

İlki, sürdürülebilirliği konusunda tereddütler mevcut olsa da, ABD ve Çin arasındaki ticaret savaşına ara verilerek, 90 gün süreyle yeni gümrük vergisi artışına gidilmemesi kararı,

İkincisi, FED'in 2019 yılı için sadece bir faiz artırımına gideceği beklentisi.

Bu iki haber, bizim gibi gelişmekte olan ülkelerin içeride yaşadığı sorunları daha kolay aşmasına yardımcı olacaktır. Aksi bir durum ise, işleri daha da zorlaştıracaktır. O nedenle de, 2019 yılının ilk yarısında ülkemizde atılacak stratejik adımlar büyük önem taşımaktadır. Daralan AB'yi, uzaklaşan yabancı sermayeyi, art arda gelen konkordato kararları ile alacaklı konumda olan ve stokları tükenen, yeni yılda hammadde almak zorunda kalacak KOBİ'lerimizi, kurlardaki belirsizliği ve jeopolitik risklerimizi dikkate aldığımızda, 2019 yılının zor geçeceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu nedenlerle, finansman temininde reel sektör desteklenmeli, iş dünyasını olumsuz etkileyecek riskli durumlardan kaçınılmalıdır. Bizler de, 2019 yılında farklı pazarlarda ihracat atağına geçerek, ileri teknoloji üretimi ve ihracatına yönelerek, bu zorlu süreçte çıkış kapısını aralamak zorundayız. İç piyasaya çalışan firmalar da ürün ve maliyet ve pazarlama analizi yapmak zorunda kalacaklardır.

Her gelen yıl, bir öncekinden daha zorlayıcı olsa da, elini taşın altına koymaktan çekinmeyerek üretmeye devam eden siz değerli üyelerimizi gönülden tebrik ediyor, konularınızla ilgili Odamızla iletişim halinde olmanızı önemle rica ediyorum. Sağlıklı, mutlu, bereketli bir yıl diliyor, 2019'un ülkemize hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

SANAYİNİN

GLOBAL ÖLÇEKTE ÜRETİM VE MARKALAŞMASINDA

İLK ÇÖZÜM ORTAĞI

ARAŞTIRMA • GELİŞTİRME • BELGELENDİRME • EĞİTİM • BİLGİLENDİRME

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

www.ebso.org.tr

EBSO, Asya-Pasifik'in “En İyi Oda”sı

■ KADIR KEMALOĞLU

“
Ege Bölgesi Sanayi Odası, 28 ülkenin oluşturduğu Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) tarafından “En İyi Oda” seçildi ve Türkiye’den bu ödülü alan ilk Oda oldu.
”

Ege Bölgesi Sanayi Odası, Türkiye’de bir ilke daha imza attı. 28 ülkenin oluşturduğu Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) tarafından “En İyi Oda” seçildi ve Türkiye’den bu ödülü alan ilk Oda oldu.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) işbirliğinde; ‘Asya: Genişleyen Sınırlar’ temasıyla, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan’ın katılımlarıyla Çırağan Sarayı’nda düzenlenen 32. CACCI Konferansında, Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) ülkemizi gururlandırdı.

3 milyarın üzerindeki tüketicisiyle, dünya nüfusunun yüzde 40’ını, küresel ticaret hacminin yüzde 30’unu ve dünya ekonomik büyüklüğünün yüzde 23’ünü kapsa-

yan, küresel üretim ve ticaret açısından yeni bir ağırlık merkezi haline gelen dünya Asya-Pasifik Bölgesi’nin parladığı bir ortamda, 28 ülkenin üye olduğu, 3 milyonun üzerinde şirketin temsil edildiği CACCI’nin 2004 yılından bu yana düzenlediği Yerel Oda Ödüllerinde, Türkiye’nin büyük illerinden başvuran diğer Odalar ve yabancı rakipleri arasından sıyrılarak Rusya ve İran Odaları ile Büyük Oda kategorisinde finale kalan EBSO, Asya Pasifik ülke temsilcilerinden oluşan jüri üyelerinin titiz değerlendirmelerinin ardından farkını ortaya koydu.

Türkiye’nin gururu

Son gün jüri heyetine 15’er dakikalık sunum gerçekleştiren finalist Odalar, soru-cevap kısmında da ter döktü. Gala gecesinde Asya Pasifik ülkelerinden gelen konukların katılımlarıyla gerçekleştirilen yemekte açıklanan ödüllerin ardından Ege Bölgesi

Sanayi Odası Türkiye'den bu ödülü alan ilk Oda olarak geceye damga vurdu. Ödülü, EBSO Başkan Vekili Muhsin Dönmez, Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, Yönetim Kurulu Üyeleri Eyüp Sevimli ve Hakan Ürün aldı.

Yurt dışında bulunduğu için törene katılamayan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Yerel ve bölgesel kalkınmaya verdiğimiz önem doğrultusunda uluslararası işbirliği kültürü, sanayi, ticaret ve toplumsal refahın geliştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık veren bir Oda olarak, uluslararası ölçekte, CACCI 8. Yerel Oda Ödülleri çerçevesinde, "En iyi Oda" unvanına layık görülmüş olmaktan büyük mutluluk ve heyecan duyduğumuzu paylaşmak istiyorum. Ayrıca Türkiye'den bu ödülü alan ilk Oda olmamız, bizler için ayrıca anlamlı, kıymetli ve büyük bir gurur kaynağı olup, şüphesiz ki bundan sonraki çalışmalarımız için heyecanımızı ve motivasyonumuzu arttırmıştır. Tüm çalışma arkadaşlarımızı gönülden kutluyorum" dedi.

Hizmet yarışı

Ender Yorgancılar, "Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği (Eurochambres) işbirliğiyle yürütülen akreditasyon uygulamasında, uzun yıllardır sürdürülebilir şekilde A Mükemmel seviyede akredite olan ve ülkemizde rol model olarak lanse edilen EBSO'nun Başkanı olarak, Türkiye Odalar ve Borsalar

Birliğimizin Başkanı Sayın Rifat Hsarıcıkloğlu'na camiamıza açtığı vizyon ve yenilikçi, öncü atımları için öncelikle teşekkür etmek istiyorum. Odalarımızın akredite olmak için verdikleri hizmet yarışı, üyelerimizin katma değerli hizmet almasına ve hizmetlerimizle CACCI gibi güçlü organizasyonların takdirini kazanmamıza ve ülkemizi gururlandırmamıza vesile olmuştur. Dünyamız, ciddi bir değişim ve dönüşüm ekseninden geçiyor. Ticaret savaşlarının, ayrılıkçı siyasi görüşlerin ve korumacı politikaların dikkat çekici bir şekilde yükselişe geçtiği bu belirsizlik

atmosferinde, en büyük mücadele aracımız uluslararası işbirliklerine daha çok tutunmak oluyor. Bölgesel ve küresel işbirliğinin geliştirilmesinde ve ekonomik büyümenin sağlanmasında önemli bir misyon sahibi olan Asya-Pasifik Sanayi ve Ticaret Odaları Konfederasyonu Yönetim Kurulu'na, değerli Jüri'ye ve organizasyonda emeği geçen tüm ekibe, çalışmalarından dolayı, takdirlerimi ve teşekkürlerimi sunuyorum" ifadelerini kullandı.

Zirvede CACCI başkan yardımcılığı görevine yeniden seçilerek Türk İş dünyasını gururlandıran TOBB Başkanı Rifat Hisarıcıkloğlu da, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın önemli bir başarıya imza attığını belirtti ve EBSO Heyetinin heyecanını paylaştı.

Yorgancılar ödül sevincini Yönetim ve Meclis ile de paylaştı

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Asya-Pasifik'in En İyi Odası ödül sevincini, hem geçmiş ve şimdiki dönem yönetim kurulu üleriyle birlikte gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısında, hem de ardından Kasım ayı olağan Meclis Toplantısı'nda Meclis üleriyle paylaştı. Meclis öncesindeki Yönetim Kurulu toplantısına geçmiş dönemde görev alan üyeleri de davet eden Yorgancılar, "Çünkü onların da emeği var bu işte, hep beraber yaptık..." ifadelerini kullandı.

Meclis Toplantısı'ndaki konuşmasında, En İyi Oda ödülü için

CACCI'ye 100'den fazla Odanın başvurduğunu, aralarında Türkiye'den de 8 büyük ilin Odasının yer aldığını hatırlatan Yorgancılar, tören öncesinde EBSO'nun finale kalan 3 Odadan biri olduğunu öğrendiklerini anlattı. EBSO'yu CACCI zirvesindeki yarışmaya hazırlayan personeli temsilen Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu, Genel Sekreter Yardımcıları Emel

Tonbul ve Aysen Şahin ile Sektör İzleme ve Meslek Komiteleri personeli Evrim Örtülü'yü de kürsüye çıkarıp çalışanların çabalarını öven Ender Yorgancılar, alkışlar arasındaki konuşmasında, "Ama öyle bir ekip var ki EBSO'da, gece saat 2'ye kadar, 3'e kadar burada oturup çalışıp çok güzel bir sunum hazırladık. Dışarıdan hizmet almadan bütün işi kendimiz

yaptık. Çünkü her şeyimiz açık ve netti, pırıl pırıldı... Her yaptığımız işin arkasında ne yaptığımızı çok güzel anlattık. Hedefimiz açıkça belli. Sonuçta finale kalan 3 Oda arasından En İyi Oda ödülünü bize verdiler" dedi.

EBSO Meclis Üyelerine, "En kaliteli Odanın en kaliteli Meclis Üyeleri" diye seslenen Yönetim Kurulu Baş-

kanı Yorgancılar, “Çok gururlandım. Odamızla, Meclisimizle, üyelerimizle ve çalışanlarımızla inanın iftihar ettim. Evet, bu işin mimarı sizsiniz, siz bizi seçtiniz, biz de onlarla beraber çalıştık. Ama bu başarı hepimizin, ben hepimize çok teşekkür ediyorum” diye konuştu.

EBSO Meclis Üyeleri de ödül sevincini paylaşırken başkan Ender Yorgancılar nezdinde Oda yönetimini kutladı.

Meclis Başkanı Esen: Gururlandıran başarı

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, Asya Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu tarafından “En İyi Oda” ödülünün gururlandıran bir başarı olduğunu ifade etti.

EBSO’nun son zamanlarda başarıdan başarıya koştuğunu vurgulayan Esen, “Bu başarılarla alıştık. Ama ilk defa uluslararası alanda Odamızın gösterdiği başarı asla küçümsenmeyecek nitelikte. Ben de bu Odanın bir parçası olmaktan, bu Odaya hizmet etmekten dolayı ödül vesilesiyle de kendimi bir kat daha şanslı görüyorum ve gurur duyuyorum” dedi.

Salih Esen, EBSO’nun akreditasyon denetimlerinde gösterdiği başarıların, aldığı ödüllerin boşuna olmadığını belirtirken, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Sonuç itibarıyla bu ödüllere layık olabilmek, Odamızın öncelikle kurumsallaşmış olmasından ve üzerine düşen görevleri en mükemmel şekilde yapmış olmasından geçiyor. Ama belki de en önemlisi; birlik, beraberlik ve uyum içerisinde Meclisiyle, Yönetim Kuruluyla, Yönetim Kurulu Başkanıyla hepimiz, Genel Sekreterimizle, yardımcılarıyla ve de EBSO ailesiyle bu temele harcamızı koyduk ve karşılığında da bizleri onurlandıran bu güzel ödülü almış olduk.”

EBSO’nun Asya-Pasifik’in “En İyi Oda”sı olmasında, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile Yönetim Kurulu’nun çok büyük katkısı olduğunu dile getiren Meclis Başkanı

Esen, “Her şeyden önce bunu bir ülkü gibi görmek, bir hedef olarak tüm EBSO camiasına kabul ettirmek ve bu hedefi göstermek, ona ulaşılmasını sağlamak için motivasyon unsurlarının en yücesini kullanmak da bir maharet. Bundan dolayı da

başta Genel Sekreterimiz olmak üzere Odamızın bütün çalışanlarını kutluyorsam da, Yönetim Kurulu Başkanımızı ve tüm Yönetim Kurulu üyelerimize de buradan tebriklerimi bir kez daha sunuyorum” ifadelerini kullandı.

Birlikte başardık

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar ile Meclis Başkanı Salih Esen, Asya-Pasifik'in En İyi Odası ödülü başarısına, üyelerle, meclisle, yönetimle, personelle hep birlikte ulaşıldığını ifade etti. Yorgancılar ile Esen, bu ödülün EBSO'nun daha büyük hedeflere ulaşmak ve çalışmalarını, hizmet kalitesini sürekli daha yükseğe taşımasında önemli bir mihenk taşı niteliği taşıdığını vurguladı.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Meclis Başkanı Esen ile Yönetim Kurulu Üyeleri, "Asya-Pasifik'in En İyi Odası" ödülünün gurur ve sevincini Oda personeli ile paylaştı. Ödülün, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nda önümüzde dönemlerde yönetim kademesinde ve personel olarak görev alacaklara neler yapmaları gerektiği konusunda güzel bir rehber olacağını vurgulayan Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, hedefe ulaşmak için hizmet kalitesi ve çeşitliliğinden çalışma ortamındaki düzenlemelere kadar her türlü çabayı gösterdiklerini anlattı.

İlk olduk...

Ender Yorgancılar, EBSO'nun 2011 yılında Akdeniz Üniversitesi Türkiye Çevre Ödülü'nü, 2014 yılında KalDer'den hem Ege Bölgesi Kalite Ödülü hem de Türkiye Mükemmellik Ödülü'nü aldığını, hatırlatırken, bu yıl 28 ülkenin oluşturduğu

Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu (CACCI) tarafından "En İyi Oda" seçilerek Türkiye'den bu ödülü alan ilk Oda olmanın da uluslararası alandaki başarının önemli bir adımı olduğunu söyledi.

EBSO personelini ödül başarısından dolayı kutlayan Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

"En İyi Oda, en iyi hizmet vermekle, en iyi yönetmekle oluyor. En İyi Oda, alınan kararların doğruluğuyla ve bunların doğru şekilde uygulanmasıyla oluyor. Yönetim olarak biz kararları alıyoruz, siz uyguluyorsunuz. Ama bu kararları siz doğru uygulamasaydınız biz En İyi Oda olamazdık. Yanlış kararlar alsaydık yine bu ödüle ulaşamazdık. Dolayısıyla bu, ekip halinde oldu. Hep birlikte oldu. Önce 5 bin üyeye oldu. Onlar Meclis'i seçti. Meclis, başkanını seçti. O meclisin içinden Yönetim Kurulu seçildi. Yönetim Kurulu olarak bizler uyum içinde çalıştık. Üyelerimizle, Meclisimizle, Meclis Başkanımızla, sizlerle uyum içinde çalıştık. Başarının olması için kenetlenmemiz gerekiyor, biz onu yaptık. Sonuç burada... Bu ödül, EBSO'lu bütün arkadaşlarımızın başarısıdır. Kendinizle gurur duyun. 'Biz' olduğumuz sürece başarı var."

Uluslararası hedefler

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, konuşmasında uluslararası

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar ile Meclis Başkanı Esen, Asya-Pasifik'in En İyi Oda'sı ödülünün EBSO'nun daha büyük hedeflere ulaşması, çalışmalarını ve hizmet kalitesini daha yükseğe taşımasındaki önemini vurguladı.
”

alandaki yeni hedefleri de gösterdi. Önce dünya çapında 140 ülkenin temsil edildiği Milletlerarası Ticaret Odası (ICC – International Chamber of Commerce), 2020 yılında da Avrupa Kalite Ödülü'ne aday olunacağını haber veren Yorgancılar, "Hizmetlerimizle, projelerimizle, eğitimimizle, KOBİ Okulu'muzla uluslararası hedeflerimiz var. Çünkü biz farklı Odayız. Kurumumuzun atmosferi, çalışmaları, personelimizin işe bakış anlayışı farklı. Bu birlik ve beraberlik ülkemizin bütün kurumlarına yaygınlaşırsa başka hiçbir şeye ihtiyacımız yok. Bana, 'Siz nasıl bir Odasınız?' diye soruyorlar. Bu ödülü aldıktan sonra 'En İyi Odamız' diyorum. Çünkü ödülümüz var. Önümüzde hedeflerimiz var" dedi.

Sorumluluklarımız arttı

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen de, bugün gelinen sürecin adım adım, ilmek ilmek, üst üste konulmak suretiyle oluşturulan bir başarı öyküsü olduğunu dile getirdi. Türkiye'de herkesin EBSO'nun farklı olduğunu bildiğini ve hakkını teslim ettiğini, ancak bunun bağımsız kurumlar tarafından da tescil edildiğinde anlam kazandığını belirten Esen, "Bizler, EBSO olarak yurt

CACCI nedir?

CACCI, Asya-Pasifik bölgesinde ekonomik büyümenin sağlanması amacıyla 1966 yılında Tayvan'da kuruldu. TOBB'un 2009'da üye olduğu konfederasyonun başkan yardımcılığını, 2014'ten beri Hisarcıklıoğlu yürütüyor. Asya-Pasifik bölgesinin en büyük iş dünyası örgütü olan CACCI, 28 ülkeden yaklaşık 3 milyon şirketi temsil ediyor. Ulusal ticaret ve sanayi odaları ile ticaret dernekleri ve firmalardan oluşan CACCI, ticareti, yatırımları ve iş dünyasının bölgedeki rolünü arttırarak, bölgesel ekonomik büyümeyi sağlamak amacıyla faaliyet gösteriyor.

içinde kazandığımız, ödüllerle tescil edilmiş başarımızı bu defa uluslararası alana taşıma imkanı bulduk" dedi.

Hedeflerin ne kadar yüksek olurlarsa olsunlar aşılacağını anlatan Esen, "Şimdi bizlere düşen, bu ödüllü bir kenara koymak değil bundan sonraki çalışmalarımızda bunun ödülün gereklerini yerine getirmektir. Bugün kendimizi dününden daha fazla zorlamak gibi mecburiyetimiz var. Ödülümüzün gereklerinin sorumlu olduğumuz sanayicilere, hizmet verdiğimiz kesime yansması var. Bunu en iyi şekilde yaptık, bun-

dan sonra da yapacağımızdan şüphem yok. Buradaki çalışmalar, kapıdaki güvenlik görevlisinden Genel Sekreterimize, Yönetimimize kadar yansıyan güçbirliğinin manzumesi... Daha fazla çalışmak, hizmetlerimizi arttırmak ve farklılaştırmak görevlerimizin arasında olacak. Bunu yapmamak için hiçbir eksikimiz yok. Un, şeker, yağ var. Ender başkan gibi çok usta bir karıcı, helvacı var. Ortaya çıkan lezzetli oluyor. Dikkat çekici özellik arz ediyor. Çalışmalarınıza ve katkılarınıza teşekkür ediyoruz, bundan sonra da başarılar diliyoruz" ifadelerini kullandı.

Sanayici-Bakanlık diyalogu olumlu başladı

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın girişimleriyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Yıldırım'ın ekibiyle birlikte katıldığı İzmir Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu toplantısında, sanayicilerin konularının çözümü için olumlu bir diyalog ortamı oluşturuldu.
”

İzmir'deki organize sanayi bölgeleri ile serbest bölgelerin enerjiden imara kadar çözüm bekleyen konularının çözümü için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı nezdinde diyalog süreci olumlu başladı. Sanayicilerle bir araya gelen Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı temsilcileri, kendilerine iletilen hususlarla ilgili çözüm için birlikte hareket edilmesini istedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar'ın girişimleriyle, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Ramazan Yıldırım, Sanayi Siteleri Daire Başkanı Caner Koçoğlu, Mali İşler Şube Müdürü Ayla Kale, İmar Şube Müdürü Ramize Esra Oğuz ile Mevzuat Şubesi'nden sorumlu mühendis Adnan Yüksel, organize sanayi bölgeleri ve serbest bölgelerin başkan ve üst düzey yöneticileriyle bir araya geldi. EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın başkanlığında Sanayiciler Kulübü'nde gerçekleştirilen toplantıda, OSB Başkanları konularını ayrıntılarıyla yüz yüze aktarma ve önerileri değerlendirme imkanı buldu.

Sanayicinin gündemindeki konuların

yetkililerle doğrudan diyalogla çözüme kavuşması amacıyla çaba gösterdiklerini belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, “Sanayiciler birçok riski alarak yatırım ve üretim yapıyor, ülkeye katma değer kazandırmak için çalışıyor, ancak bazı sıkıntılarla karşı karşıya kalıyor. Bizler, hem konularımızı hem de çözüm önerilerimizi ileterek reel sektörün önünün açılmasını, yatırımların, üretimin, istihdamın ve ihracatın artmasını istiyoruz” dedi.

OSB Yönetimleri ile birlikte çalışma sözü

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Yıldırım da, kendilerini organize sanayi bölgeleri camiasıyla buluşturan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'a teşekkür etti. Kendileriyle ilgili konuları çözüme kavuşturmak ve sanayiye kılavuzluk etmek amacıyla hareket ettiklerini belirten Ramazan Yıldırım, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yanı sıra diğer Bakanlıklar ve ilgili kurumlar nezdinde de paydaşlarla birlikte çalışma sözü verdi.

Gündemdeki öncelikli konularından

enerjide, organize sanayi bölgelerinde sanayiciler tarafından yaptırılan doğalgaz dağıtım hatlarının Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na (EPDK) bedeli karşılığında devredilmesi görüşünde olduklarını belirten Yıldırım, organize sanayi bölgelerinin dağıtım bedelinden pay almasında da ısrar ettiklerini söyledi. Yıldırım, EPDK'nın lisans hakkını savunduğunu, ancak yüksek tüketimli OSB'ler lehine düzenleme yapılabileceğini dile getirdi.

Organize sanayi bölgelerindeki arsa satışlarını yeni uyum yasalarının içine de koyduklarını bildiren Yıldırım, OSB Yönetimlerinin bu konudaki taleplerini Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürlüğü'ne iletmelerini istedi.

Hazine ve Maliye Bakanlığının

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Karara İlişkin Tebliğ'de değişiklik yapılmasını içeren ve Türkiye'de yerleşik kişilerin dövizde endeksli gayrimenkul, menkul, iş, hizmet sözleşmelerinin Türk Lirası ile yapılmasının zorunlu hale gelmesinden sonra organize sanayi bölgelerindeki arsa satışlarının da aynı kapsamda değerlendirileceğini belirten Yıldırım, bedel belirleme ve yöntemine ilişkin olarak müteşebbis heyetlerin karar vereceğini söyleyerek OSB Yönetimlerinin elini rahatlatmıştı.

Ramazan Yıldırım, sanayiciye tahsis edilen parsellerde 1 yılda yatırıma başlama kararında Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik koşullar nedeniyle 1 yıllık iyileştirme planlandığını haber verirken, yeni OSB'lerde onaylı proje ve altyapı tamamlanmadan tahsis yapılmayacağını da altını çizdi. Yıldırım ayrıca, mevzuata aykırı yapılaşma ve yatırıma başlanmayan parseller konusunda OSB Yönetimlerinin inisiyatif almaları gerektiğini vurguladı.

OSB'lerin denetiminin de müteşebbis heyetin seçildiği dönemde yapılmasına işaret edildi.

İhtisas OSB'lerde sektör sınırlaması dolayısıyla yatırımcı çekme ve kredilendirme konularında ilerleme kaydedilmesi için sektördeki NACE kodlarının alt gruplarının değerlendirilmesini isteyen Yıldırım, böylece ana ve yan sanayinin aynı yerde toplanıp faaliyet gösterebileceğine dikkat çekti.

Ramazan Yıldırım, Danıştay'ın iptal ettiği acele kamulaştırma mevzuatında yetkiyi tekrar OSB'lere verecek düzenleme yapılması gerektiğini savunurken, Hazine arazilerinin de daralması nedeniyle küçük OSB'lere karşı olduklarını, bu nedenle OSB kurulacak alanın iyi belirlenmesi gerektiğini anlattı.

Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliği'ne de değinen Yıldırım, OSB başkanlarından değişiklik ile ilgili görüşlerini kendisine iletmelerini istedi.

Mobilya OSB'de adres Torbalı oluyor

İzmir'deki Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Yıldırım ile ekibiyle gerçekleştirdiği toplantıda, kurulması planlanan Mobilya OSB'ye de yer bulundu.

Karabağlar'a sığamayan İzmir mobilya sektörünün, üretim tesisleri, sergi salonları ve mobilya meslek yüksek okulunu bünyesinde barındıran sosyal tesisleriyle faaliyet göstereceği alan için önemli bir kilometre taşı daha aşarak adres Torbalı OSB oldu. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Yıldırım, Torbalı OSB'de de Aliağa OSB modeli uygulanabileceğini belirtirken, "Aliağa OSB, kimya ve karma bir yapıda. Aynı yapı Torbalı OSB'de de uygulanabilir, Torbalı OSB'nin genişleme alanı olarak düşünülen arazi değerlendirilerek mobilyacılar da burada yer

bulunabilir” diye konuştu.

Ege Bölgesi Sanayi Odası, İzmir Ticaret Odası, Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği, İzmir Mobilyacılar ve Marangozlar Odası, Torbalı Ticaret Odası ve Torbalı Belediyesi'nin ortak projesi olan Mobilya OSB projesinde, Torbalı OSB'nin bitişiğinde Kutlutaş mevki olarak bilinen 830 dönümlük arazi, İzmir-Aydın Otoyol bağlantısı başta olmak üzere sahip olduğu lojistik imkanları ve bölgedeki markalaşmış dev firmaların bilgi birikimi ile sektörü ayağa kaldıracak.

Yoğun gündem

EBSO öncülüğünde kurulan İzmir Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Yıldırım ile ekibiyle gerçekleştirdiği toplantıya damga vuran yoğun gündem ise şöyle:

- EPDK'nın 13.09.2018 tarih ve 8058 sayılı “Dağıtım Şirketlerinin Organize Sanayi Bölgelerinde Doğalgaz Dağıtım Faaliyetlerine İlişkin Usul ve Esaslar” Kurul Kararı” hakkında (Bağyurdu OSB)
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde devlet bankalarından OSB'lerde faaliyet gösterecek sanayicilere inşaat yapımı ile makine-teçhizat yatırımlarında düşük faizli kredi imkanı sağlanması (Pancar OSB)
- OSB Yasası'nda arsa satışlarıyla ilgili maddenin değiştirilmesi (İAOSB)
- Döviz üzerinden bedel ile yapılan taksitli arsa tahsis sözleşmelerinde kalan taksit ödemelerin hangi bedel ile tahsis edileceği ve sözleşmelerinde bu hususların nasıl ifade edileceği hk. (Bergama OSB)
- OSB Uygulama Yönetmeliği'ne göre arsa tahsis bedellerinin TL olarak belirlenmesi ve her yıl yeniden değerlendirilmesine yönelik vadeli satışlarda arsa tahsis bedeli hk.(Bergama OSB)

- Kamulaştırma işlemlerinin Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumluluğunda OSB Yönetimlerinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre yapılması hk. (Torbalı OSB)
- Organize sanayi bölgeleri civarındaki Hazine'ye ait parsellerin OSB'lerin talebi halinde OSB'ye devredilmesi hk.(Torbalı OSB)
- OSB Uygulama Yönetmeliği 108. maddede belirtilen ruhsat alma ve faaliyete geçme sürelerinin uzatılması hk. (Menemen OSB)
- İmar Barışı kararnamesinde bulunan bazı maddelerin, 4562 sayılı OSB Yasası ve Uygulama Yönetmeliği ile çelişmesinin yarattığı

sorunlar hk, (TOSBİ)

- Organize sanayi bölgelerinin denetimi hk. (Menemen OSB)
- İhtisas OSB'lerin yaşadığı sıkıntılar hk. (Menemen OSB)
- Organize sanayi bölgelerinin doğalgaz işletme faaliyetlerine ilişkin OSB Kanunu ve ilgili yönetmeliklerde düzenleme yapılması hk, (KOSBİ)
- Organize sanayi bölgelerinin doğalgaz tedarik süreci hk, (KOSBİ)
- İmar Kanunu'nun 18. maddesi uyarınca yapılacak arazi ve arsa düzenlemesi ile ilgili esaslar hakkında yönetmelikte değişiklik önerileri (KOSBİ)

Kimler katıldı?

- EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar
- Aliğa Kimya İhtisas ve Karma OSB Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Tezcan, Bölge Müdürü Harun Ardıç
- Bergama OSB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Telek, Müteşebbis Heyet Başkanı H. İbrahim Gökçuoğlu
- Kemalpaşa OSB Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Porsuk, Bölge Müdürü Cüneyt Öztürk
- Kınık OSB Müteşebbis Heyet Başkanı ve İzmir Vali Yardımcısı Ahmet Ali Barış, Yönetim Kurulu Üyesi Enver Olgunsoy, Bölge Müdürü Mümin Tunalı
- EBSO Meclis Başkanı, Menemen Plastik İhtisas OSB Yönetim Kurulu Başkanı Salih Esen, Müteşebbis Heyet Başkanı Erdoğan Çiçekçi, Bölge Müdürü Selim Çetinkaya
- Ödemiş OSB Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Badem, Bölge Müdürü Barış Çelik
- İzmir Pancar OSB Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Ünlüsoy, Bölge Müdür V. Murat Özcan
- Tire OSB Yönetim Kurulu Başkanı Kosat Gürler, Müteşebbis Heyet Başkanı Metin Akdaş, Bölge Müdürü Galip Kılınc
- Torbalı OSB Yönetim Kurulu Başkanı Muhsin Dönmez, Müteşebbis Heyet Başkanı Hakkı Attaroğlu, Bölge Müdürü Abdil Çalar
- İzmir Atatürk OSB Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Uğurtaş, Bölge Müdürü Doğan Hüner
- Buca Ege Giyim OSB Yönetim Kurulu Başkanı Şener Kırıkkaya, Bölge Müdürü Timuçin Öner
- Bağyurdu OSB Yönetim Kurulu Başkanı Aydın Telseren, Bölge Müdürü Figen Akdemir
- İzmir Serbest Bölgesi (İZBAŞ) Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Sevimli
- Ege Serbest Bölgesi (ESBAŞ) CEO'su Dr. Faruk Güler
- EBSO Yönetim Kurulu Üyeleri İdil Yiğitbaşı, Aytekin Öztaş

Sanayileşmede kalıcı politikalar oluşturalım

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, ekonominin içinde bulunduğu dönemin, bir daha aynı sıkıntıların yaşanmaması için uzun vadeli politikalar oluşturmak amacıyla fırsat olarak değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, İzmir Valiliği ve İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) tarafından EBSO işbirliğinde düzenlenen "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu toplantının açılışında konuşan Dönmez, EBSO olarak her platforma "Üretim Yoksa Kalkınmak Hayaldir" görüşünü savunduklarını ve bu doğrultuda gerekenleri yapmaya çalıştıklarını dile getirdi.

Muhsin Dönmez, tek bir şartın dahi değiştiği durumda üretim yapmanın zorluğunu hatırlatırken, kriz dönemlerinde bütün şartların üretimi aşağı çektiğini söyledi. Türkiye ekonomisinin içinde bulunduğu dönemde üretimdeki

daralmanın zincirleme olarak tüm sektörlerde olumsuz yansıdığını ifade eden Dönmez, "Hükümetin de bu farkındalıkla ciddi adımlar attığını bir süredir görüyoruz. Ancak, şunun altını çizmek isterim ki, atılan adımlar bu zorlu günleri atlama içindir. Bizim bir daha bu tür sarsıntılarda etkilenmememiz için uzun vadeli kalıcı adımlara da ihtiyacımız vardır. Bu zor günlerde

uzun vadenin de planlaması önem taşımaktadır. Bunun da en başında, ihtiyaç duyulan ara malında yerli üretimi sağlayacak politikaların geliştirilmesi gelmektedir" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Üyesi Dönmez, bu anlamda devletin Star Rafineri'ye verdiği desteğin önemine işaret etti ve diğer sektörlerde yönelik olarak da benzer politikalar izlenmesini önerdi.

Ar-Ge'de şirketler başı çekti

Türkiye'de Ar-Ge faaliyetleri için yapılan harcamaların tutarı 10 yılda 3 kattan fazla artarak 6,9 milyar liradan 2017 yılında 29 milyar 855 milyon liraya yükseldi. Ar-Ge harcamalarında yükü ticari kesim üstlendi. Cari fiyatlarla kişi başına düşen gayri safi yurt içi Ar-Ge harcaması tutarı 2017'de 372 liraya ulaştı. Bu rakam bir önceki yıl 311 TL seviyesindeydi.

TÜİK, 2017 yılı Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması istatistiklerini açıkladı. Verilere göre, son 10 yılda mali ve mali olmayan şirketlerin Ar-Ge harcamaları yüzde 460 artışla 17 milyar liraya, kar amacı olmayan kuruluşların da dahil edildiği genel devlet harcamaları yüzde 250 artışla 2.9 milyar liraya, yükseköğretim kurumlarının Ar-Ge harcamaları ise

yüzde 230 artışla 10 milyar liraya yükseldi.

Gayrisafi yurtiçi Ar-Ge harcamaları 2008-2017 döneminde yüzde 333 artarak 6.9 milyar liradan 29.9 milyar liraya çıkarken, bunun 15.2 milyar lirasını personel harcamaları, 11.6 milyar lirasını diğer cari Ar-Ge harcamaları ve 3.1 milyar lirasını yatırım harcamaları oluşturdu.

Mali ve mali olmayan şirketlerin Ar-Ge harcamaları içinde ise aslan payı yüzde 58.5 ile imalat sektörünün oldu. Elektrikli teçhizat, makine ve ekipman, bilgisayar, elektronik ve optik ürün imalatı, motorlu taşıtlar ile diğer ulaşım araçlarının imalatı, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı bu alanda en fazla harcama yapılan alanlar olarak dikkati çekti.

“
 EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, ana konusu KOBİ'ler için dijital dönüşüm, e-ticaret ve e-ihracat olan Türkiye Teknoloji Buluşmaları'nın İzmir toplantısında, "alibaba.com'un Bekarlar Günü cirosu Türkiye'nin bir aylık ihracatının iki katı. Teknolojiyi kullanarak ticaret yapmak için dijitalleşme altyapımızı kurmalıyız" dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, "Ülkemizdeki firmaların yüzde 99'u KOBİ ise, ihracatımızın yüzde 55'i, ithalatımızın yüzde 38'i, istihdamın yüzde 73.5'i KOBİ'ler tarafından gerçekleştiriliyorsa bu süreçte bilgilendirilmesi ve eğitilmesi gereken, hedef kitlemiz çok açık olarak KOBİ'lerdir" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde gerçekleştirilen ve ana konusu "KOBİ'ler için Dijital Dönüşüm, E-ticaret ve E-ihracat" olan Türkiye Teknoloji Buluşmaları toplantılarının İzmir ayağı, Hilton otelinde yapıldı. Akbank ve Vodafone'un ana sponsorluğundaki buluşmaların ev sahiplerinden biri olarak açılış konuşmasını yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, dünyanın içinde bulunduğu değişim ve dönüşüm sürecinde Sanayi 4.0 ile birlikte üretimden şehirleşmeye kadar her şeyin akıllısının konuşulur hale geldiğini belirtti. Ender Yorgancılar, "2005 yılından bu yana konunun önemini anlatan, Türkiye genelinde bu farkındalığı yaratan biri olarak çok açıkça ifade etmek isterim ki, bu süreç sancılı ama imkansız değildir. Doğru hamlelerle bize de yeni fırsatlar yaratacaktır. Bugün konuşacağımız dijitalleşmeden e-ticarete kadar olan

konular da bu sürecin merkezinde yer almaktadır" dedi.

Hedef kitle KOBİ'ler

Türkiye'deki firmaların çoğunluğunun KOBİ olduğunu hatırlatan Başkan Yorgancılar, "Ülkemizdeki firmaların yüzde 99'u KOBİ ise, ihracatımızın yüzde 55'i, ithalatımızın yüzde 38'i, istihdamın yüzde 73.5'i KOBİ'ler tarafından gerçekleştiriliyorsa bu süreçte bilgilendirilmesi ve eğitilmesi gereken, hedef kitlemiz de çok açık olarak KOBİ'lerdir. Şu an ülke olarak, ekonomik açıdan zor günlerden geçiyor olabiliriz. Ancak biz, özellikle de bu süreçte teknolojiyi kullanarak ticaret yapmayı çok önemsiyoruz. Ama öncesinde bizim dijitalleşme altyapımızı kurmamız gerekiyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2018 verileri diyor ki; firmalarda bilgisayar kullanımı yüzde 97, internet kullanımı yüzde 95 ama web sayfası olanların oranı yüzde 66. Yani, biz dijitalleşme ve e-ticaretten bahsederken, bu oran çok düşük olup, ne kadarının aktif olduğu da muamma" diye konuştu.

Dünya genelinde, Sanayi 4.0 ile birlikte 5 yıl içinde birçok şirketin operasyonlarının yüzde 70'inden fazlasının dijitalleşmesinin beklendiğini vurgulayan Yorgancılar,

“Yapılan araştırmalar, dijitalleşen şirketlerin kaynaklarını artırmadan, gelirlerini sektörlerinin yüzde 9 üzerinde büyüttüğünü, verimliliklerinin yüzde 80’lere kadar artırdığını ortaya koymaktadır. O nedenle de, firmalarımız özellikle bazı organizasyonlarında ivedilikle harekete geçmek zorunda” dedi.

İzmir E-ticaret merkezi olmalı

E-Ticaret için biraz geç kalındığını da belirten EBSO Yönetim Kurulu Başkanı “Benim çok önemseydiğim bir konu. Dünyanın en değerli markalarından olan alibaba.com’u bizzat yerinde ziyaret etmiş, CEO’su ile yemek yemiş biri olarak, çok geç kaldığımızı üzülerek belirtmek isterim. Alibaba’nın 11 Kasım Bekarlar Günü cirosunu hatırlayan var mı? 85 saniyede 1 milyar dolarlık, 24 saatte 30 milyar dolarlık bir satış başarısı... Türkiye’nin son açıklanan bir aylık ihracat rakamı bunun yarısı. (Kasım: 15.5 milyar dolar). O nedenle, İzmir’in E-ticarette merkez olmasına dair bir hayalim vardı. İlk etapta Kayseri seçilmiş olsa da, İzmir’deki dijital eğilimin buna imkan vereceği inancındayım. Bugün, e-ticaret ile ilgili devlet desteği de verilmektedir. Lütfen takip edin ve lütfen bu fırsatı iyi değerlendirin” ifadelerini kullandı.

Teknolojik gelişmelere ayak uydurma zamanı

Hem yurt içinde hem de dünya-

da e-ticaret yapabilmek artık büyük önem taşıdığı, bu durumun KOBİ’lerin dijital ile yaşanan hızlı dönüşüme ayak uydurmalarını ve sınırlarını ülke dışına taşımalarını zorunlu hale getirdiği vurgulanan toplantıda İzmir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Özgener ile İzmir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ercan Korkmaz da hazır bulundu.

E-ticaret ve E-ihracatla Türkiye’nin önünü açan sektör temsilcilerinin de katılımcılarla deneyimlerini paylaştığı toplantıda, TOBB E-Ticaret Sektör Meclisi Başkan Yardımcısı Merter Özdemir de, geçmişte ansiklopedilerin yerini şimdi arama motoru Google’ın aldığını, bilgiye ulaşma amacının değil araçların değiştiğini anlattı. Özdemir, “Ticaret yaparken de kullandığımız araçlar değişti ama para kazanmak ve

istihdam yaratmak amacı değişmedi. Amaçlar halen daha geçerliliğini koruyor ama değişen dünyaya ayak uydurmak mecburiyetindeyiz. Değişime ayak uydurursak gelişmeyi gerçekleştirebiliriz” dedi.

Vodafone KOBİ Satış Bölüm Direktörü Yusuf Aysal ise, “Müşteriler ve teknoloji artık değişmeye başladı ve teknoloji ve data kavramları gelişmeye devam ediyor. İşe artık bu şekilde bakmak gerekiyor. Dünyanın en büyük firması Apple’ı geçti ve bu firma Amazon. Amazon bütün ticari işlerini online olarak yapıyor ve bu firmanın tek bir mağazası bulunmuyor. İş yapış şekillerinde teknoloji kullanarak rekabete ayak uydurmak çok önemli hale gelmiştir. Bu değişiklikleri KOBİ’lerin takip etmesi gereklidir” ifadelerini kullandı.

KOBİ’ler ve dijitalleşme

Türkiye’deki girişimlerin yüzde 90’nını oluşturan KOBİ’ler, küresel pazara açılmak ve yeni iş fırsatları elde etmek istiyor. Tasarruf ve verimliliği de öncelikleri arasına alan KOBİ’lerin dijitalleşmenin ve akıllı çözümlerin ilk süreçlerini işletmelerine entegre etmeleri gerekiyor. Hem şirketlerin fiziksel güvenliği hem de siber güvenlik noktasında KOBİ’lerde önceliklerden birini güvenlik teşkil ediyor. İşletmeler birçok işini sahada yani dışarıda yönettiği için sahayı anlık izlemek istiyor. Sahadan ne kadar anlık veri elde edebilirlerse işlerini daha verimli yönetebiliyorlar.

Elektronik ticarete “Güven Damgası” uygulaması başladı

Teknoloji ilerleyip hayat hızlandııkça, e ticarete olan ilgi de artıyor. Devlet kurumları da bu değişimlere ayak uyduruyor.

Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, elektronik ticarete “Güven Damgası” uygulamasının başladığını açıkladı. Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan, elektronik ticarete güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla oluşturulan “Güven Damgası” sisteminin devreye girdiğini belirterek, tacir ve sanayicilerin üst kuruluşu TOBB’un “Güven Damgası” sağlayıcısı olarak yetkilendirildiğini bildirdi.

“Güven Damgası”yla internet kullanıcılarının çevrim içi alışveriş yapmalarının önündeki başlıca engellerden olan güvenlik, gizlilik ve hizmet kalitesi konularında yaşanan endişelerin giderileceğini vurgulayan Pekcan, 100 Günlük Eylem Planı’nda da yer alan “Güven Damgası” uygulamasının devreye girdiğine dikkati çekti.

Pekcan, TOBB tarafından e-ticaret sitelerine “Güven Damgası” verileceğini belirterek, şunları söyledi:

“Elektronik ticarete güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarının yükseltilmesi ve e-ticaret sitelerinin güvenilirliğinin tesis edilmesi amacıyla ‘Güven Damgası’ sistemi oluşturuldu. ‘Güven Damgası’ sistemi sayesinde vatandaşlarımız gönül rahatlığıyla internet üzerinden alışveriş yapabilecek. Sisteme gönüllülük esasına göre dahil olmak isteyen e-ticaret siteleri, Güven Damgası Sağlayıcıya (GDS) www.guvendamgasi.org.tr sitesi üzerinden başvuruda bulunacaklar. Elektronik Ticarete Güven Damgası Hakkında Tebliğde yer alan güvenlik ve hizmet kalitesi standartlarına uy-

duğu tespit edilen e-ticaret sitelerine, GDS tarafından ‘Güven Damgası’ tahsis edilecek.”

Tam güvenlik

Gereken güvenlik tedbirlerinin eksiksiz alınacağına işaret eden Pekcan, “Ayrıca, belirli aralıklarla yapılan sızma testleriyle de varsa güvenlik açıkları tespit edilebilecek, vatandaşlarımız herhangi bir zarar görmeden bu açıklar düzeltilebilecek ve ‘Güven Damgası’na sahip olan sitelerin güvenliği tam anlamıyla sağlanmış olacaktır. Güven Damgası’na sahip e-ticaret siteleri, alıcıların siparişi hakkında bilgi alabilmesi, talep ve şikayetlerini telefon aracılığıyla iletebilmesi için müşteri hizmetleriyle iletişim imkanı sunacak, talep ve şikayetlerin etkin bir şekilde yönetilmesini ve sonuçlandırılmasını sağlayacak” değerlendirmesinde bulundu.

Öte yandan, e-ticaret sitelerinde elektronik ticarete konu malın stok bilgisi, içeriği, malzemesi, ölçüleri gibi özelliklerine ilişkin detaylar ile gerçek boyutlarının anlaşılmasını mümkün kılan görseller gibi birçok ayrıntıya yer verileceğini vurgulayan Pekcan, alıcıya kargo takip imkanının sunulacağını, bu gibi uygulamalarla hizmet kalitesinin artırılmasının sağlanacağını ifade etti.

Çevrim içi şikayet sistemi geliyor

Pekcan, güvenlik ve hizmet standartlarına uyulmaması halinde as-kıya alınma ve iptale ilişkin işlemler yürütüleceğini ve “Güven Damgası” tahsis edilen e-ticaret sitelerinin denetleneceğini belirtti.

“Güven Damgası” sistemine dahil firmalarla vatandaşlar arasında çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünün, talep ve şikayetlerin etkin bir şekilde yönetilmesinin ve sonuçlandırılmasının sağlanabilmesine yönelik çevrim içi şikayet sisteminin uygulanacağını vurgulayan Pekcan, bu sayede e-ticarette ortaya çıkan uyuşmazlıkların hızlı ve etkin çözümlenebilmesinin sağlanacağını kaydetti.

Pekcan, söz konusu tebliğ kapsamında, Güven Damgası Sağlayıcıya uluslararası “Güven Damgası” kuruluşlarından en az birine üye olma şartı getirildiğine işaret ederek, “Böylece, bu kuruluşların uluslararası geçerliliği olan logoları ‘Güven Damgası’ alan işletmeler tarafından kullanılabilir, işletmelerimizin yeni pazarlara açılması ve yeni müşterilere ulaşması kolaylaşacak, uluslararası güvenilirliği tesis edilecek, uluslararası rekabet gücünün ve elektronik ticaret hacminin artırılması sağlanacaktır” ifadesini kullandı.

medya
satın
alımında

**farkımız
büyük
fiyatlarımız
küçük**

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, İstanbul Okan Üniversitesi'ndeki girişimcilik dersinde gençlerle deneyimlerini paylaştı, gelecek için yol gösterdi. Gençlerin analitik düşünmeye sahip ve sabırlı olmasını isteyen Yorgancılar, "Alın terini, akıl teri ile birlikte kullanamayan için zor bir sürece giriyoruz. Girişimcilikte esas olan; özgüven, fikir üretebilme ve başarıya olan inançtır" dedi.

Yorgancılar: Girişimci olun akıl teri ile kazanın

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Başkanı Ender Yorgancılar, üniversiteli gençlere girişimci ruhlarını harekete geçirmelerini öğütledi. Atatürk'ün kazandığı zaferlerin savaş meydanlarında başladığını, akıl, bilim ve stratejiyle devam ettiğini vurgulayan Yorgancılar, "Sizlerin de üstüne koyacağınız zaferler alın teri ile akıl terini birleştirerek, katma değerli işler yaratarak olacaktır" dedi.

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Okan Üniversitesi'nde Girişimcilik dersinde gençlerle deneyimlerini paylaştı, gelecek için yol gösterdi. Son yıllarda "eski köye yeni adet getirin, icat çıkarın" sözünün çok duyulduğunu hatırlatan Yorgancılar, "Çünkü artık dünyada devlet eliyle kalkınma bitti. Özel sektör ve girişimcilik bunun için çok önemli. Türkler girişimci olarak dünyanın pekçok ülkesinde faaliyet gösteriyor. Türk müteahhitler Çin'den sonra dünyada ikinci sırada yer alıyor. Tüm bunlar gurur verici ve insanımızın girişimcilik ruhunun göstergesidir. Eğer dünyada ilk 17 büyük ekonomi içine girdiysek ve ilk 10 büyük ekonomiden biri olma hedefini sahiplendiysek,

1990'lı yıllarda 25 milyar dolar civarında olan ihracatımızın bugün 160 milyar doları geçecek olması ve tabii ki 2023 yılında 500 milyar dolar hedefimizi gerçekleştirecek olan özel sektör ve girişimcilerimiz sayesinde" dedi.

Fırsatları değerlendirin

Globalleşme süreci ile artan rekabetin, girişimcilerin önemini dünyada bir kat daha artırdığını dile getiren Yorgancılar, rekabet üstünlüğüne dayalı dünya düzeninde Türk girişimcilerin daha etkin olmasını ve rekabet etmede eksikliklerini tamamlamasını diledi.

Ender Yorgancılar, Türkiye'de nüfusa oranla girişimci sayısının istenilen seviyede olmadığını da belirtirken, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Girişimcilik, fırsatları görebilmek ve analiz edebilmektir. Bir ekonominin yenilikçi olması aynı zamanda ekonomik kalkınma düzeyi ile de ilgilidir. Bölgesel olarak, Kuzey Amerika'da girişimciler yüzde 39 yenilikçi olurken bu oran Afrika'da en düşük olup, yüzde 20'dir. Türkiye'de ise müşteri ve ürün odaklı yenilik yapan girişimcilerin oranı yüzde 30.1'dir. Avrupa Birliği ülkeleri içerisinde

en genç nüfusa sahip olan ülkemiz iş üretme potansiyeli yüksek gençlerle olmanın avantajını doğru kullanmalıdır.”

Girişimcilik ekosistemi

Girişimcilerin Türkiye’de tecrübe yetersizliği ve finansmana ulaşım sıkıntılarını bu konuda iyi çalışan kurumlarla işbirliği yaparak aşabileceğine dikkat çeken Yorgancılar, TOBB’un Kadın Girişimciler Kurulu ile Genç Girişimciler Kurulu çalışmalarını örnek gösterdi. Ekonomide yaşanan değişimlerle birlikte yeni iş modelleri oluştuğunu hatırlatan Yorgancılar, sermaye sorunu yaşayan girişimcilerin fikirlerini, projelerini start-up olarak hayata geçirebileceklerini anlattı. Yorgancılar, “Gönlümden geçen bu fikirlerin küresel pazarlara taşınabilmesidir. Benim de en büyük hayalim dünyada bir Türk markasının olması. Bu, neden sizlerle mümkün olmasın ki? Ancak, çok çalışmamız ve doğru süreçlerin içinde bulunmamız gerektiği de bir gerçektir. 2017 yılında ABD’de 8 binden fazla start-up 85 milyar dolarlık fon alırken, Türkiye’de 167 start-up 103 milyon dolarlık yatırım alabilmiş. Bizim de ülke

olarak bu girişimcilik ve yenilikçilik ekosistemini yerleştirmemiz gerekmektedir. Aksi takdirde kişi başı milli gelirimiz 10 bin dolarlarda gezerken, ülkemiz de takip eden ülke konumundan öteye geçemeyecektir. Ne devletin tek başına yapabileceği bir iştir bu ne de siz gençlerin. Bir bütün olarak karşılıklı o isteğin oluşması gerekiyor ki, fikirler bir değere dönüşebilsin” ifadelerini kullandı.

Analitik düşünün kendinize güvenin

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Türkiye’deki yüksek işsizlik sorununun girişimci sayısını artırarak çözümlenebileceğine işaret ederken, kadın girişimci oranının da yüzde 30’lardan daha yüksek rakamlara çıkması gerektiğini savundu.

Girişimciyi körükleyen en önemli etkenin kişisel merak olduğunun altını çizen Yorgancılar, “Merak edin, kurcalayın deneyin ve büyük düşünün. Küçük düşünürseniz işletmeniz diğerlerinden farklı olmaz. Ama büyük düşünürseniz her ikisi de bizden; bir Simit Sarayı yaratabilirsiniz, Kahve Dünyası açabilirsiniz” dedi.

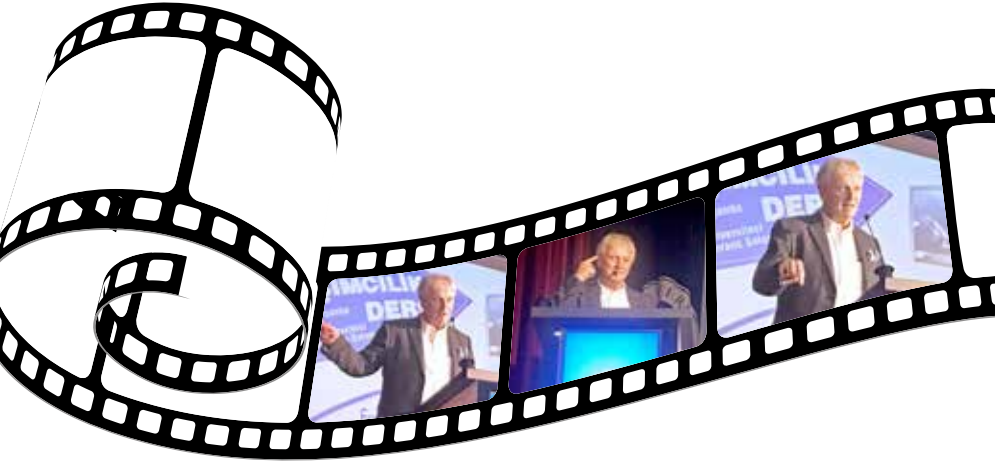
Global ekonominin “sürekli

değişim” ekseninde etrafında döndüğünü, bu nedenle herkesin iş yapış şeklini gözden geçirip yeni yöntemler geliştirmesi gerektiğini savunan Yorgancılar, “Klasik eğitim hayatınızı kazanmanızı sağlar, kendinizi eğitmeniz ise servet kazandırır. Girişimcilik ruhu ezberci sistemin dışındadır. Girişimcilikte esas olan; özgüven, fikir üretebilme ve başarıya olan inançtır. Sermaye işi kolaylaştırır ama başarıyı getirmez, mutlaka start-up olmayı deneyin. Ben de bir işveren olarak gençlerden analitik düşünme ve sabır beklerim. Hayal edin, kendinize güvenin ve zorlukların sizi yıldırmasına izin vermeyin. Yumurta kırılmadan omelet yapamazsınız. Bir hedefiniz olmalı ve bu hedef doğrultusunda gayret göstermelisiniz” tavsiyelerinde bulundu.

Alın teri ve akıl teri

Ender Yorgancılar, hızla ilerleyen teknolojinin yeni bir sanayi devrimi yarattığını ve bu devrimin (Sanayi 4.0) bireylerden şehirlere kadar her şeyi yeniden dönüştürdüğünü dile getirirken, şunları söyledi:

“Alın terini, Akıl teri ile birlikte kullanamayan için zor bir süreç giriyoruz. Bu dönüşümün içinde en başta dönüşen, değişen mesleklerin öne çıkması ve akıl teri gelmektedir. Robot Koordinatörlüğü, Endüstriyel Veri Bilimciliği, 3D Yazıcı Mühendisliği, Bulut Hesaplama Uzmanı, Giyilebilir Teknoloji Tasarımcılığı ve daha adını bilmediğimiz yeni meslekler ortaya çıkacak. Robotlar, sizin belki meslektaşınız belki de astlarınız olacaklar. Buna hazır mıyız? Ama bugünden akıl terini kullanmayı bilenler başarıyor. Nasıl mı? Apple, Google, whatsapp, facebook, Uber, booking bunlardan sadece bazıları. Her birinin piyasa değeri bizim en büyük sanayi işletmelerimizi katlıyor. Neden? Çünkü akıl terini, teknolojiyle birleştirerek fark yaratmışlardır. Başarı fark

yaratmaktır. Bilgisayarda oyun oynamak da bir program yazmayı öğrenmek de sizin tercihiniz. Bugün Apple'ın piyasa değeri, Türkiye Milli gelirini geçmiştir. Bir marka, bugün ilk 20 ekonomi içerisindeki birçok ülkenin milli gelirinin üstünde değerli. Ve ne yazık ki, ülkemizde ihraç edilen bir ürünün kg'ı 2008 yılında 1.54 dolar iken 2018'de yeniden 1.28 dolara gerilemiştir. Bir an önce sizin gibi bilinçli gençlerin sisteme dahil olması gerekir ki, biz kg başına 3-4 dolarlara ulaşabilelim."

Hedef daima ileri

Okan Üniversitesi'nde gençlere, "Girişimciliğin hayalperestlik olmadığını, olmazsa olmazının sermaye değil cesaret ve yeni fikirler üretmek olduğunu kabul ettiğiniz noktada önce kendinize sonra ülkemize sağlayacağınız katma değeri düşünün ve lütfen içinizdeki girişimci ruhu harekete geçirin" diye seslenen EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün gençlere inancını belirten "Sizin gibi gençlere sahip buldukça, bu yurt ve ulusun, şimdiye kadar elde ettiği başardığı zaferlerin üstüne çok daha büyük zaferler koyabileceğine şüphe etmiyorum", Martin Luther King'in ilerlemeyi hedefleyen "Uçamazsan koş, koşamazsan yürü, yürüyemiyorsan sürün, ama ilerle" sözlerini örnek gösterdi. Ender Yorgancılar,

"Yürekten inanıyorum ki, özellikle üniversitede okuyan siz gençlerimiz değişimin öncüsü olacaksınız.

Hayal etmeden ve başlamadan bilemezsiniz. Unutmayın ki sabır, azim ve kararlılığınız sizi gelecekte hedeflediğiniz noktaya taşıyacaktır. Heyecan duyulmayan hiçbir iş başarılamaz. Ve siyasetten arınmış, birleşerek ortak akılla sorunsuz bir birliktelik hedefleyin. Atamızın kazandığı zaferler savaş meydanında başladı, akılla, bilimle, stratejiyle devam etti. İşte sizlerin üstüne koyacağınız zaferler tamamen akıl terini hayat geçirerek, katma değerli işler yaratarak olacaktır" dedi.

Böyle başardılar

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, bilginin değeri, alın teri ile akıl terinin önemini vurguladı. Girişimcilerin karşısına çıkan engellerden yılmaması ve pes etmemesi gerektiğini belirten Yorgancılar, engellerin de hataların da gelişim için kıymetli vesile olduğunu anlattı. Yorgancılar, "Önce siz kendinize inanın, inandığınız yoldan da çıkmayın. Hayatın içinden örnekler de gösteriyor ki; çalışmaktan imtina etmeyen, deneyen, pes etmeyen, yenilik yaratan karakterler er ya da geç başarıya ulaşıyor. Sizler ise eğitilmiş, teknolojiyi kullanma becerisine sahipsiniz ve bunu ülke menfaatine çevirmeye en yakın kesimsiniz" dedi.

Ender Yorgancılar, üniversiteli gençlere; bozulan makineyi tamir eden uzmanın bir çekiç darbesi karşılığında 1000 dolarlık fatura keserken, çekicinin nereye vurulacağını bedeli olarak 999 dolar yazmasını, Kars'ın Boğatepe köyünde Zümrün Ömür'ün kapalı bir çevrede kıt kaynaklara rağmen Çevre ve Yaşam Derneği kurarak kentin tanınmasına yaptığı katkıyla Çankaya Köşkü hatta Fransa'daki Versailles Sarayı'na davet edilmesini, 65 yaşında iflas ettikten sonra hazırladığı tavuk yemeği tarifini restoranları dolaşarak ancak 1019'uncu restorana satan ve tavuk restoranları zinciri kuran KFC'nin sahibi Harland Sanders'in azmini, Paypal'ı yaratan, Tesla'yı kuran ve Space X'i hayata geçiren Elon Musk ile online alışveriş sitesi Alibaba'nın kurucusu Jack Ma'nın hiçbir şeyden yılmayan mücadeleye dolu yaşamlarını örnek gösterdi.

Asla geç değil

Gençlere bahanelerden kurtulmalarını öğütleyen, "Hayallerinizi gerçekleştirmek için asla geç değil" diyen Yorgancılar, 'sende ışık yok' denilen Harrison Ford'un azimle ve istekle yoluna devam ettiğini, bir film okulu tarafından 3 kez reddedilen Steven Spielberg'in yönetmenlik hayalinden vazgeçmediğini de anlattı. Ender Yorgancılar'ın "asla geç değil" diye verdiği bazı örnekler şöyle:

Henry Ford, Ford'u kurduğunda 40 yaşındaydı.
Asa Candler, Coca Cola'yı kurduğunda 41 yaşındaydı.
Thomas Edison, General Electric'i kurduğunda 45 yaşındaydı.
Henry Nestle, Nestle'yi kurduğunda 52 yaşındaydı.
Ferdinand Porsche, Porsche'yi kurduğunda, 56 yaşındaydı.
Ray Kroc, 52 yaşından sonra McDonald's dev fast-food zincirini kurdu.

Kağıt ve basım sanayicilerinin mesleki eğitim işbirliği

Ege Bölgesi Sanayi Odası ile İzmir Ticaret Odası çatısı altında faaliyet gösteren kağıt ve basım sanayicileriyle matbaacı esnafı, sektörün nitelikli eleman sorununa çözüm üretmek amacıyla üniversite ile el ele verdi. Sektörel Danışma Kurulu da oluşturan sanayiciler, öğrencilerle bir araya gelerek ve stajlarla onları geleceğe hazırlayacak.

EBSO 22. Grup Kağıt ve Kağıt Ürünleri Sanayi Meslek Komitesi, 23. Grup Basım Yayın Sanayi Meslek Komitesi ile İZTO 36. Grup Matbaacılık Komitesi ve 37. Grup Kağıt ve Ambalaj Komitesi Üyeleri, İzmir Matbaacılar Esnaf ve Sanatkarlar Odası temsilcileri, Ege Üniversitesi Ege Meslek Yüksek Okulu Basım Yayın Teknolojileri Programı'nı ziyaret etti. Kağıt, basım ve ambalaj sektörlerinin nitelikli eleman sorununa çözüm bulma gündemiyle gerçekleştirilen ziyarette, akademisyenlerin de katılımıyla toplantı yapıldı. Eğitim ve sanayi arasındaki iletişimin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanan toplantıda; sektörün kullandığı güncel baskı öncesi ve baskı programları ile öğrencilere öğretilen güncel programlar,

MYO'lardaki müfredatın güncellenmesi ve sektörün talepleri doğrultusunda müfredatta yer alacak seçmeli dersler, öğretim üyesi ve laboratuvar eksikliklerinin giderilmesinin yanı sıra staj imkanları da ayrıntılı olarak ele alındı.

Sektörel Danışma Kurulu

Katma değeri yüksek üretim için üniversitelerle mesleki teknik okullarla işbirliğinde çitayı da yükselten EBSO ve İZTO çatısı altındaki kağıt ve basım sanayicileriyle matbaacılar, Ege Meslek Yüksek Okulu Basım Yayın Teknolojileri Sektörel Danışma Kurulu da oluşturdu.

Öğrencilerin ilgili iş kollarındaki

sanayicilerle bir araya gelmesini sağlayacak organizasyonlar gerçekleştirerek düzenli staj yeri ve istihdama yönelik çalışmalar yapılacak Sektörel Danışma Kurulu'nda; Ege Bölgesi Sanayi Odası'ndan Fatih Aracı, Barış Erel, Ferit Kora, Doğan Albak, Bekir Eryılmaz ve Gürbüz Erenoğlu, İzmir Ticaret Odası'ndan Yavuz Ateşalp, Sinan Yolcu, Gürcan Gümüş ve Atilla Yaman, İzmir Matbaacılar Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanı Ceyhun Gençtan ile Osman Koçanalı yer aldı.

Kağıt, basım ve ambalaj sanayicileri, toplantının ardından Ege Üniversitesi Basımevi'ne de teknik inceleme ziyareti yaptı.

Yorgancılar'dan gelecek vizyonu

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, ulusal politikaların Sanayi 4.0 doğrultusunda güncellenmesi gerektiğini vurgularken, "Katma değeri yüksek üretim yapabilmenin koşulları oluşmalıdır ki, yüksek gelirli ekonomiler grubuna dahil olabilelim. Değişimin gerisinde kalmak yıkıcıdır" dedi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Sanayi 4.0'ı gündemde tuttuklarını ve yaptıkları çalışmalarla tüm kesimlerin bilgilenmesine katkı koymaya çalıştıklarını söyledi. Sanayi 4.0'ın getirdiği dönüşümün gerisinde kalınmayacağını vurgulayan Yorgancılar, Türkiye'nin teknolojiyi kullanma başarısını teknoloji üretiminde de göstermesi gerektiğini belirterek Eğitim 4.0'ın da hayata geçirilmesini savundu.

2016 yılında 36 eğitim gönüllüsü tarafından kurulan, üniversite öğrencilerine karşılıksız burs desteği sağlamakla birlikte onların, kültür, sanat ve sosyal yönden gelişmelerini gerçekleştirmek amacıyla pek çok etkinlik ve projeler hayata geçiren Atlas Sağlık ve Eğitim Vakfı tarafından "III. Atlas Geleceği Konuşuyor" etkinliği gerçekleşti.

Kuşadası Korumar Otel'de düzenlenen "III. Atlas Geleceği Konuşuyor" etkinliğinde Türkiye'nin başarılı ve önde gelen isimleri sağlık, spor, eğitim ve iş dünyasının bugünü ve geleceği hakkında önemli bilgiler paylaştılar. Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Ender Yorgancılar, İç Hastalıkları Uzmanı Dr. Gürkan Kubilay, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı'ndan Dr. Serkan Karaismailoğlu, İzmir

Yüksek Teknoloji Enstitüsü Eski Rektörü Prof. Dr. Mustafa Güden, TARKEM Yönetim Kurulu Üyesi Uğur Yüce, Homeopati Uzmanı Dr. Levent Buda ve Milli Takımlar Eski Teknik Direktörü Ersun Yanal'ın konuşmacı olarak katıldığı etkinlik, Atlas Sağlık ve Eğitim Vakfı Başkanı Dr. Mustafa Apak'ın açılış konuşmasıyla başladı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası (EBSO) Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, TARKEM Yönetim Kurulu Üyesi Uğur Yüce ve İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) Eski Rektörü Prof. Dr. Mustafa Güden ise "Eğitim ve Sanayide İzmir ve Türkiye'nin Geleceği" başlığı altında İzmir ve Türkiye'nin eğitim ve sanayideki durum ve konularını, bu konularda Avrupa ülkelerinin yaptığı çalışmaları ve Türkiye'de yapılması gerekenleri konuştular.

İzmir avantajı

Panelde konuşan EBSO Başkanı Ender Yorgancılar, "13 organize sanayi bölgesi, 5 bin sanayi kuruluşu, 2 serbest bölge, 4 teknoloji geliştirme bölgesi ve 74 Ar-Ge merkezi ile ülke sanayi üretiminin yüzde 7-8'i İzmir'den karşılanmaktadır. Bu potansiyel, bölge sanayinin de yüzde 35'ine denk gelmektedir. Bölgemizde yükselen sektörlerle baktığımızda; Bilgi ve İletişim

Teknolojisi, Sağlık Biyoteknolojisi, Akıllı/Teknik Tekstil, Makine Sanayi ve Yenilenebilir Enerji, geleceği şekillendirmek açısından rekabet gücünü artırmada, katma değerli üretimde ciddi bir avantaj barındırmaktadır” dedi.

İzmir'in, imalat sanayinde yabancı sermayenin tercih ettiği ilk il olduğunu da vurgulayan Yorgancılar, “Ülkemizde net beyin göçü alan birinci kenttir. Bu iki tercih özellikle de yenilik ekosisteminin oluşması açısından çok kıymetlidir. Bu kapsamda; üniversiteleri, nitelikli işgücü, güçlü sanayi yapısı ve teknolojiye adaptasyonu ile İzmir'in bir Silikon Vadisi olması gerektiğini de yıllardır savunulmaktadır. İzmir teknoloji üssü bu anlamda bizim vasatlıktan çıkış umudumuz olacaktır” diye konuştu.

Değişimin gerisinde kalamayız

Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak, son 5 senedir bu farkındalıkla Sanayi 4.0'ı gündemde tuttuklarının belirten Yorgancılar “Hazırladığımız yayınlarla, çalışmalarla, toplantılarla tüm kesimlerin bilgilenebilmesine katkı koymaya çalışıyoruz. Bizler bu farkındalıkla EBSO olarak bir kitap hazırladık ve dedik ki “Uyum Sağlayamayan Kaybedecek”... O nedenle de, bu tür toplantıları çok faydalı görüyor ve mümkün mertebe katılmaya çalışıyorum” dedi.

Üretim teknolojilerinden iş yapış şekline, işgücünden eğitime kadar çok keskin bir dönüşümün yaşandığının hatırlatan Yorgancılar, “Hal böyleyken, böylesi bir dönüşümün gerisinde kalmak zaten zorlaşan rekabet gücünün de gerisinde kalmak ve hatta yok olmak demektir. İşte bu nedenle, yani ayakta kalmak için, mücadele etmek için Sanayi 4.0'ı yakalamak zorundayız. Sanayici olarak ben iş yapış şeklimde diretirsem, dijitalleşmeye kapılarımı kapatırsam sizce ne kadar dayanabilirim? 1 yıl-5 yıl -10 yıl? Teknoloji o kadar hızlı geliyor ki, bugün bunu kestirmek bile çok zorlaştı” diye konuştu.

Devir teknoloji devri

Türkiye'nin ilginç bir sıralamada olduğunun belirten Başkan Yorgancılar, “Bir ülke düşününüz ki, teknoloji tüketiminde dünyada ilk sıralarda ve hatta akıllı telefon kullanımında birinci sırada. Ama Avrupa Komisyonu tarafından, 21 ülkeden 3 bin 300 okulda, 60 bin öğrenci (13.5 yaş) üzerinde yapılmış araştırmada; veri işleme, bilgisayar okuryazarlığı ve buradan çözüm üretmede son sıralarda. Birçoğunuzun bildiği gibi eğitim ölçümünde kalitesi tartışılmayan PISA testinde de son sıralardayız. Ege Bölgesi Sanayi Odası olarak; kendimize misyon edindiğimiz Sanayi 4.0 sürecini anlatırken, her zaman Eğitim 4.0'ın altını çizdik ve ayrı düşünülmemeyeceği vurgusunu yaptık” dedi.

Ender Yorgancılar, yapay zekayı geliştiren, insanları makinelerden farklı kılan insani becerilerin önemini belirtirken, makinelerle rekabet edebilir olmak için de değer odaklı eğitime dikkat çekti. ABD milli geliri yüzde 8'inin yazılım sektöründen geldiğini, bu rakamın Türkiye milli gelirinin yaklaşık iki katına ulaştığını anlatan Yorgancılar, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Ülkemizde ihrac edilen bir ürünün kg'ı 2008 yılında 1.54 dolar iken 2018'de yeniden 1.26 dolara kadar gerilemiştir. Biz kg başına ihracatı 4 dolara çıkardığımızda yol almış olabiliriz. Giyim eşyaları imalatının kg başına ihracat fiyatı ülke genelinde 19 dolar iken İzmir'de üretilenler 25 dolar. Elektrikli teçhizat imalatı ülke genelinde 4.6 dolar iken İzmir'de 6.2 dolar. İzmir'de hava taşıtları ve uzay taşıtları aksam ve parçasının kg başına ihracat değeri 45 dolar. Bizim yönelmemiz gereken nokta burasıdır. İşte bu nedenlerle, bu dönüşümü çok önemsiyoruz ve lütfen sizler de

önemseyiniz. Dahası bugün Suudi Arabistan'dan, Birleşik Arap Emirlikleri'ne Katar'dan Dubai'ye kadar birçok Ortadoğu ülkesinden Asya'ya ülkelere kadar dijital şehirler kuruluyor.”

Teknolojiyi üretelim

Dünya genelinde, Sanayi 4.0 ile birlikte 5 yıl içinde birçok şirketin operasyonlarının yüzde 70'inden fazlasının dijitalleşmesinin beklendiğini vurgulayan Yorgancılar, “Dijitalleşmeyi başarıların da, yüzde 9 üzerinde sektörlerinde büyüme yakaladıkları gözlenmiştir. Saymaya çalıştığım bu birkaç neden bile neden önemsenmesi gerektiğini sanırım açıklamaktadır. EBSO olarak Sanayi 4.0 Eğilim Anketi hazırladık Üyelerimizin Sanayi 4.0 farkındalığında ve dijitalleşme seviyesinde nerede olduklarını tespit etmeye çalıştık. Ankete katılanlar tarafından Sanayi 4.0'ın yüzde 89.4 oranında fırsat olarak görülmesi, firma eğilimlerinin pozitif yönde olduğunu gösterdi” diye konuştu.

Ulusal politikaların Sanayi 4.0 doğrultusunda güncellenmesi gerektiğini vurgulayan Başkan Yorgancılar, “Katma değeri yüksek üretim yapabilmenin koşulları oluşmalıdır ki, yüksek gelirli ekonomiler grubuna dahil olabilelim ve bu gelişmelerin dışında kalmayalım. Teknolojiyi kullanma alanındaki başarımızın üçte birini üretmek anlamında kullanabilirsek çok önemli bir yol kat edeceğimiz inancındayım. Değişim zordur, sancılıdır. Ama değişimin gerisinde kalmaksa yıkıcıdır” dedi.

Kazakistan Cumhuriyeti Büyükelçisi Abzal Saparbekuly, İzmirli sanayicileri ülkesinde yatırım yapmaya çağırıldı. EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerinin ekonomiye de yansımaları gerektiğini savundu.

İzmirli sanayicilere Kazakistan daveti

Kazakistan'dan İzmirli sanayicilere yatırım daveti geldi. Petrokimya, madencilik, makine, tarım ve hayvancılık, tekstil, gıda, inşaat ve turizm başta olmak üzere hemen her sektörde İzmirli sanayicilerin yatırımlarında teşviklerle vergi avantajlarından yararlanmaları çağrısı yapıldı. Kazakistan'da halen 2 bin civarında Türk şirketinin faaliyet göster-

diği belirtilirken, 2 milyar dolara yaklaşan toplam dış ticaret hacminin de iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerine yakışır şekilde daha yüksek rakamlara ulaşması gerektiği vurgulandı.

Ege Bölgesi Sanayi Odası ile Kazakistan Cumhuriyeti Büyükelçiliği işbirliğinde Kazakistan Yatırım ve İşbirliği Olanakları semineri gerçekleştirildi. İzmirli sanayiciler

için önemli fırsatlar sunan Kazakistan'ın ekonomi durumu, dış ticareti, pazar yapısı, yatırım ve iş fırsatları ile son dönemde ele alınan projelerin paylaşıldığı toplantının açılış konuşmasını yapan Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, iki ülke arasındaki dostluk ilişkilerinin ekonomik ilişkilere de yansımaları gerektiğini söyledi. Türkiye ile Kazakistan'ın güçlü olduğu sektörlerde geleceğe yönelik bilgi alışverişi ve geleceğe yönelik daha etkin birlik-telikler için bu günü önemli bir fırsat olarak gördüğünü belirten Dönmez, EBSO olarak her türlü desteğe hazır olduklarını bildirdi.

Birbirimizi tanımaya ihtiyacımız var

Türkiye'nin Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkelerden biri olduğunu, dostluğunu ve desteğini açıkça ortaya koyduğunu hatırlatan Dönmez, 1991 yılından itibaren başlayan sürecin 2009 yılında stratejik ortaklık seviyesine ulaştığına dikkat çekti. Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev'in son Türkiye ziyaretinde "Uluslararası arenada Kazakistan, Türkiye siyasetini destekliyor" söylemini kıymetli bulduğunu vurgulayan Dönmez, "Değişen dünyada işbirlikleri, ticaret anlaşmaları dünden daha önemli hale gelmiştir. Ancak ikili ticaret hacmimizin bu yılın 10 aylık döneminde 1.9 milyar dolar olması, bu değerli

dostluğa yakışmamaktadır. Özellikle de bizim ithalatçı olmamız, Kazakistanlı dostlarımızın ithalatında öncelikli ülkeler arasında olmamız üzüntü vericidir. Neden bu rakam 5 veya 10 milyar dolar değil. Ülkemiz, dinamik özel sektörü, kaliteli üretimi ve nitelikli iş gücü ile dünya markalarına üretim yaparken bu dostluk daha etkin olmalıydı" dedi.

Muhsin Dönmez, Kazakistan'ın ithal ettiği makineler, mineral yakıtlar, otomotiv yan sanayi ve demir çelik gibi ürünlerin her birinde İzmirli sanayicilerin üretim gücünü ispatladığına işaret ederken, İzmir'den Kazakistan'a yapılan ihracatın sadece 21 milyon dolarda kaldığını bildirdi.

Hükümetlerin çabalarına Türkiye ve Kazakistan'ın birbirilerini daha iyi tanımalarına imkan sağlayan heyet ziyaretlerinin önemli olduğunu dile getiren Dönmez, sözlerini şöyle sürdürdü:

"65 ülkeyi kapsayan Kuşak ve Yol Projesi'nde Kazakistan ve Türkiye olarak Çin ile Avrupa arasındaki ticaret güzergahında etkinliğimizi işbirlikleri ile artırabilir, kültürel ve ekonomik köprü kurabiliriz. Alternatif pazarlar, alternatif ürünler, alternatif işbirlikleri ile biz de güçlerimizi birleştirebiliriz. Sağlıklı iletişim ve işbirlikleri ile ilişkilerimizi güçlendireceğimize yürekte inanmaktayım. Çünkü, küresel ekonomide ginen nokta bunu gerektirmektedir. Astana Uluslararası Finans Merkezi'nin

varlığı ve Kazakistan'ın İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 28'inci sırada yer alması, yatırımcılarımızın da kuşkusuz ilgisini çekmektedir. Barış şehri seçilen Astana ve barışın, özgürlüğün, çağdaş yaşamın şehri İzmir iki ülke arasında köprü görevini başarıyla yürütecek şehirlerdir."

İzmir doğru adres

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dönmez, İzmir'in hammaddeye yakınlığı, ekonomik olarak jeo-stratejik ve lojistik önemi, ucuz ve nitelikli iş gücüne sahipliği, yer altı kaynaklarının zenginliği, gelişmiş üniversite-sanayi işbirliği ortamı, örnek alınan organize sanayi ve serbest bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri ve sektörel zenginliğiyle her dönem yabancı yatırımcıların imalat sanayi tercihlerinde ilk sırada yer aldığını bildirdi. Muhsin Dönmez, "Enerjiden savunma sanayiye, tarımdan sanayinin en kilit sektörlerine ve turizme kadar İzmir, işbirliği imkanları için çok zengin bir potansiyele sahiptir. Bu potansiyel kapsamında güçlü birlikteliklere imza atabiliriz" diye konuştu.

Stratejik işbirliği dönemi

Kazakistan Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi Abzal Saparbekuly, tarihi Hunlara kadar dayanan ülkenin, Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev önderliğinde yeni bir manevi uyanış dönemine başladığını belirlerken, "Türkiye kardeş ülke. Türkiye

ile ilişkilerimiz de stratejik işbirliğine dönüşecek” dedi.

Kazakistan’ı “Avrasya bölgesinde fırsat ülkesi” olarak nitelendiren Saparbekuly, Türkiye ile yüksek düzey istişare toplantısı yapıldığını, ticari anlaşmalar imzalandığını hatırlattı ve şu bilgileri verdi:

“Avrasya Ekonomi Birliği’nde ekonominin yüzde 60’ını Kazakistan temsil ediyor. Bağımsızlığımızı ilan ettiğimiz 1991 yılından bu yana 300 milyar dolarlık yabancı sermaye yatırımı geldi. 2009 yılından beri hükümet sanayi üretimini destekliyor, ayrıca bu yılki yatırımların yüzde 25’i sanayiye yapıldı. Türk yatırımcılar da Kazakistan’da ilk sıralarda, 3 milyar dolardan fazla yatırım yaptılar. 2 bine yakın Türk şirketi faaliyet gösteriyor. İstikrarlı ekonomik gelişmeye sahibiz. Dünya Bankası’nın 2017 küresel GSYH sıralamasında 200 ülke arasında 55. sıradayız. Dünya Bankası ve Doing Business Uluslararası Finans Kurumu raporlarına göre iş yapma kolaylığı açısından 28. sıradayız. Yatırımların korunması ve güvenliği garanti altındadır. Birleşik Krallık kökenli hakimlerin başkanlığındaki Astana Uluslararası Finans Merkezi Mahkemesi, Avrasya’da ilk kez

uygulanan hukuk sistemini sağlıyor. Yatırım ve işbirliği açısından Türkler daha kolay imkan bulabilir.”

Bütün projeleri desteklemeye hazırız

Kazakistan Cumhuriyeti Yatırım ve Kalkınma Bakanlığı Yatırım Komitesi Başkanı Erlan Khairov, Orta Asya’ya gelen yatırımların yüzde 70’ini ülkesinin çektiğini belirtirken, üretime yönelik her türlü projeyi vergi ve yatırım avantajlarıyla desteklemeye hazır olduklarını bildirdi. Telekomünikasyon, havacılık, madencilik başta olmak üzere 780’den fazla tesisin özelleştirileceğini de haber veren Khairov, “Özelleştirmeden her yıl 5 milyar dolar civarında gelir bekliyoruz. Türk yatırımcıların tecrübeli olduğunu biliyoruz. Sizleri özelleştirilecek tesislerde stratejik partner olarak görmek istiyoruz. 11 serbest ekonomi bölgesi ve 30 özel sanayi bölgesinde yatırım yapmaya çağırıyoruz” dedi.

Astana Uluslararası Bilim ve Rekabet Merkezi Başkanı Anuar Buranbayev ise, Kazakistan’ın öncelikli sektörlerini otomotiv, kimya, yapı malzemeleri üretimi, madencilik, tarım ve hayvancılık, inşaat ile turizm olarak sıralarken, yatırım ve işbirliği

kararı verilirken sadece ülkesinin değil etrafındaki ülkelerde yaşayan 100 milyondan fazla nüfusun da dikkate alınması gerektiğini savundu. Kazakistan’ın elverişli piyasa ve sermaye açısından avantajlı olduğunu, 2025 Gelişme Planı’nın uygulamaya başlandığını bildiren Buranbayev, “Standartlarımızı da yüksek tutuyoruz. Kazakistan pazarına girmek önemli. Sektörel desteklerin yanında şirketler de destekleniyor. Şirket alabilirsiniz veya kendi şirketlerinizi kurabilirsiniz” ifadelerini kullandı.

Kazakistan Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı yetkilisi Azat Sultanov da, iklimi, geniş toprakları ve pazar imkanlarıyla tarım ve gıda alanındaki yatırım avantajlarını gündeme getirdi. Sultanov, 100 milyon hektar tarım alanı bulunan ülkede 1.5 milyon hektarlık sulanabilir tarım alanının genişletilmesine çalıştıklarını anlatırken, “Son 10 yılda tarımsal üretim 10 kat arttı. Sebze üretimi ve hayvancılığa yüzde 70’e kadar vergi indirimi ve ucuz kredi imkanları sağlıyoruz. KDV oranımız yüzde 12. İhracatı destekliyoruz” diye konuştu.

Atyrau Bölgesi Girişimcilik ve Endüstriyel-Yenilikçi Gelişim Daire Başkan Yardımcısı Karlygash Bekbaeva ile Akmola Bölgesi Yatırım Teşvik Merkezi Başkanı Aigerim Moldabekova da bölgelerinin petrol, doğalgaz, uranyum, sanayi, tarım ve turizm potansiyeli hakkında bilgiler vererek yatırımcı beklediklerini anlattı.

Petronet Holding Yönetim Kurulu Başkanı Haluk Gemici de Türk yatırımcı olarak deneyimlerini paylaştı. Astana’yı Ankara’ya, Almatı’yı İstanbul’a benzeten Gemici, “Korkuları yenmek zaman alıyor ama bir Türk firması geçen yıl vergi rekortmeni oldu. Kazakistan’da yatırımlar ve kar transferi uluslararası anlaşmalarla garanti altında. Latin alfabesine geçiliyor, bu nedenle anlaşmalar kolaylaşacak. Orta Asya’nın yıldızı olma imkanını kaçırmayalım” dedi.

İzmir'den Arjantin'e ilk adım EBSO'dan

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İbrahim Gökçüoğlu, Arjantin ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesinde İzmir'den sektörel bazda örnek bir çalışma gerçekleştirilebileceğini söyledi. İki ülke arasındaki ticaret hacminin öncelikle 1 milyar dolara çıkarılabileceğini belirten Gökçüoğlu, dış ticaret kalemlerinde öne çıkan sektörlerden başlayarak hedeflenen başarıya ulaşılabilirliğini vurguladı.

Arjantin İstanbul Başkonsolos Yardımcısı Martin Exposito ile Ticaret Bölüm Sorumlusu Berna Uzel, diplomatik olarak EBSO'yu ilk kez ziyaret eden temsilciler olarak Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökçüoğlu ile bir araya geldi. Türkiye ile Arjantin arasındaki mesafeye rağmen iki halkın da kültürel olarak birbirine yakın olduğunu belirten Gökçüoğlu, dostluk ve belirli bir tarihe dayanan siyasi ilişkilere rağmen turizm ile dış ticaret rakamlarının bu potansiyeli yansıtmadığına dikkat çekti.

İbrahim Gökçüoğlu, Türkiye'nin Arjantin'e 159 milyon dolarlık ihracatına karşılık 450 milyon dolarlık ithalat yaptığını ifade ederken, "İlk olarak bu rakamı toplam 1 milyar dolar seviyelerine çıkarmayı

hedeflemeliyiz. İki ülkenin karşılıklı dış ticaret kalemleri incelendiğinde genel olarak kazan, makine ve ekipmanları, tarım makineleri ve yedek parçaları, elektrik-elektronik gibi ürünler öne çıkıyor. GTIP kodlarına göre yapılacak detaylı çalışma sonucu potansiyelli alanlar daha net belirlenip Arjantin tarafıyla değerlendirilebilir. Örnek olarak, Türkiye'deki tarım makinelerinin yüzde 70'i Ege'de üretiliyor, yüzde 65'i batılı ülkelere ihraç ediliyor. Tekstil ve hazır giyim sektöründe de benzer bir durum var, dünyadaki pek çok meşhur markanın ürünleri İzmir'de üretiliyor" dedi.

İlk adım İzmir'den olsun

EBSO çatısı altında gıdadan tekstile, makineden elektrik ve elektroniğe, otomotiv ve yedekparçadan petrokimya hatta yenilenebilir enerjiye kadar 64 değişik sanayi dalının temsil edildiğini ve İzmir'in sektörel çeşitliliğinin Türkiye'de tek olduğunu belirten Gökçüoğlu, "Türkiye ve Arjantin'in karşılıklı dış ticaretinde dengelenme politikasını İzmir'den başlatabiliriz. Çünkü İzmir'in sektörel çeşitliliği doğru bir başlangıçtır. Kentimiz özelinde ekonomik işbirliği konusunda bir pilot uygulama başlatarak elde edi-

len olumlu sonuçları ülke geneline yayabiliriz" diye konuştu.

EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Gökçüoğlu, İzmir'in sadece sanayi değil Efes ve Bergama gibi tarihi ve doğal zenginlikleriyle de öne çıktığını vurguladı.

Başarılı dönemin ilk adımı

Arjantin İstanbul Başkonsolos Yardımcısı Martin Exposito da, Gökçüoğlu gibi aynı güzel duyguları paylaştığını ve önümüzdeki süreçte var olan ilişkileri daha da geliştirmeyi amaçladıklarını bildirdi. Ticaretin karşılıklı olarak gelişmesinde dengeyi korumanın önemini vurgulayan Exposito, "Çalışmaya öncelikle işbirliği yapabileceğimiz sektörleri belirleyerek başlayabiliriz. Karşılıklı potansiyeli olan sektörler doğru tespit edildiği takdirde iyi bir sonuç elde edebiliriz, karşılıklı dış ticaret rakamlarını artırabiliriz.

Başkonsolosluk olarak Arjantin ile Türkiye arasında STK temsilcileri ve işadamlarından oluşan heyetlerin karşılıklı ziyaretlerine ilişkin organizasyonlarda üzerimize düşeni yapmaya hazırız. Önümüzde kat edilecek çok fazla yol var ve umarım bu ziyaretimiz başarılı dönemin başlangıcı olur" ifadelerini kullandı.

2019'da hedef büyütüyoruz

Adnan YILDIRIM
Türk Eximbank
Genel Müdürü

Ekonomik faaliyetlerin yavaşladığı dönemler bankacılık sektörüne en çok görev düşen dönemlerdir. Bugün Türkiye ekonomisi, yaz aylarında piyasalarda görülen dalgalanmaların sona erdiği, normalleşme sürecinin başladığı bir noktada bulunuyor. Bankacılık sektörünün bu dönemdeki güven veren duruşu normalleşmeye sağladığı katkı bakımından dikkate değer. Biz de Türk Eximbank olarak reel sektörün böyle zor dönemlerde güçlü kalmasına ihracata verdiğimiz destekle katkı sağlıyoruz.

2018 yılı Bankamızın verdiği destekleri artırdığı bir yıl olarak geçti. Finansman maliyetlerinin yükselmesi verdiğimiz desteği artırmamıza engel olmadı. Yılsonu itibarıyla ihracatçılarımıza, döviz kazandırıcı hizmet firmalarımıza ve yurt dışında faaliyet gösteren müteahhitlerimize 27 milyar dolara nakdi kredi ve 17 milyar doları sigorta desteği olmak üzere toplam 44 milyar dolarlık finansman desteği sunmuş oluyoruz. Böylece toplam desteğimizde yüzde 12 artışı yakalıyoruz.

Bu artışta dikkat çekmek istediğim özel bir husus var. Biliyoruz ki KOBİ'lerimiz ekonomideki ağır süreçlerin atlatılması bakımından büyük önem taşıyor. Bu yüzden Bankamız verdiği desteği artırırken KOBİ'leri hiç ihmal

etmediği gibi her zaman daha fazla destek hedefiyle çalışıyor. Bunun en güçlü göstergesi Cumhurbaşkanlığı 100 günlük icraat programındaki hedeflerimize ulaşmadaki performansımız oldu. 100 günlük programda Bankamıza verilen "KOBİ oranını artırma" hedefi kapsamında 1 Ağustos'ta yüzde 63 olan KOBİ oranını 100 günde yüzde 68'e getirdik. Sadece 100 günde toplam ihracatçı sayımızı yüzde 10 oranında artırırken, KOBİ sayımızı yüzde 19 oranında artırdık. Yıl sonunda toplamda 11 bin ihracatçıya destek vererek kendi rekorumuzu kıracağız.

Hem toplam destek tutarında hem de bu desteği alan ihracatçı sayısındaki artışları görünce çalışma şevkimiz daha da artıyor. Buna ihracatçılarımızın ilgisi eklenince 2019 yılında hedef büyüttük. 2019 hedefimiz 48,4 milyar dolar. Bu destek tutarından KOBİ'lerin aldığı payı da artıracacağız. 2018'de olduğu gibi yeni programları devreye alarak desteklerimizi çeşitlendireceğiz. İhracatçıların değişen finansman ihtiyaçlarının karşılanması için ihracat kredi sigortası işlem hacmini artıracak ve yeni garanti programlarının uygulamaya koyacağız. Tabii ki nakdi kredi desteğimiz de sigorta/garanti programlarımızda olduğu gibi artırılabilecek. Öte yandan alıcı kredisi programımız

İhracatçılarımızın sadece ihracatlarını arttırmalarını değil, onların bir atılımı ve dönüşümü gerçekleştirmelerini hedefliyoruz.

kapsamında ihracatçı firmalar ve Türk müteahhitlerimizin yurt dışında üstlendiği projelere desteğimiz sürecek. Burada maliyetleri düşürmek için de ayrıca çalışmaya devam edeceğiz. Diğer ülke ihracat destek kuruluşları ve kalkınma bankaları ile işbirliği anlaşmaları yaparak ihracatçılarımızın maliyetlerini aşağı çekeceğiz.

2019'da daha güçlü destek için öz kaynaklarımıza güçlendirilecek. Firmalarımızın uluslararası pazarda tutunması, güçlenmesi, markalaşması önceliğimiz. Yüksek katma değerli, yüksek teknoloji ürünlerin ihracatına TCMB reeskont kredilerinde vade ve faiz avantajı sağlıyoruz. Bu kapsamdaki ihracat için verdiğimiz işletme sermayesi ve yatırım kredisi desteklerimize yeni yılda da öncelik vereceğiz. Yeni yılda bu ihracatçılarımıza ilaveten sermaye malı ihracatçılarına, ihracatını daha hızlı artıran sanayi firmalarına daha farklı vade ve faiz seçenekleri uygulamak için Ticaret Bakanlığı ile koordineli olarak çalışacağız.

Tüm bu desteklerimizi ihracatçılarımızın bulunduğu yerde sağlama çalışmalarımıza hız verdik. 2019'da hizmet ağıımızı genişletiyoruz. 2017'den bugüne açtığımız 9 yeni şube ve 13 irtibat bürosuyla "yerinde hizmet" anlayışımızı geliştirmiştik. Bugün toplamda 12 şube ve 15 irtibat bürosuna ulaştık. Bunun ihracatçılarımızın Türk Eximbank desteklerine ulaşmadaki yararını görüyoruz.

Bu doğrultuda 2019'da ihracatta Türkiye'nin önde gelen illerinde 8 yeni şube ve 4 yeni irtibat bürosu açarak yerinde hizmet anlayışımızı sürdüreceğiz.

Bu vesileyle 2019'un bol ihracatlı, bol kazançlı, bereketli bir yıl olmasını diliyorum. Hepimize sağlıklı, huzurlu, güzel günler getirmesi temennisiyle yeni yılınızı kutluyorum.

Türk Eximbank'tan ihracatçıya 44 milyar dolar destek

Türk Eximbank Genel Müdürü Yıldırım, "Türk Eximbank 2018 yılının bu dönemine kadar 44 milyar dolar büyüklüğe ulaşan, yani ihracatçısına destek sağlayan banka durumuna geldi" dedi.

Türk Eximbank Genel Müdürü Adnan Yıldırım, Türk Eximbank'ın bu yıl ihracatçılara 44 milyar dolarlık destek sağladığını belirterek, "Eylül 2018 itibarıyla Türkiye'deki bankaların ihracatçılara sunduğu nakdi ihracat kredileri toplamının yaklaşık yüzde 48'ini Türk Eximbank tek başına kullandı" dedi.

Yıldırım, "İhracatın Finansmanında Türk Eximbank" konulu bilgilendirme toplantısında, Türk Eximbank'ın kuruluşu, yapısı ve hizmet alanlarına ilişkin sunum yaptı. Türk Eximbank'ın 2017'de ihracatçıya 39.3 milyar dolar finansman desteği sağladığını anımsatan Yıldırım, "Türk Eximbank 2018 yılının bu dönemine kadar ise 44 milyar dolar büyüklüğe ulaşan, yani ihracatçısına destek sağlayan banka durumuna geldi. Gelecek yıl için de endişeniz olmasın. Geçmiş yıl ve bu sene yaptığımız gibi önümüzdeki yıl da ihracatı, ihracat artışının üzerinde desteklemeye devam edeceğiz" diye konuştu.

Yıldırım, Türk Eximbank'ın, Türkiye'de alacak sigortası şirketleri arasında birinci, yurt dışı fon temininde 7'nci, kredi büyüklüğünde ise 52 banka arasında 8'inci sırada olduğunu belirtti.

İhracat kredileri özelinde bakıldığında da Türkiye'deki bankaların ihracatçılara sunduğu nakdi ihracat kredileri toplamının yaklaşık yüzde 48'ini Türk Eximbank'ın kullandığının altını çizen Yıldırım, "Eylül 2018 itibarıyla Türkiye'deki bankaların ihracatçılara sunduğu nakdi ihracat kredileri toplamının yaklaşık yüzde 48'ini Türk Eximbank tek başına kullandı. İhracatçılarımızın sadece ihracatlarını artırmalarını değil, büyük bir atılım ve dönüşüm gerçekleştirmelerini hedefliyoruz" ifadesini kullandı.

Yıldırım, Türk Eximbank'ın, diğer eximbanklardan farklı olduğuna işaret ederek, "Diğer eximbanklar ihracatçının bir tür finansman ihtiyacını karşılar yani kredi, sigorta, garanti, mektup falan... Biz ise saydığım bu ihtiyaçların tamamını karşılıyoruz" dedi.

Türk Eximbank'ın merkez şubesi ile 12 şubesi bulunduğunu ifade eden Yıldırım, 15 noktada da irtibat bürolarının hizmet verdiğini belirtti.

Hedefimiz, düzenli ihracat yapan ihracatçıların tamamına ulaşmak

Yıldırım, 2017 yılında 7 bin 700 civarında ihracatçıyla çalıştıklarını dile getirerek, şu değerlendirmede bulundu:

"Bugün itibarıyla bu sayı 10 bin 980'e geldi. Yıl sonu hedefimiz 11 bin ve zannediyorum ki 10 güne kadar 11 bini aşmış olacağız. 31 yılda geldiğimiz noktayı son 2 yılda yüzde 50 ile aşmış durumdayız. Hedefimiz 15 bin. Türkiye'de 70 binden fazla ihracatçı var ama arka arkaya 3 yıldan fazla düzenli ihracat yapan dediğimiz zaman bu sayı 15 bine düşüyor. Bizim de hedefimiz Türkiye'de arka arkaya düzenli ihracat yapan ihracatçıların tamamına ulaşmak."

Üçüncü çeyrekte yavaş büyüme

Kur ataklarının yaşandığı ABD ile sorunların çıktığı üçüncü çeyrekte Türkiye ekonomisi yüzde 1.6 büyüdü. Vatandaşın temel gıda dışında harcamalarının bıçak gibi kesildiği, yatırımların durduğu üçüncü çeyrekte ekonomiyi ihracattaki artış, ithalattaki gerileme ile kamunun harcamalarındaki yükseliş büyüttü. Yılın ilk 9 aylık dönemindeki büyüme ise yüzde 4.51 oldu.

Türkiye ekonomisi 2018 yılının en dalgalı dönemi kapsayan üçüncü çeyreğinde TL'deki sert değer kaybı, finansal koşullardaki sıkışma ve iç talepteki yavaşlamanın etkisiyle üçüncü çeyrekte yüzde 1.6 büyüdü. Büyümenin kaynağı bu kez devlet ve dış ticaret olurken vatandaşın tüketimi yavaşladı, yatırımlar geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018 yılı üçüncü çeyreğine ilişkin Gayri Safi Yurt İçi Hasıla verilerini (büyüme rakamları) açıkladı. Gayrisafi Yurt İçi Hasıla üçüncü çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak (2009=100), 2018 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 1.6 arttı. Beklenti büyümenin yüzde 2 seviyesinde gerçekleşeceği yönündeydi. Türkiye ekonomisi geçen yılın aynı döneminde yüzde 11.1 büyüyerek, son 6 yılın en yüksek çeyreklik büyümesini gerçekleştirmişti.

Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2018 yılı üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 2.1 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki

çeyreğe göre yüzde 1.1 azaldı.

Dengeler bozuldu

Ekonomik büyüme yıl başından bu yana ivme kaybediyor. GSYH, revize edilen verilere göre ilk çeyrekte yüzde 7.2, ikinci çeyrekte ise yüzde 5.3 büyüdü. Büyümedeki ivme kaybı üçüncü çeyrekte ise belirginleşti. Yılın son çeyreğinde ekonomide küçülme beklenirken 2018 için yüzde 2-2.5 seviyesinde büyüme öngörü-lüyor.

Yüksek enflasyon başta olmak üzere bozulan makro dengeler, şirketlerin artan döviz borcu, hükümetten ekonominin dengelenmesi için adım beklentileri, TCMB'nin para politikasına yönelik soru işaretleri gibi unsurların yanı sıra ABD ile bozulan ilişkiler kaynaklı siyasi riskler TL'nin bu yıl sert değer kaybetmesine yol açtı. Benzer etkiler büyümede de baskı yarattı. Dolar/TL 13 Ağustos'ta tarihi zirve olan 7.24 seviyesini test etmiş ve bu tarihte TL'nin dolar karşısında yılbaşına göre değer kaybı yüzde 47.5 olmuştu. Tüm bunlar hem yatırımları hem de vatandaşların tüketim alışkanlıklarını olumsuz yönde etkiledi.

Çeyreklik bazda yüzde 1.1 düşüş

2018 üçüncü çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH, çeyreklik bazda yüzde 1.1 düştü. TÜİK, büyümenin ayrıntılarını üretim ve harcamalar yöntemiyle hesaplıyor. Üretim yöntemiyle büyümenin kaynağı, kamu yönetimi hizmetlerindeki artış. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2018 yılının üçüncü çeyreğinde cari fiyatlarla yüzde 21.8 artarak 1 trilyon 13 milyar 453 milyon TL oldu. Kişi başı milli gelir ise 10 bin 173 dolara indi. İkinci çeyrek sonunda 10 bin 769 dolar seviyesindeydi.

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; bu yılın üçüncü çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine kıyasla zincirlenmiş hacim endeksi olarak tarım sektörünün katma değeri yüzde 1, sanayi sektörünün yüzde 0.3 artarken, imalat sanayinde ise bir önceki yılın üçüncü çeyreğindeki yüzde 16.8'lik büyüme, bu yılın üçüncü çeyreğinde ancak yüzde 0.6'lık ilerleme kaydedebildi. Ağustos ve Eylül aylarındaki sanayi üretim verileri bunun habercisi niteliğindedir. Özellikle otomobil, beyaz eşya ve mobilya gibi dayanıklı tüketim malı üreten sektörlerde daralma yaşanıyor. Tarımdaki büyümenin ekonomiye verdiği katkı 0.12 puan, sanayinin katkısı ise 0.05 puan oldu. İkinci çeyrekte yavaşlayan inşaat üçüncü çeyrekte daraldı. Geçen yıl üçüncü çeyrekte yüzde 18.8 büyüyen inşaat sektöründe bu yılın üçüncü çeyreğinde büyüme yüzde 5.3'e geriledi. Mevcut konutların satışı için hem kredi faizlerine yönelik hem de fiyatlara yönelik indirim kampanyaları yapıldı. Ancak, yeni projeler üretilememesi sektördeki kaybı büyüttü. Son çeyrekte de inşaat daralmanın sürmesi bekleniyor.

Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri de yerini geçen yılın aynı dönemindeki yüzde 21.8'den bu defa 4.5 yükselişe bıraktı. Burada

BÜYÜMEYE KİM NE KADAR KATKI VERDİ		
ÜRETİM	Artış (%)	Etkisi (puan)
Tarım	1.00	0.12
Sanayi	0.3	0.05
-İmalat sanayi	0.6	0.09
İnşaat	-5.3	-0.42
Hizmetler	4.5	1.00
Bilgi-iletişim	3.5	0.08
Finans, sigorta	7.4	0.27
Gayrimenkul	2.3	0.17
İdari destek hizmet	-7.8	-0.41
Kamu yönetimi	10.2	0.88
Diğer hizmet	1.8	0.03
Vergi-sübvansiyon	-0.3	-0.03
HARCAMA		
Vatandaşın tüketimi	1.1	0.66
Devletin tüketimi	7.5	0.90
Toplam yatırımlar	-3.8	-1.11
İhracat	13.6	2.98
İthalat	-16.7	3.78

en önemli katkı turizm sektöründen. Son yılların en iyi sezonunu geçiren turizmciiler sayesinde hizmet sektörünün ekonomiye katkısı 1 puan oldu. Kamu yönetimi, eğitim, sağlık, savunma gibi devletin tüm hizmetlerini içeren sektörde büyüme yüzde 10.2 ve ekonomiye katkı 0.88 puan. Sektörlerin sıkıntıda olduğu dönemlerde kamunun büyümeye verdiği destek dikkat çekti.

İhracat, Türkiye ekonomisinin en zor döneminde direksiyona geçti ve ekonomideki yavaşlamanın daha hızlı olmasını engelledi. Üçüncü çeyrekte yüzde 13.6 artan ihracat ekonomiye 2.98 puanlık katkı yaptı.

İthalatta ise daralma yüzde 16.7'yi bulurken ekonomiye katkısı da 3.78 puana ulaştı. İthalat vatandaşın tüketimindeki durgunluğa paralel olarak geriledi.

Hanehalklarının harcamaları

Yerleşik hanehalklarının ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların (HHKOK) toplam nihai tüketim harcamaları, 2018 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirleme hacim endeksi olarak yüzde 1.1 arttı. Bu artışın ekonomiye katkısı sadece 0.66 puan. Vatandaşın tüketimi ağırlıklı olarak temel gıda maddelerine yöneldi. Otomobil, beyaz eşya, mobilya gibi dayanıklı tüketim mallarına yapılan harcama üçüncü çeyrekte yüzde 0.6 azaldı. Dayanaksız mallara yapılan harcamalardaki artış ise yüzde 21.4 oldu. Yarı dayanıklı mallarda yüzde 16.9, hizmetlerde ise yüzde 20.2 artış yaşandı.

Devletin nihai tüketim harcamaları yüzde 7.5 artarken, ekonomiye katkısı 0.9 puan oldu. Stoklar ise büyümeyi 5.6 puan aşağı çekti.

Yatırımlar azaldı

Üçüncü çeyreğin en dikkat çekici verilerinden biri de toplam yatırımlardaki düşüş. Geçen yılın üçüncü çeyreğine göre yüzde 3.8 gerileyen yatırımlar ekonomiye 1.11 puan aşağıya çekti. Hem makine ve teçhizat yatırımları hem de inşaat yatırımları azaldı. İnşaatta gerileme yüzde 1.8, makine ve teçhizat yüzde 8.5 oldu.

İşgücü ödemeleri

İşgücü ödemeleri, 2018 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 19.4 artarken, net işletme artışı/karma gelir de yüzde 22.2 arttı.

İşgücü ödemelerinin cari Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı geçen yılın aynı döneminde yüzde 32.5 iken bu oran 2018 yılının üçüncü çeyreğinde yüzde 31.6 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 52'den yüzde 51.8'e düştü.

Marka hukukunda önceye dayalı kullanım ve marufiyet kuralı

Av. Murat ULUSU
Hukuk Danışmanı

Türk Marka Hukuku'nda temel başvuru kaynağı 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'dur. Bu kanun ile marka olabilecek işaretler örnekseyici olarak sayılmakla birlikte markanın da tanımı dolaylı olarak yapılmıştır. SMK m.4'e göre; "Marka, bir teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dâhil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla çoğaltılabilen her türlü işaretleri içerir."

Bu hükümden çıkarabileceğimiz tanıma göre, marka, bir işletmenin mal veya hizmetlerini, diğer işletmelerin mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlayan işarettir.

Tescilli bir marka sahibine münhasır hak sağlar ve marka sahibinin üçüncü kişiler tarafından markasının izinsiz kullanımını önleme yetkisi vardır. Markaya tecavüz; "Marka sahibi veya yetkili kıldığı kişinin izni olmaksızın, markanın aynısının veya ayırt edilemeyecek derecede benzerinin ticaret sırasında markanın tescili kapsamında bulunan mal veya hizmetlerde kullanılması" şeklinde ifade edilebilir.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun marka korumasının tescil yoluyla elde edileceğini ifade eden 7. maddesi ve marka sahibine sağlanan hakların 3. kişilere karşı marka tescilinin yayın tarihi itibarıyla hüküm ifade edeceğini belirten 9. maddesi gereği ülkemizde marka

hakkının kural olarak tescil ile doğduğunu söylemek mümkündür. Bir markanın tescile hak kazanabilmesi için ise KHK'da yer alan şartları eksiksiz yerine getirmesi, herhangi bir eksikliğin bulunması durumunda da eksikliğin giderilmesi ve süresi içinde herhangi bir itiraz yapılmamış veya yapılan itirazın kesin olarak reddedilmiş olması gerekir.

Hukukumuzda marka tescilini zorunlu kılan herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle ekonomik hayatta birçok marka tescilsiz olarak varlığını sürdürmekte ve bu markalara ciddi yatırımlar yapılmaktadır. Her ne kadar 6769 sayılı SMK'nın tescil sistemini benimsediği düşünülse de, daha önce de belirtildiği gibi, tescil sistemine istisna teşkil edecek birçok düzenleme de mevcuttur. Bu istisnalardan bir tanesi olan 8/3 maddesi, tescilsiz şekilde eskiye dayalı olarak kullanılan, yatırım ve emek harcanan işaretlerin, belirli şartları taşımaları halinde korunma altına alınması durumunu düzenlemektedir.

Ekonomik hayatta çeşitli işletmelerin başlangıçta ayırt edici niteliği haiz olmayan işaretleri marka olarak seçip tescilsiz bir şekilde kullandıkları ve söz konusu markalarına ciddi emek ve para harcadıkları sıkça rastlanan bir durumdur. Bu tür kullanımlar sonucu başlangıçta ayırt edici niteliği haiz olmayan işaretler ayırt edici nitelik kazanmakta ve belirli şartlar altında hukuk düzenince

korunmaktadır. Markanın eskiye dayalı olarak kullanımı ve bu kullanım sonucu ayırt edicilik kazanması hususu da bu noktada devreye girmektedir.

İşbu düzenlemenin amacı, bir işareti ilk kez

Hukukumuzda marka tescilini zorunlu kılan herhangi bir hüküm bulunmaması nedeniyle ekonomik hayatta birçok marka tescilsiz olarak varlığını sürdürmekte ve bu markalara ciddi yatırımlar yapılmaktadır.

kullanan ve marufiyet kazandırmanın meydana getirdiği ekonomik değerden bir başkasının haksız ve sebepsiz olarak faydalanmasının önüne geçmektir. Gerçekten tescilsiz bir işaret üzerinde hakkın doğması için, o işarete, kullanım yoluyla hukuken korunması gereken ekonomik bir değer kazandırılmalıdır. Bu ise, söz konusu işaretin asgari bilinirlik seviyesine ulaştırılması ile mümkün olmaktadır. Bir işaretin maruf hale gelmesi için herkes tarafından ve ülkenin bütününde tanınmasına gerek yoktur. İşaretin üzerine konulduğu emtianın hitap ettiği alıcı kitlesi tarafından bilinmeye başlaması, belirli bir yer, bölge veya piyasada bilinir olması yeterli görülmektedir.

Tescil edilmemiş markaya koruma sağlanması için sadece tescilsiz marka sahibinin markayı ilk kez kullanmaya başlaması yeterli değildir, aksine markanın kullanımını haklı kılabilecek daha temel ve önemli bir sebep bulunmalıdır. Bu da markanın belli bir yer, bölge ve piyasada bilinir hale gelmesidir. Gerçekten tescilsiz bir işaret üzerinde hakkın doğması için, o işarete, kullanım yoluyla hukuken korunması gereken ekonomik bir değer kazandırılmalıdır. Bu ise, söz konusu işaretin bilinirlik seviyesine ulaştırılması ile mümkün olmaktadır. Aksinin kabulü halinde bir işareti piyasada ilk kullanan kişiye o işaret üzerinde hak bahsetmek, 6769

6769 sayılı SMK ile esasen marka hukukumuzda tescil ilkesi kabul edilmiş olmasına rağmen, sistemimiz getirilen istisnalar nedeniyle gerçek hak sahipliği kuralını benimsemiş ve markayı ilk defa kullanıp ona ayırt edicilik kazandırarak (maruf hale getiren) gerçek hak sahibi olarak adlandırmıştır. Doktrinde marufiyet kuralı olarak isimlendirilen bu şart hem Türk Patent Enstitüsü uygulamasında hem de Yargıtay içtihatlarında kabul edilmiştir.

sayılı SMK hükümleri uyarınca korumanın tescil yoluyla elde edileceği ilkesini, dolayısıyla tescil sistemini anlamsız hale getirir. Çünkü işaretin piyasada sadece diğerlerinden önce kullanılmasıyla koruma kapsamına alınması halinde, işletmelerin marka tescili yapmalarına gerek olmayacak, ilk kullanılan işaret korunuyor olacaktır.

Doktrinde marufiyet kuralı olarak isimlendirilen bu şart hem Türk Patent Enstitüsü uygulamasında hem de Yargıtay içtihatlarında kabul edilmiştir ve tescilsiz markanın yoğun kullanımının kanıtlanması gerektiğini söylemektedir.

Markanın tescili için yapılan

başvuru veya markanın tescili için yapılan başvuruda belirtilen rüçhan tarihinden önce söz konusu işaret için hak kazandığını öne süren kimse, bu iddiasını ispat etmek amacıyla çeşitli deliller sunabilmektedir. İddia sahipleri, işaretin mal üzerinde veya ambalajında veya hizmet sunumu sırasında kullanıldığını gösteren çeşitli kataloglar, faturalar, vergi tahakkuk fişi, satış sözleşmesi, sergi katılım belgeleri/fotoğrafları, gazete/dergi kupürleri, çeşitli reklam vasıtalarındaki kullanıma dair belgeler (broşür, takvim, ilan, TV reklamı vs.), ticaret sicil kayıtları, ticari amaçlı yazışmalar gibi delilleri, yaygın kullanımın ispatı amacıyla sunabilmektedir.

Netice olarak 6769 sayılı SMK ile esasen marka hukukumuzda tescil ilkesi kabul edilmiş olmasına rağmen sistemimiz getirilen istisnalar nedeniyle kullanma esasına dayalı sisteme daha yakındır. Yargıtay da yerleşik uygulamasında gerçek hak sahipliği kuralını benimsemiş ve markayı ilk defa kullanıp ona ayırt edicilik kazandırarak (maruf hale getiren) gerçek hak sahibi olarak adlandırmıştır.

Esen'den Meclis temennileri

EBSO Meclis Başkanı Salih Esen, ekonominin içinde bulunduğ u zorlu süreci yaşayarak gördüklerini, hükümetin sağladığı desteklere, borç uzatımlarına ve indirimlerine rağmen sanayicilerin ve iş dünyasının ne yazık ki toparlanamadığını, küresel ekonomide de durumun parlak görünmediğini dile getirdi.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Başkanı Salih Esen, açılış ve başkanlık sunuşlarında, ebediyete intikal edişinin 80. yıldönümünde Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla ve minnetle bir kez daha andıklarını, her 10 Kasım'da Atamıza duyduğumuz özlem ve hasretin gün geçtikçe arttığını, zira Ortadoğ u coğrafyasının ve çevremizdeki az gelişmiş ülkelerin bugün içine düştükleri çıkmazları ve toplumsal açıdan geri kalmışlıklarını gözlemedikçe, Atatürk'e ve verdiği mücadeleye olan hayranlığımızın her geçen gün arttığını söyledi. Atatürk'ün bizlere emanet ettiği eşsiz mirasın, günümüzde ülkemize olduğu kadar diğer pek çok ülkeye de yol gösterici nitelikte olduğunu vurgulayan Esen, bizim de bu eşsiz mirasa her zamankinden fazla sahip çıkmamız ve durmaksızın ilerleyen dünyada muasır medeniyetler seviyesine ulaşma ülkümüz yolunda durmaksızın çalışmamız gerektiğini ifade etti.

Esen, Hakkari ve Şırnak'ta mühimmat patlaması, İstanbul'da ise eğitim helikopterinin düşmesi nedeniyle şehit olan askerlere Allah'tan rahmet, ailelerine

sabır ve başsağlığı diledi.

Birinci Dünya Savaşı'nın bitiminin 100. yılı anısına düzenlenen törenlerde bir araya gelen 70 dünya liderinin ortak bir söylemle savaşın yol açtığı korkunç sonuçlar üzerinde durduklarını ve tekrarlanmaması adına ortak temennilerini dile getirdiklerini, ancak maalesef küresel ölçekte yeni bir zemine kavuşan risklerin, bu temennilerin söylemde kaldığını ve uygulamada karşılığını bulmadığını belirtti.

Uluslararası gelişmelerin etkileri

İngiltere'de Brexit Anlaşması konusunda AB ile varılan mutabakatın, birçok bakanın istifasına sebep olarak Batı dünyasının kendi içinde krize neden olduğunu ve durum çok karışık bir hale geldiği için aralarında referandumun tekrarlanması da olan birçok muhtemel seçeneğin değerlendirmeler arasında yer aldığını söyledi.

Diğer taraftan, Amerika Birleşik Devletleri'nin İran'a yönelik ikinci aşama yaptırımlarının da Kasım ayı itibarıyla devreye girdiğini. İran'ı bölgede yalnızlaştırmayı hedef alan yaptırımlardan

aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 8 ülkenin muaf tutularak Ortadoğu'da yeni istikrarsızlıklara kapı açıldığını dile getirdi. Esen, coğrafyamızın içinde bulunduğu belirsizlik ortamında geleceğimizi öngörebilmemizin giderek zorlaştığını, bununla birlikte, Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ve Rusya ile yeniden ılımlı bir sürece girmemizden büyük bir memnuniyet duyduğunu ifade etti.

Ekonomide sorunlar artıyor

Salih Esen, ekonomimizin içinde bulunduğu zorlu süreci yaşayarak gördüklerini, hükümetin sağladığı desteklere, borç uzatımlarına ve indirimlerine rağmen sanayicilerin ve iş dünyasının ne yazık ki toparlanamadığını, daha fazla ihracat yaparak bir telafi imkânı olsa da, küresel ekonomide ne yazık ki işlerin çok parlak görünmediğini, üstelik ihracat yapma şansı olmayanlar için bu sürecin daha da sancılı geçtiğini vurguladı. Konkordato ilan eden firma sayısının 8 ayda 1028 olduğunu, 257 tanesi için kararın çıktığını, halen art arda konkordato haberleri aldıklarını, suiistimal edilmesine ilişkin olarak yasada yeniden düzenleme yapılırsa da ihtiyacı olan, olmayan her firmanın konkordatoya başvurduğunu, bunun da piyasalara moral, motivasyon açısından olumsuz bir durum olarak yansıdığını söyledi.

Piyasada önemli göstergelerden bir tanesinin karşılıksız çek sayısı olduğunu söyleyen Esen, yasada uygulamaya yapılan birçok düzenlemeye rağmen verilerde yine olumsuz yönde artışın devam ettiğini söyledi. İlk 10 aylık dönemde İzmir'de adet bazında yüzde 27'lik artış yaşanırken Türkiye genelinde yüzde 12 artış yaşandığını, karşılıksız çek tutarının İzmir'de yüzde 85 artarken, Türkiye'de yüzde 50 arttığını, karşılıksız

işlemi yapıldıktan sonra ödenme oranının ise sadece yüzde 20'lerde kaldığını belirterek, rakamların çok ciddi olduğunu ve yetkililerin bu konuda göreve davet edilmesi gerektiğini ifade etti.

Odalarda siyaset olmasın

Yerel seçimlerin yaklaştığı dönemde kamudan, partilerden tasarruf seferberliği beklediklerini, teknoloji çağında artık sokaklarda hem afiş, hem de sesli gürültü yaratacak unsurlardan vazgeçilmesini, kaynaklarımızın doğru zamanda, doğru işlerde, kamuda kullanılması gerektiğini vurguladı.

Bilindiği üzere, seçimlerde aday olan Oda ve Birlik başkanlarına seçilemedikleri takdirde görevlerine geri dönme imkânı veren düzenlemeye TESK'in de eklenerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul gördüğünü, konuyu TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu'nun "uygun bulmadığı"nın basında yer aldığını söyledi. Esen, aynı görüşe katıldığını, bu yasayı kesinlikle uygun bulmadığını, buralara hizmet amaçlı gelenlerin siyasi kararlarıyla aynı göreve devam etmelerinin yanlış olduğunu, katılımı bu kürsülere taşınmanın her görüşteki

üyeye verilecek hizmete zarar getireceğine inandığını dile getirerek, Cumhurbaşkanımızın bu yasayı onaylamamasını umduğunu belirtti.

Meksika'da düzenlenen 2018 Dünya Şampiyonasında ikinci olan Ampüte Futbol Milli Takımımızı tebrik eden Esen, Ampüte Futbol Takımımızın oyuncularının sportif başarıyla olduğu kadar azim ve mücadeleleriyle hepimize örnek olduğunu, aynı azim ve kararlılıkla takımımızın gelecek dönemlerde de ülkemize yeni galibiyetler getireceğine inandığını dile getirdi.

EBSO Ailesi

Meclis Üyesi Temel Şen'in amcası Orhan Şen'in vefat ettiğini söyleyen Esen, merhuma Allah'tan rahmet, ailesine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diledi.

Meclis Üyesi Hüseyin Vatansver'in Enerji Sanayicileri ve İşadamları Derneği (ENSİA) Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden seçildiğini belirterek, kendisini tebrik etti ve görevinde başarılar diledi. Meclisin genç üyelerinden Cüneyd Temel'in baba olduğunu dile getiren Esen, Temel'i tebrik ederek, "Allah analı-babalı büyütsün" dedi.

Yorgancılar: 2019 ihracat atağı yılı olsun

“
EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, 2019'un ihracat atağı yılı olması gerektiğini söyledi. İç piyasadaki daralma karşısında her zaman ihracatın çıkış kapısı olduğunu ifade eden Yorgancılar, "İhracat noktasında ciddi desteklere ihtiyacımız var" dedi.
”

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, 29 Ekim'de cumhuriyetimizin 94. yıldönümünü coşkuyla hep beraber, bazı Meclis üyelerimizin ve Kadınlar Birliğinin katılımıyla kutladıklarını söyledi. Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın korteji yürürken yolun sağ ve solunda bulunan vatandaşlardan övgü dolu sözler aldıklarını bunun kendisini çok gururlandırdığını ifadeyle, "İnşallah cumhuriyetin 100'üncü, 200'üncü, 300'üncü yıllarını, 400'üncü yıllarını kutlamak bizden sonraki nesillere nasip olsun" dedi.

Yorgancılar, ebediyete intikalinin 80. yılında dünyanın önünde saygıyla eğildiği Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ü sevgi, saygı, minnet ve şükranla bir kez daha anarak, onun çizmiş olduğu yolda gururla yürüdüğümüzü bir kez daha ifade etmek istediğini söyleyerek, Atamızla ilgili hazırlanan filmi Meclis Üyeleri ile paylaştı.

Ender Yorgancılar, TOBB'a bağlı bir

şirket olan TOBTİM'in Yönetim Kurulu Başkanı olduğunu, ülkemizde menfur bir saldırı sonucunda hayatını kaybeden Rusya Büyükelçisi Andrei Karlov'un eşi ile bizdeki siyaset bilimleri fakültesi ile (Mülkiye) eşit olan Moskova'daki Üniversitenin Rektörünün "Karlov Vakfı" adında bir vakıf kurduğunu, Moskova'daki iş adamlarının mütevelli heyetinde yer aldığı Vakfın, sadece eğitim ve sağlıkla ilgili faaliyetler gösterdiğini, TOBTİM'in bünyesinde bulunan Arkadia İş Merkezi'ndeki ofislerimizden bir tanesini Karlov Vakfı'na tahsis ettiklerini söyledi. Eşinin Türkiye'de vefat etmesine rağmen, Vakfın Türkiye-Rusya ilişkilerini daha yukarıya taşıyabilmek için sağlık ve eğitim konularında çok güzel çalışmaları olduğunu, Özbek vatandaşı çocuğu olmayan bir kadının Türk-Rus doktorlarının ortak çalışmasıyla anne olması, Rusya'da hiç denizi görmemiş 40 kadar çocuğun Demre'ye getirilmesi gibi çok güzel faali-

yetler gerçekleştirdiklerini, kendilerinin de bu vakfın çalışmalarına destek olmaya çalıştıklarını belirtti.

Reel sektör-finans zirvesi

Bilindiği üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin organizasyonunda 7 Kasım Çarşamba günü Swisshotel Büyük Efes'te Türkiye Bankalar Birliği ile yaklaşık 500 kişinin katılımıyla ortak bir toplantı gerçekleştirildiğini ifade eden Yorgancılar, TOBB Başkanı Rifat Hisarcıkıoğlu'na, Bankalar Birliği Başkanı ve aynı zamanda Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın'a bir kez daha teşekkür etti.

Toplantıda konuşulan konuları da Meclis Üyeleriyle paylaşan Yorgancılar, KDV alacağının vergi ve sigorta borçlarından düşülmesini, bankaların kredi kullanımında teminat olarak kabul edilmesini, kamuya iş yapan firmaların kamu alacaklarının bankalar tarafından kabul edilmesini, bazı sektörlerde yapılan vergi indirimlerinin genişletilmesini, yapılandırma bankalar tarafından firmaların uzun bir süre sorunlu krediler bölümünde kalıp mimlenmesinin önlenmesini, mevduat ve kredi faiz oranı arasındaki makasın daraltılmasını, bankaların her işlemde ekstra aldıkları ücretlerde indirim gidilmesini, kredi limitlerinin arttırılmasını, kredi borçlarında vadelerin uzatılmasını, teminat mektuplarında kriz öncesi döneme dönülmesini, işletmeler için çıkartılan konkordato dedikodularına bankalarca itibar edilmemesini, Eximbank kredilerinde bürokratik işlemlerin ve maliyetlerin azaltılmasını talep ettiklerini söyledi.

Ender Yorgancılar, Eximbank'ın bugün Türkiye'nin 7'nci bankası haline geldiğini, açtığı kredilerle ve şubeciliğiyle dışarıda çok rahat borçlanan bir banka olduğunu, Genel Müdürü Adnan Yıldırım'ın Odamız mensubu olması dolayısıyla da her zaman sanayicinin yanında durduğunu, ihtiyaç duyulan her zaman bir telefon kadar yakında olduğunu belirtti. Ayrıca, Eximbank'ın 2018 yılı

sonuna kadar tarıma dayalı sektörlerle 200 milyon dolar ek desteğinin devam edeceğini vurguladı.

Bürokrasi azalıyor

Piyasada yaşanan sıkıntıları aşmanın tek yolunun ihracattan geçtiğini ama bunun bugünden yarına yapılabilecek bir iş olmadığını belirten Yorgancılar, bu açıdan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği öncülüğünde 16 şehirde ihracat destek ofislerinin açıldığını, Odamızda da bir tane ihracat destek ofisi açılacağını, Uluslararası İlişkiler birimimizden her türlü desteğin alınabileceğini dile getirdi.

Aynı toplantıda Hisarcıkıoğlu'nun TOBB'un takibinde olan konuları dile getirdiğini, TOBB'un bakanlıklarla bire-bir çalışmaları sonucunda bürokratik engellerin azaltılması yönünde ciddi bir ilerleme kaydedildiğini söyleyen Yorgancılar, ülkemizde iş yapma kolaylığının bir önceki yıla göre 17 basamak yükselerek 190 ülke içinde 43'üncü sırada yer aldığını, alt endeksler bazında değerlendirildiğinde Türkiye'nin en çok ilerleme sağladığı alanların, kredi alma işlemleri, inşaat izinlerinin yerel yönetimlerden, belediyelerden alınması işlemleri, iflas çözüm işlemleri olduğunu söyledi.

Ender Yorgancılar, SGK indirimleri ile ilgili olarak, 12 ayı geçmeyen borçlara 60 aya kadar uygun koşullarda taksitlendirme imkânı sağlandığını, ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık Gelir veya Kurumlar Vergisi mükellefi olanlardan; başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıl prim ödeme yükümlüsü olmak, başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıla ait aylık prim ve hizmet belgelerini, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini süresi içinde vermek, ancak borç ödemediği hüsniyet sahibi olmak, son 1 yıl içinde de borçlarını ödeyememiş olmak kriterleri bulunduğunu, bu yapıdaki firmaların 60 aya kadar vade yaptırma imkânı bulunduğunu dile getirdi.

Çalışma ve kısa çalışma ödeneği

ile ilgili olarak; 9 Kasım 2018 tarih ve 30590 sayılı Resmi Gazete'de önemli bir değişiklik yapıldığını, Yönetmelik'te "zorlayıcı sebep" tanımının "işverenin kendi sevk ve idaresinden kaynaklanmayan, önceden kestirilemeyen, bunun sonucu olarak bertaraf edilmesine imkan bulunmayan, geçici olarak çalışma süresinin azaltılması veya faaliyetin tamamen veya kısmen durdurulması ile sonuçlanan dışsal etkilerden kaynaklanan dönemsel durumları ya da deprem, yangın, su baskını, heyelan, salgın hastalık, seferberlik gibi durumları" şeklinde yeniden düzenlendiğini, değişiklik ile ekonomideki darboğazdan kaynaklı faaliyetlerini tamamen veya kısmen en az 4 hafta süreyle durdurmaları hallerinde (kısa çalışma yaptıkları dönemlerde 3 ayı aşmamak üzere) işyerinde istihdam ettikleri işçilerin çalışmadıkları döneme ilişkin ücretlerinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması imkanı sağlandığını belirtti.

İş dünyasına nefes aldırın adımlar

Yorgancılar, alacağın temini amacıyla borçluya veya üçüncü bir şahsa ait taşınır eşya, alacak veya hak üzerinde kurulan ve alacaklıya borç ödenmediği takdirde rehin konusu üzerinde paraya çevirme yetkisi veren sınırlı aynı bir hak olduğunu söyleyerek, işletmelerin sermaye yapılarının neredeyse yarısını taşınır varlıkların oluşturduğunu, bankaların yüzde 73 oranında taşınmaz değer istediklerini söyledi. 6750 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu'nun 1 Ocak 2017 itibarıyla yürürlüğe girdiğini, amacın; finansmana erişimi kolaylaştırmak olduğunu, alacaklılardan, kira gelirlerine, taksit plakalarından ticari projeye kadar bir çok taşınmazın rehin edilebileceğini söyledi.

Rehin sözleşmesinin tescilinin 250 lira, değişiklik tescilinin 75 lira, terkinin 40 lira, her sayfa örneğinin 12 lira, sorgulama kısmının ücretsiz olduğunu, taşınır rehin sistemi

TARES adı altında 7 gün 24 saat açık bir sistem bulunduğunu, üye olduktan sonra istene işlemin yapılabilmesini ifade etti.

Ender Yorgancılar, 27 Kasım Salı günü İZKA işbirliği ile "Milli Teknoloji, Güçlü Sanayi Hamlesi Yolunda Sanayimizin Geleceği: Sorunlar ve Çözüm Önerileri" konulu bir toplantı gerçekleştireceğini, bütün meclis üyelerini beklediklerini dile getirerek, aynı gün İzmir Organize Sanayi Bölgeleri ve Serbest Bölgeler Platformu'nun konularını görüşmek üzere T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Sanayi Bölgeleri Genel Müdürü Ramazan Yıldırım ve ekibinin katılımlarıyla bir toplantı gerçekleştireceklerini haber verdi.

Yorgancılar konuları değerlendirdi

EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Meclis Üyesi sanayicilerin gündeme getirdiği konuları değerlendirdi.

Erdoğan Çiçekçi'nin Meclis kürsüsünden dile getirdiği konuyu toplantı öncesinde kendisi ile paylaştığını, Çevre Çalışma Grubu'muzun hazırlayacağı bilgi notunu TOBB nezdinde, milletvekillerimizle birebir görüşerek gerekli düzenlemenin yapılması yönünde çaba sarf edeceğini söyledi.

Şehitlerimizi her seferinden derin üzüntü ile rahmetle andıklarını, insan kaybının kim olursa olsun çok üzücü bir durum olduğunu çünkü bir insanın kolay yetişmediğini, çok ciddi emekler harcadığını dile getirdi. Yorgancılar, herkes için hayatın sonu bulunduğunu, ama en kötüsünün kahpece, arkadan vurarak, tuzak kurarak yapılan katliam olduğunu, bunun ne izahı, ne kabul edilebilirliği, ne de anlayışı olamayacağını belirtti.

Nedim Anbar'a Dubrovnik'te gerçekleştirdikleri toplantı için teşekkür ettiklerini, çünkü önemli bir başarı elde edildiğini ifade eden Yorgancılar, konuları doğru platformda, doğru insanlara anlatıp, ikna edilebildiği takdirde çözüme ulaşabildiğini

söyledi.

Mustafa Dirin'e teveccühü için teşekkür eden Yorgancılar, Özkan Mucuk'tan, enerji kooperatifçiliğiyle ilgili güncel bir rapor isteyerek, konuyu hem enerji bakanlığımızda, hem de TOBB'da dile getirerek, takip edeceğini söyledi.

Başta başöğretmenimiz Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm öğretmenlerimizin, eğitime katkı sağlayan tüm eğitimcilerin Öğretmenler Günü'nü kutladı.

Ender Yorgancılar, Türkiye'nin şu anda Sanayi 2.0'ı geçtiğini, tam olarak Sanayi 3.0'ı gerçekleştiremediğini, bu seviyeyi geçip Sanayi 4.0'ü bitirdikten sonra ancak Mehmet Karahaliloğlu'nun söylediği yapay zekâlar ve biyoteknoloji gibi konuları gündeme alabileceğimizi belirtti. Türkiye, eğitim sistemiyle ilgili bir karar verirse ancak 15 sene sonra bunun meyvesini görebileceğini, eğer yapay zekâda, Sanayi 4.0'da,

biyoteknolojide, nesnelere internetinde bir noktaya gelmek istiyorsak buna önce eğitimden başlamamız gerektiğini vurguladı.

Hem tütün hem de alkol sektöründeki ÖTV artışlarının çok yüksek olduğunu dile getiren Yorgancılar, özellikle şarapta Avrupa'daki hiçbir ülkede ÖTV'nin bulunmadığını söyledi.

Ergin Erdinç'in KOSGEB'le ilgili dile getirdiği konuyu araştıracağını, üstün yetenekli çocukların eğitimi konusunu kendisinin daha önce iki kere Meclis kürsüsünden ifade ettiğini, bu ifadesinde "özel yetenekli çocuklar bölgelerde seçilerek gönderileceği inovasyon liseleri veya teknoloji üniversiteleri kurularak değerlendirilmelidir" dediğini hatırlatan Yorgancılar, bu çocukları eğitebildiğimiz takdirde bir tane Google, bir tane alibaba.com çıkartabilseler, bu ülkenin çok başka yerlerde olacağını vurguladı.

Sanayicinin gündemi sektörler ve ekonomi

Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Üyesi sanayiciler, Türkiye gündeminin önümüzdeki yıl Mart ayında yapılacak yerel seçimlerle yakın coğrafyamızdaki gelişmelere odaklandığı ortamda dikkatleri sektörel gelişmeler üzerinden ekonomiye çekti. Atık bertarafındaki sorunlar ve çevre kirliliği nedeniyle alışverişlerde plastik poşet kullanımına bedel konularak sınırlama getirilmesine yönelik yasal düzenlemelerin yaratacağı karmaşayı gündeme getiren sanayiciler, bunun kağıt, cam, alüminyum, pet ambalajlardaki yansımalarının da soru işaretlerine neden olduğunu ifade etti. Makine ihracatında Türk bankalarının verdiği teminat mektuplarının bazı ülkelerde kabul edilmemesinin sektöre darbe vuracağı uyarısında bulunan sanayiciler, yüksek faizlerin yanısıra ÖTV artışının da şarap üreticileri-

ne olumsuz yansıtacağını dile getirdi. Ekonomideki sorunların geçici tedbirlerle çözülmeye çalışılmasının önümüzdeki süreçte faturayı daha da ağırlaştıracağını ifade ederken, orkinos ihracatında kotaların artması, yenilenebilir enerjide kooperatifleşmeye gidilerek destek avantajlarından yararlanılabileceği, kağıt ve basım sanayicilerinin de hem kendi aralarındaki dayanışmanın artması hem de sektöre nitelikli eleman yetiştiren okullarla işbirliği haberleri olumlu gelişmeler olarak kaydedildi.

EBSO Meclis Üyeleri, Asya-Pasifik'in En İyi Odası ödülü başarısından gurur duyduklarını ifade ederken, Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis Başkanı Salih Esen nezdinde Oda Yönetimini, Genel Sekreter Mustafa Kalyoncu ve personeli kutladı.

Erdoğan Çiçekçi Poşet bedeli dipsiz kuyu

EBSO Meclis Üyesi Erdoğan Çiçekçi, vefanın, paylaşımı adilce yapmanın çok güzel bir davranış olduğunu, Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın bir önceki dönem Yönetim Kurulu Üyeleri olarak kendilerini Yönetim Kurulu Toplantısı'na davet edip, ödül başarısını paylaşarak

tam bir vefa örneği sergilediğini söyledi. Hizmetin elbette birlik ve beraberlikle gerçekleştiğini ama birlik ve beraberliği liderlerin tesis ettiğini, Türkiye'nin genel tablosunda Ender Yorgancılar'ın örnek alınması gereken bir lider olduğunu, Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın farklı bir Oda olmasının nedenlerinin de araştırmacılara ikaz mahiyetinde olması gerektiğini dile

getirdi.

Bilindiği üzere poşet torbaların bir yıl evvel çevre kirliliği yaratması ve tabiatta yok olma süresinin çok uzun sürmesi nedeniyle en çok kullanım alanı olan marketlerde ücret karşılığı verilmesi kararı alındığını söyledi. Çiçekçi, mağazalarda naylon poşet satış işlemi adet başına 25 kuruştan yapılacakken bir de torbaları üreten üreticilere ceza niteliğinde adet başına 11 kuruş ücret ödeme zorunluluğu getirildiğini hatırlattı.

Büyük hipermarketlerin 20 bin ton torbanın yaklaşık 15 bin tonunu kendileri parayla alıp tüketiciye bedava verirlerken, şimdi ücretli satış yapacaklarını, yani bütçelerinde milyonlarca liralık kâr elde etmiş olacaklarını belirtti.

İlk bakışta çevreci bir uygulama olarak, 13 Kasım'da 5-6 milletvekilinin imzasıyla TBMM Kanunlar Şubesi'ne sunulan bu yasa ile ilgili Odalardan hiçbir görüş talep edilmediğini, konunun TBMM'de hangi aşamada olduğunu araştırırken Aliğa'dan bir sanayicinin Odamız Çevre Çalışma Grubu'nu arayarak bir takım evraklar ilettiğini söyledi. Evrakları ve kanun taslağını incelediklerini, çok başka detaylarla karşılaştıklarını, ambalaj işi yapan üreticilere, bununla birlikte kirlen diyen düşünülen sektörler birim, adet veya ton üzerinden belli bir ücretlendirme yapıldığını, poşet başına 11 kuruş istenirken gram bazında veya kullanım amacına göre bir ayırım yapılmadan sabit ücret belirlendiğini gördüklerini söyledi.

Erdoğan Çiçekçi, 15 gün önce Külliye'de Emine Erdoğan'ın açılış konuşması yaptığı sıfır atıkla ilgili gerçekleştirilen konferansa katıldığını, Türkiye'deki atığın sıfır noktasında olmasıyla ilgili bilgiler aktarıldığını, çevre yönetmeliğinin ruhunda bazı ifadelerin değiştirilerek Çevre Kanunu'na sıfır atık konusunun girdiğini ve 'herkes bulunduğu yerde sıfır atık uygulamasını gerçekleştirsin' yönünde bir hava estiğini söyledi. Oysa 2872 sayılı yasanın eki olan Ambalaj Atıkları Yönetmeliğinin ilk çıkış yılından itibaren 'ambalaj

Erdoğan
Çiçekçi

piyasaya sürenler ne ödeyecek, neleri geriye toplayacak, atıklar nasıl toplanır, geri dönüşüm lisansı nasıldır, toplama lisansı nasıldır?' konularını dile getirdiklerini, şimdi sıfır atığı gerçekleştirebilmek için hadisenin sanayicilerden para almaya döndüğünü vurguladı.

Bütün ambalajları kapsıyor

Kanunlaşacak taslağın ek listesinde yer alan ürünleri yurt içinde piyasaya arz eden üreticilerden, ithalatçılardan listede belirtilen tutarda Geri Kazanım Katılım Payı tahsil edileceğini, yani devlete yeni bir gelir kapısı açıldığını, bu rakamların yeniden değerlendirilmesinde, sürekli yeniden düzenleneceğini, üstüne üstelik Cumhurbaşkanı'na yüzde 50'ye kadar artırma yetkisi verildiğini söyledi. Çiçekçi, ayrıca AVM'lerin poşet satışından elde ettiği gelirin devletin bütçesine gelir olarak konacağını, bir başka maddede ise yoğurt ambalajından, pet şişeye kadar her ambalaj için ödenen paranın her ayın 15'inci günü vergi dairesine yatırma zorunluluğu getirildiğini söyledi.

EBSO Meclis Üyesi Çiçekçi, plastik torba, pil, akü ve ambalaj üreticisi gibi bir çok sektör için ekstra ödeme gerektiren kanunda yer alan listeyi Meclis Üyeleri ile paylaştı. Konuyla ilgili bir rapor hazırladıklarını, en kısa sürede Yönetim Kurulu'na ileterek, TOBB ve Bakanlıklar nezdinde paylaşılmasını isteyeceklerini, zira bu konun

Ergin
Erdinç

dipsiz bir kuyu olduğunu, sektörler bazında tartışılmadığı sürece bütün ambalaj üreticilerine ciddi ödeme yükümlülükleri doğuracağını vurguladı.

TÜSİAD'ın konuya ilişkin çok ciddi deklarasyonu bulunduğunu dile getiren Çiçekçi, mevcut olan atık yönetmelikleri ile belediyelerin zaten gerekli çalışmaları yaptıklarını, bu konuda hem vatandaşın hem üreticinin gerekli vergisel ödemeleri gerçekleştirdiklerini, büyük bir panik ile kanun çıkarılmaya çalışıldığını ancak uygulamanın bu şekilde yapılmasının doğru olmadığını belirtti.

Ergin Erdinç Geri kazanımda karmaşa sürüyor

EBSO Meclis Üyesi Ergin Erdinç, Çevre Kanunu'nun 13 Kasım 2018 tarihinde bir torba kanun teklifi olarak 7 AKP milletvekilinin önerisiyle, Çevre Komisyonuna geldiğini, üç gün içinde görüşülüp karara bağlanarak Genel Kurula sevk edildiğini, muhtemelen de kasımın son haftası yasalacağını belirtti.

Kanun teklifinde sanayicileri ilgilendiren bazı maddeler bulunduğunu, öncelikle bu kanun ile yılda 15 milyar TL geri kazanım katkı payı altında bir bedelin tahsil edilmesinin beklendiğini dile getiren Erdinç, poşetin tanesi için minimum 25 kuruş ki artma olasılığı olduğunu, bir poşetin ağırlığı 10 gram kabul edilirse poşetten alınacak paranın marketler

ya da süpermarketler tarafından 1 tonda 25 bin lira olduğunu söyledi. Devletin alacağı geri kazanım katkı payı 11 kuruştan Çevre Komisyonu tarafından 15 kuruşa çıkartıldığında devletin alacağı paranın sadece 15 bin lira olacağını, yani 10 bin liranın market ve süpermarketlere kazanç olacağını vurguladı. Ayrıca lastik, yağ, madeni yağ, ambalaj malzemeleri, pil, ilaçlar, her türlü içecek malzemeleri olmak üzere hayatımızda olan her ambalajdan 1, 2, 3 kuruş gibi bedeller alınacağını, Türkiye'de 1 yılda 4 milyar adet şişe madensuyu tüketildiğini, 2 kuruştan hesaplandığında yaklaşık 800 milyon TL sadece madensuyu içtiğimiz için ödeme yapacağımızı belirtti.

Erdinç, malzeme grupları bazında alınması planlanan geri kazanım katkı payları oranlarına bakıldığında TetraPak ambalaj için ton başına yaklaşık 2 bin 500 lirayla 2 bin 750 lira arasında katkı payımız olacağını, cam ambalajlar için ton başına yaklaşık 120 TL, pet şişelerde 2 bin 100 TL, alüminyum kutularda ise ton başına 2 bin 500 TL ödeyeceğimizi belirtti. Bu paraların nasıl ve hangi amaç için kullanılacağıyla ilgili kanunu teklif edenler her ne kadar sıfır atığın yaygınlaşması için açıklamasını yapsalar da bunun yönetmelikle düzenleneceğini, bunun başlı başına bir sorun olduğunu söyledi.

Kanuna bağlı olarak yürürlüğe gireceği belirtilen Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında belediyeler, organize sanayi bölgeleri, hastaneler, marinalar, havalimanları gibi yerlere 2019 yılı için Sıfır Atık Belgesi alma zorunluluğu getirildiğini, altın, gümüş ve platin sıfır atık belgeleriyle bu paranın teşvik olarak ödeneceğinin ifade edildiğini, ancak bu uygulamanın usul ve esaslarına ait bilgilerin sunulmadığını söyledi. Geri kazanım katkı payının ödenmesi ve geri alınması ya da ödenmemesiyle ilgili alternatif depozito sisteminin önerildiğini, Çevre Komisyonundan geçen haliyle tamamen yurt içinde uygulanmadığı sürece tüm yurt sathında vazgeçilmez bir konu

Nedim Anbar

olarak karşılına geleceğini dile getirdi.

KOSGEB'de bürokrasi ağır

Ergin Erdinç, KOSGEB'in yenilikçilik, yüksek rekabetçilik gücünü öneren bir KOBİGEL Proje çağrısı çıktığını, daha yüksek fon almak için yazılı girişimde bulduklarını ancak 40 gündür cevap alamadıklarını, bir yanda üç günde Meclis'te görüşülüp çıkarılan bir kanun varken, diğer taraftan KOSGEB destekleri için 40 gündür Maliye'den cevap dahi alınmayan bir yazı bulunduğunu dile getirdi. KOSGEB'in kendi üzerine düşen yükümlülüklerini yerine getirmesi için KOSGEB Genel Müdürlüğü ve ilgili bakanlar nezdinde Yönetim Kurulumuzun desteğini talep etti.

Üstün zekalı çocukların eğitimi

Bugüne kadar muhtelif görüşmelerde hep rekabet, ihracat, teknolojinin geliştirilmesi, Sanayi 4.0 gibi konuları Meclis'te görüştüklerini, burada temel sorunun insan kaynağı ile ilgili doğru kararları veremememiz olduğunu dile getiren Erdinç, yurt dışında yapılan çalışmalara baktığında, özellikle üstün yetenekli çocukların eğitimi konusunda ülkemizde hiçbir çalışma yapılmadığını, bu çocuklara gereksinim duydukları eğitimi veremediğimiz sürece başarıyı yakalamak için gereken konuları gerçekleştirmemizin mümkün olmadığını söyledi. Üstün nitelikli çocukların eğitimi konusunda

Rusların 1950 yılında başlattıkları çalışmayla 1960 yılında uzaya ilk insansız aracı yerleştiren ülke olduğunu, Amerika'nın 1960 yılında başlattığı üstün nitelikli çocukların eğitimi programı kapsamında 9 yıl sonra aya insan gönderebilen projeyi başardığını, bizim de ülke olarak daha iyi bir gelecek görmek istiyorsak öncelikli olarak üstün nitelikli çocukların eğitime yeterli özeni ve gayreti göstermek zorunda olduğumuzu ifade etti.

Nedim Anbar Orkinos ihracatında kota arttı

EBSO Meclis Üyesi Nedim Anbar, sözlerinin başında İstanbul'da düşen helikopter nedeniyle şehit olan askerlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine ve Türk Silahlı Kuvvetleri'ne başsağlığı ve sabırlar dilediğini belirtti.

Anbar, Odamızın muhteşem başarısını büyük bir keyifle takip ettiklerini, bütün kalbi ile emeği geçen başta Yönetim Kurulu Başkanı'nı, Meclis Başkanı'nı, Genel Sekreter'i onların mahiyetinde ve emrinde bu işi Odamıza yakıştıran, kazandıran herkesi canı gönülden tebrik ettiğini belirtti.

Kendisinin su ürünleri sektöründe sadece orkinos balığının ihracatıyla uğraşan bir sanayici olarak her yıl rutin olarak düzenlenen bu yıl 12-19 Kasım 2018 tarihleri arasında Dubrovnik'te gerçekleşen Uluslararası Ton Balıkları Komisyonu toplantısına Türk heyetinin bir parçası olarak katıldığını, sektör olarak 2006 yılından bu yana başlattıkları mücadeleyi Tarım Bakanlığı Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün çok büyük katkıları ile kazandıklarını söyledi.

İzafi olarak, Türkiye'nin yıllık orkinos ihracatının 100 milyon dolar olduğu kabul edildiğinde bunun 40 milyon dolarlık kısmının ara maddeye ithalatı olduğunu, 2006 yılından bugüne kadar yapılan çalışma kapsamında Türkiye'nin kotasını 3.1'den 6.6'ya çıkararak ara madde ithalatı oranını yüzde 40'dan yüzde 22'ye düşürerek, 15 ila 20 milyon dolar arasında ara madde

ithalatının azaldığını, yani direkt olarak iç piyasadan ihracat haline döndüğünü, bu nedenle büyük emek ve mesai veren Su Ürünleri Genel Müdür Yardımcısı Turgay Türkyılmaz'a, Yener Yeleyen'e, aynı Genel Müdürlükten Alper Elekon'a, Burcu Bilgin Topçu'ya ve bu gayreti sarf eden bütün Tarım Bakanlığı bürokratlarına teşekkürlerini sundu.

Nedim Anbar, her sene düzenlenen bu toplantılarda genellikle Avrupa Birliği'nin kendi içindeki bazı sıkıntıları gözlerden kaçırmaya yönelik, dikkatleri başka yere çekecek tarzda öneriler getirerek, ortaya koyduğunu ve birçok ülkenin de özellikle Avrupa Birliği'ne göbekten bağlı Afrika ülkeleri, gelişmekte olan üçüncü dünya ülkeleri gibi ülkelerin de desteğini aldığını, ancak Türkiye'nin bu sene üçüncü dünya ülkelerini ciddi şekilde bir araya getirip, liderlik yaparak, resmen Avrupa Birliği'nin önerisinin kabul edilmemesini sağladığını belirtti.

Mustafa Dirin Makine ihracatında teminat sıkıntısı

EBSO Meclis Üyesi Mustafa Dirin, Odamız'ın CACCI başarısının gururlarını okşadığını, geçmişte çok sıkıntılar atlama bir Oda olarak, özellikle Yönetim Kurulu Başkanımız'ın üçüncü dönemdir Meclis'i bir arada tutarak görev yapmasının ve Meclis'in de kendisine destek vermesinin önemli bir rol oynadığını, bu nedenle hem Yorgancılar'ı, hem Yönetim Kurulu'nu, hem de Meclis üyelerini ayrı ayrı kutlamak istediğini söyledi.

Dirin, Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar'ın da bahsettiği gibi tek şanslarının ihracat olduğunu, ancak gelinen noktada bu koşullarla nasıl ihracat yapılacağını bilemediklerini, daha önceki Meclis toplantısında Hindistan bankalarının İş Bankası gibi bir bankanın kefaletini kabul etmediğinden bahsettiğini, bu konuyu zar zor aşıklarını ancak bu sefer de kendisine gelen duyumda Bangladeş'in bizim bankalarımızın kefaletini kabul etmediğini, bunun bir ambargo olduğunu düşündüğünü

Mustafa Dirin

belirtti.

Mustafa Dirin, diğer bir konunun ise ciddi bir devlet müessesinden alınan makine siparişi olduğunu, TL'nin aşırı değer kaybından önce alınan siparişin tamamlandığını, ancak devlet müessesesinin eksik evrak hazırlamasından dolayı, makine bittiği halde tesliminin geciktiğini, sonra döviz artışı, TL'nin değer kaybetmesinin gerçekleştiğini, makine teslim edilerek, faturanın karşın devlet müessesesinin hala parayı ödemediğini, sanayicinin bu durumda ne yapacağını bilmediğini ifadeyle, "devlet kurumlarından da teminat mı isteyeceğiz" dedi.

Özkan Mucuk Yenilenebilir enerjide kooperatifleşmek avantajlı

EBSO Meclis Üyesi Özkan Mucuk, daha önceki Meclis toplantısında dile getirmiş olduğu bir konuyu yeniden gündeme getirerek, ülkemizde 2012 yılında lisanssız elektrik üretimi yönetmeliği ile gündeme gelen elektrik üretimine, önceleri 500 kw'a ardından 1 mw'a kadar izin verilirken, bazı eksik ve yanlış uygulamalar neticesinde trafo merkezlerindeki kotaları kapatarak üretime izin verilmediğini, şu anda sadece 10 kilovata kadar küçük çatı uygulamalarıyla ilgili iznin söz konusu olduğunu hatırlattı. Ancak normalde lisanssız uygulama yönetmeliği çerçevesinde devlet 10 yıla kadar üretimin fazlasını 13.3 dolar sente geriye alırken 22 Haziran'da çıkarttığı Yönetmelik ile

Özkan Mucuk

çatı uygulamalarında bundan sonra üretim fazlasını 13.3 dolar sentten almayacağını, ev ya da ticarethane çatının tarifesine neyse, elektrik harcamasından mahsup edileceğinin getirildiğini söyleyerek, önlerinin açılmasını bekledikleri 10 kilovata kadar çatı uygulamasının ne yazık ki tabiri caizse ölü doğduğunu belirtti.

Özkan Mucuk, enerji kooperatifçiliğiyle ilgili farklı birtakım yönetmeliklerin çıkartılarak, cazip hale getirildiğini, ev ya da ticarethane şu an 10 kilovata kadar üretim izni alabiliyorken, ev aboneleri veya sanayi aboneleri olarak tek bir abone grubunun birleşmesi halinde devletin 1 megavata kadar üretim izni verdiğini, sanayi aboneleri için başka bir avantajın ise çatı uygulamasının kabul edilmesi halinde 5 megavata kadar izin verildiğini, yani en az 7 sanayicinin bir araya gelerek bir kooperatif kurması halinde toplam gücü 5 megavata kadar güneş enerjisinden veya başka yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretim izni alınacağını belirtti.

Elektrik birim fiyatlarının çok yükselmesinin, sadece ülkemizde değil tüm dünyada özellikle fotovoltaik (PV) panellerin belli oranlarda ucuzlamasının, eskiden yaklaşık 1 megavatı 1.2 milyon dolara mal olan kurulumların bugünlerde 900 ila 1 milyon dolar aralığına çekilmesi sebepleriyle şu andaki geri dönüşümlerin çok daha kârlı olacağını söyleyen Mucuk, bu nedenle bunların değerlendirilmesi gerektiğini düşündüğünü ifade etti.

Barış Erel**Kağıt ve basım
sanayicilerinin güçbirliği**

EBSO Meclis Üyesi Barış Erel, bugün 10 Kasım ile ilgili yeterince söz söylendiğini ancak kendisinin de kişisel düşüncesinin; artık 10 Kasım'ın bir yas olmaktan çıkarak, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki vatandaşları motive eden, daha sıkı bağlarla bağlayan, çok daha içselleştirerek kutlanan ve hepimizin idrak ettiği, çocuklarımızla, gençlerimizle birlikte yaşadığımız çok önemli bir gün haline geldiğini, onun için ayrıca mutlu olduğunu söyledi.

Kasım ayının bir diğer önemli gününün ise Öğretmenler Günü olduğunu, herkesin üzerinde büyük emekleri olan, fedakârca görevlerini yapan, ülkemize, milletimize büyük kazançları bulunan öğretmenlerimizin ve Meclisimiz içinde öğretmen kökenli, bu mesleği yapmış ya da bu okullarda okumuş ağabeylerinin Öğretmenler Günü'nü kutladığını belirtti.

EBSO Basım Yayım Sanayi Meslek Komitesi ile Kağıt ve Kağıt Ürünleri Komitesi'nin ortaklaşa yaptıkları bir çalışmadan bahseden Erel, İzmir Ticaret Odası'nın ilgili komiteleri, Matbaacılar ve Esnaf Odası'nın da birlikteliği ile daha önce yine Meclis toplantısında dile getirdiği üzere İzmir'deki tüm matbaa, kâğıt, ambalaj sektörünü bir araya getiren, katılımcılarıyla, sonuçlarıyla, önerileriyle İzmir'deki sektör açısından önemli bir yer tutan

Barış Erel

Mehmet Karahaliloğlu

bir panel organize ettiklerini söyledi. Diğer taraftan sektör-üniversite işbirliğini, sektör-okullar işbirliğini de sürekli gündemlerinde tuttuklarını, Ege Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu'nun Basım Yayım Programı ve Grafik Programıyla birlikte, ortak bir toplantı gerçekleştirdiklerini, mezun olan öğrencilerin istihdamından, gelişen teknolojinin akademik dile yansımalarına kadar pek çok konunun görüşüldüğü toplantıda üniversiteyle birlikte "Sektörel Danışma Kurulu" kurulmasına ilişkin bir karar aldıklarını, ilgili komitelerde de kararlarını alıp bundan sonra düzenli olarak bu çalışmayı yürüteceklerini belirterek, sektörleri için hayırlı olacağını düşündüğü için bu çalışmayı Meclis ile paylaştığını söyledi.

Erel, elbette Odamız'ın kalitesini çok iyi bildiklerini, ancak başkaları tarafından da takdir edilmesinin

kendilerini ayrıca gururlandırdığını ifadeyle, emeği geçen tüm EBSO ailesini bu vesileyle bir kez daha kutladığını söyledi.

Mehmet Karahaliloğlu
Ekonomideki sorunların bedeli ağır

EBSO Meclis Üyesi Mehmet Karahaliloğlu, EBSO'nun bir üyesi, bir Meclis Üyesi olmaktan gurur duyduğunu, elde edilen bu başarıdan da çok gurur duyduğunu söyleyerek, "Keşke bütün Türkiye EBSO gibi olsa o zaman çok rahat edeceğimize inanıyorum." dedi.

Kabaca nesnelerin interneti olan Sanayi 4.0'ün yerini yavaş yavaş yapay zekâ ve insansı robotlara bıraktığını, günümüzün esas teknolojisinin 10 yılda çok hızlı ilerleyeceğini, nitekim Kasım ayı içinde robot olan Ancorman'ın haber sunduğunu ve kimsenin

bunun bir robot olduğunu anlamadığını, o nedenle 10 yıl sonra insanlarla insansların ilişkilerinin konuşulacağını belirtti.

Karahaliloğlu, 2017 yılının başında yine ekonomik bir sıkıntının yaşandığını, herkesin tedirgin şekilde beklediği bir anda devletin Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletini çıkarttığını, o dönemin seçim dönemine denk gelmesi sebebi ile ihtiyaçların, taleplerin karşılandığını ve para sıkıntısının ortadan kalktığını, herkesin mutlu olduğunu söyledi. Ancak sonrasında doların 7.22 TL'yi gördüğünü, enflasyonun yüzde 13'ten 25'e çıkararak bedelini hep beraber ödediğimizi, şimdi yine sanayicilerin, tüccarların, halkın bir takım talepleri olduğunu, büyük bir ihtimalle yine seçim döneminde bulunulması sebebiyle taleplerin karşılanacağını söyledi. Ancak yine bunun bir bedeli olacağını, dolayısı ile bu bedeli 2019 yılında çok daha ağır ödeyeceğimizi, sorunun kökenine inip tedavi etmek yerine, anlık çözümler üretildiğini belirtti.

TOBB ve Türkiye Bankalar Birliği'nin düzenlediği toplantıda kredi mevduat oranının yüzde 141 olduğunun dile getirildiğini, bunun dünyada görülmemiş bir rakam olduğunu, bankaların bu parayı iki şekilde aldığını, birincisinin insanlardan topladıkları mevduatları şirketlere kredi olarak satmaları, ikincisinin ise yurt dışından sendikasyon kredisyle aldıkları paraları mevduat olarak vermeli olduğunu, yani dolar bazında yüzde 7.5 ile sendikasyon kredisine

Murat Güner

yüzde 25 enflasyon eklendiğinde maliyetin yüzde 32.5 olduğunu, tasarrufumuz olmadığı için bunun yüzde 25'e vermenin söz konusu olmayacağını belirtti. Enflasyon yüzde 15 iken yüzde 7-8-10 mevduat faizi verildiğinde insanların paralarını tasarruf etmeyeceklerini, harcamaya yöneleceklerini, çünkü 1 yıl sonra yüzde 5-10 kayıpları olacağını belirterek, buradaki denklemde hiç uğraşmadığımız noktanın enflasyonu düşürmeye çalışmak olduğunu vurguladı.

Karahaliloğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın doğalgaz, elektrik asgari ücret, memur ve emekliye yapılacak tüm zamlar ile vergilerde ve bir sürü değerli kağıtlarda yapılacak artışın Ocak ayından sonra gerçekleşeceğini açıkladığını, tasarruf edilmesi gerekirken hala para harcadığımızı, ancak 31 Mart seçimlerinden sonra bunun hesabını çok daha pahalıya

ödeyeceğimizi belirtti. Hükümetten vergi indirimi, doğalgaz indimi gibi geçici çözümler yerine, Türkiye'nin adalet reformu, maliye reformu, eğitim reformu gibi yapısal birçok reformu gerçekleştirmek için çaba sarf etmesi gerektiğini, mevcut güçleri ellerinde tutmaktan vazgeçip başkalarına devretme iradesini göstermeleri gerektiğini ancak ne yazık ki bu konuda umutlu olmadığını, durum bu şekilde devam ettiği sürece 2-3 senede bir aynı senaryoların tekrar tekrar yaşanacağını ifade etti.

Murat Güner Şaraptaki vergiler sektörü zorluyor

EBSO Meclis Üyesi Murat Güner, firmasının alkollü içki sektöründe faaliyet gösterdiğini, sektörlerinin ÖTV ödediğini ve 6 ayda bir ÖTV'nin ÜFE'ye göre değiştirildiğini, en son Temmuz'da yüzde 15 civarında artırdığını söyleyen Güner, ancak enflasyonun artışından dolayı Ocak ayında yüzde 30'un üzerinde artış beklediklerini ki bunun da bütün alkollü içkilere yüzde 30'un üzerinde vergi olarak yansıtacağını söyledi. Dünyada şarap üreten ülkeler arasında en yüksek verginin ülkemizde olduğunu, diğer şarap üreticisi ülkelerde özellikle şarapta ÖTV'nin ödenmediğini, sadece Türkiye'de ÖTV'nin olduğunu belirtti.

Güner, özellikle alkollü içki satan marketlerin sayılarının çok az olduğunu, bu nedenle bu marketlerin şarap üreticilerini köşeye sıkıştırdıklarını, satıştan ödeme şartıyla kendilerinden mal aldıklarını, yani kestikleri faturaya göre değil, onların kasa çıkışından sonra vade uyguladıklarını, dolayısı ile bütün stok maliyetini içki üreten firmalara yüklediklerini, fatura kestikten sonra her ayın 15'inde ÖTV ve ÖTV'nin KDV'sini devlete yatırmak zorunda kaldıklarını ifade etti. Özellikle faizlerin bu kadar yüksek olduğu durumda çok zorlanmaya başladıklarını, sektörlerinde zaten bir-iki firmanın iflas erteleme kararı aldığını, Denizli'de ve Trakya'da kapanan firmalar bulunduğunu belirtti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Yorgancılar, Ressam Fatma Bilgin Güven'in karışık teknik ve üç boyutlu eserlerinin yer aldığı serginin açılışını yaptı.

Fincandaki bilinçaltı

Sanatçı Fatma Bilgin Güven, üçüncü kişisel resim sergisini Ege Bölgesi Sanayi Odası Sergi Salonu'nda açtı. Fincandaki Bilinçaltı temasıyla, karışık teknik ve üç boyutlu eserlerin yer aldığı serginin açılış kurdelasını EBSO Yönetim Kurulu Başkanı Ender Yorgancılar, Meclis Üyesi Hüseyin Turhan ile EBSO Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi İhsan Özduvan kesti.

Çalışmalarını İstanbul'da 2014 yılından bu yana kendi atölyesinde sürdüren sanatçı, 1971 yılında Artvin'de dünyaya geldi. 1988'de İzmir Karşıyaka Lisesi'nden mezun oldu. Yüksek öğrenimini 1996'da Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden mezun olarak tamamladı.

1997 - 1998 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Pedagojik Formasyon eğitim programını tamamladı. 2010 yılında ressam Şaziye Erel atölyesinde resim çalışmalarına başlayan Fatma Bilgin Güven, yurt içi ve yurt dışında birçok karma sergiye katıldı.

Fatma Bilgin Güven, eserlerinde ağırlıklı olarak yaşam ve ölüm döngüsünü işliyor, felsefe ve psikoloji alanında sertifikalı program ve atölye çalışmalarına katılmaya devam ediyor. Farklı sanatçıların resim ve fotoğraf üzerine atölye çalışmalarında bulunan Güven, üç boyutlu işler ve karışık teknikte yapılmış tuvaler kullanıyor.

Mardin, fotoğraflarla İzmir'e taşındı

Hoşgörü Diyarı Mardin'i, Fotoğraf Sanatçısı Gazeteci Adnan Avuka'nın objektifinden yansıtan, 'Mardin'de yaşam ve Hasankeyf'e Merhaba' adlı fotoğraf sergisi, İzmir Gazeteciler Cemiyeti işbirliğiyle Ege Sanayi Bölgesi Odası (EBSO) ev sahipliğinde İzmirlilerle buluştu. EBSO Sergi Salonu'nda açılan sergide Mardin Valisi Mustafa Yaman tarafından çekilen fotoğraflar da yer aldı. Yoğun bir ilgiyle kurdelesi kesilen sergide çok sayıda kurum ve kuruluşun temsilcisi hazır bulundu. EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Muhsin Dönmez, İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Misket Dikmen, Eski Mardin Valileri Yahya Gür, Mustafa Temel Koçaklar, İzmir eski Vali Yardımcısı Ardahan Totuk, İzmir Mardinliler Federasyonu Başkanı Ahmet Tunç, İzmir'de yaşayan çok sayıda Mardinli ile İzmirli sanatseverler serginin ilk gününde Avuka'yı yalnız bırakmadılar. Gecenin en özel konuğu ise Adnan Avuka'nın öğretmeni Bedia Hadımı oldu.

Dönmez: Her kare ayrı bir hikaye
Etkinliğin açılış konuşmasını yapan EBSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Muhsin Dönmez, Türkiye'nin güney doğusundan, tarih ve kültür kokan Mardin'den gelen konukları, tarih ve kültürün batıdaki beşiği, 8 bin yıllık Ege'nin incisi İzmir'de ağırlamaktan büyük mutluluk duyduklarını belirtti.

Fotoğraf Sanatçısı Adnan Avuka'nın sergisinin tarih ve kültür kokan Mardin'deki birçok yaşamışlığı bütün

Gazeteci ve Fotoğraf Sanatçısı Adnan Avuka'nın 'Mardin'de yaşam ve Hasankeyf'e Merhaba' adlı 125 fotoğraftan oluşan sergisi, EBSO ile İzmir Gazeteciler Cemiyeti işbirliğiyle Mardin'in tarihini, kültürünü, yaşamını ve sular altında kalacak Hasankeyf'i İzmir'e taşıdı.

çıplaklığıyla anlattığını söyleyen Dönmez, “Adnan Avuka’ya verdiği emeklerden dolayı ve bölgesinin sesi olduğu için ayrıca teşekkür ediyorum. Türkiye’nin kültürel zenginliğinin önemli bir kilometre taşı olan Güneydoğu Bölgesi ve özellikle medeniyetler beşiği Mardin’in yaşamını anlatan fotoğrafların hepsinde ayrı bir hikâye var. Başta Mardin olmak üzere Doğu ve Güneydoğu’umuzun artık sanatla, kültürle, sanayiyle, büyüyen istihdamıyla, büyüyen tarımıyla anlatılmasını gerektiğine inanarak serginin amacına ulaşmasını diliyorum” diye konuştu.

Dikmen: 35 yıl öncesine gittim

İzmir Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu Başkanı Misket Dikmen, böylesi bir serginin paydaşı olmaktan büyük mutluluk duyduklarını söyledi. Mardin’i ilk kez 35 yıl önce tayini çıktığında gördüğünü anlatan Dikmen, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Diyarbakır’dan Mardin’e giderken ‘galiba dünyadaki rüya kentine geldim’ demiştim. Buradaki fotoğraflara bakarken 35 yıl öncesine gittim. Kendimi Kasımiye Medresesi’nin kapısında, Mezopotamya’ya kollarımı açmış ardımda da medresenin bahçesindeki suyun ruhları tedavi eden şırlıtısını hissederek sergiyi gezdim. Medeniyetlerin beşiği bu coğrafya 35 yıl önce tanıdığımda gerçekten olağanüstü bir masal şehriydi. Mardin’i sevmek için ila ki Mardinli olmak gerekmiyor. Serginin adı ‘Mardin’de Yaşam ve Hasankeyf’e Merhaba’ yerine ‘Hasankeyf’e Elveda’ olsaydı biraz daha ironik ve içimize dokunan bir özellik taşırdı diye düşünüyorum. Gidin, Hasankeyf’i görün çünkü çok yakında Hasankeyf’i görmek mümkün olmayacak.”

Asla vazgeçmedim

Fotoğraf Sanatçısı ve Gazeteci,

eski milli atlet Adnan Avuka da, Mardin’i İzmir’e taşıyan 125 fotoğrafın yer aldığı serginin açılışındaki konuşmasında, Mardin’i tanıtmaya hastalığına yakalandığını söyledi. Mustafa Temel Koçaklar’ın Mardin Valisi olduğu dönemde kendisini cesaretlendirdiğini, hatta eşinin emekli ikramiyesini bile Mardin ve fotoğrafları uğruna harcadığını anlatan Avuka, “Mardin’i seviyorum, gerçek Mardin aşığıyım. Bu güne kadar

Türkiye genelinde 45’e yakın sergi açtım. Avrupa’da ise 10 ülkede sergiler açarak Mardin’i tanıtmaya çalıştım. Suriye’den ABD’ye kadar fotoğraflarımı sergileme fırsatı yakaladım” ifadelerini kullandı.

İş dünyasına da seslenen Avuka, “Mardin’in eğitime ihtiyacı var, çocuklarımız, kızlarımız okumak istiyor. İş insanlarımıza çağırıda bulunuyorum; gelin Mardin’e, köyelerine okul yaptırın. Mardin’de sizin de bir eseriniz olsun” dedi.

Sesamin ve Sesamol

Enver OLGUNSOY
EBSO Meclis Üyesi

Bu iki madde önemli antioksidanlardır ve en önemli kaynağı susam bitkisi tohumları, yani susam tohumu ve ondan elde edilen susam yağı, tahin ve tabii sonuçta Türk halkının çok sevdiği tahin helvasıdır. Tahin helvası, dünyada lokumdan sonra, Türk halkına özgü olarak bilinen ve "Türk tahin helvası" olarak ifade edilen bir üründür. Tabii sadece bu iki madde değil, susam ve ürünlerinde oleik asit, linolek asit -ki bunlar biliyorsunuz zeytinyağımızın da ana bileşenleridir- bulunduğu gibi, bol bol protein, B3, E vitamini, folk asit ve mineraller de içerir. En çok da kalsiyum.

Tüm bu nedenlerle susam, tahin ve tahin helvası çok önemli bir besin kaynağıdır. Ayrıca aynen peynir-ekmek ikilisi gibi helva-ekmek ikilisi de Türk halkının "kolay öğün" yemekleri olarak gelenekselleşmiştir.

Yanlış bilinenin aksine çok önemli protein kaynağıdır. Yaklaşık yüzde yirmisi proteinden meydana gelir. Kuzu etinin yüzde yirmi civarında protein içerdiği düşünülürse neredeyse protein kaynağı olduğunu düşündüğümüz kırmızı et kadar protein içerir. (Dana eti yüzde 28 ile protein kaynağı olarak daha ileridedir)

Susam aslen Afrikalı olmasına rağmen, ülkemizde de yetişmektedir. İhtiyaca yetmediği için de daha çok ithal edilmektedir. (Sudan, Togo, Pakistan, Nijerya, Gine gibi ülkeler)

Susam tohumundan, yüzde 50-55 yağ elde edilir. Bu yüzde ile ülkemizin yağ ihtiyacının yarısını karşılayan ayçiçeği

yağının, yüzde 35-45 yağ oranını büyük oranda aşar. Zeytin bile 25-30 oranı ile yani susamın yarısı kadar yağ verir. Pamuk ve soya 18-20 yağ oranı ile hayli aşağılarda kalır.

Tabii bu arada zeytinyağının bir "meyve suyu" olduğunu, yani bir tohum yağı olmadığını da belirtmem gerek tabii.

Sonuçta Hindistan cevizi ve palm yağından hemen sonra susam, yağ oranı olarak sıra alır.

Susam yağı aslında çok güzel bir yemeklik yağ olmasına rağmen ekonomik olmadığı için ülkemizde yemeklik yağ olarak kullanılmamaktadır. Tahin, tahin helvası, kuru pasta, simit, gibi unlu gıdaların imalatında kullanılmaktadır. Milli içecek ayırsa, milli yiyecek te simittir. Simide o güzel tadı veren de büyük oranda susamdır.

Ayrıca kozmetik sanayiinde, sabun üretiminde de kullanılmaktadır. Üretim olarak sıcak iklim seven susam bitkisinin yetiştirme süresi kısadır. 3-4 ay gibi bir sürede hasat edilebilir. Hatta Hasattan sonra kökleri ile sökülen bitki baskıya alınarak gelişimini dışarıda da sürdürebilir. Yetiştirme süresinin kısıtlılığı nedeni ile diğer kültür bitkileri ile ekim nöbetine girer, yani iki ürün alabilme olanağını da sağlayan bir bitkidir.

Ülkemizde 50 bin ton civarında üretilen susam, ihtiyaca yetmemekte ve resmi olarak bunun iki misli oranında ithalat yapılmaktadır. Aslında Türkiye'de 450-500 bin tona ulaşan tüketim ihtiyacı vardır. O nedenle susam ekimi

özendirilmelidir.

Susam en çok pamuk, ayçiçeği, yer fıstığı, çeltik, tahıllar, kanola ile ekim nöbetinde yer alabilmektedir. Yani bu bitkilerle ikinci ürün münavebesinde yer almaktadır.

Biraz da Türk halkının çok sevdiği yemeye doyamadığı tahin ve tahin helvasından söz edecek olursak; Tahin, susam tohumlarının kabukları ayrıldıktan ve fırında kurutup kavrulduktan sonra değirmenlerde ezilmesi ile elde edilmektedir. Helva için şeker, su, sitrik asit ve tartarik asit gerekirse glukoz şurubu ilavesi ile pişirilir. Bu hazırlanan şeker şurubuna çöven ekstratı, en son da tahin karıştırılarak yoğrulur ve katılaşınca kalıplara dökülür. Sonrası afiyetle yenir.

Tabii bir de damak çatlatan ve ekseriyetle keyifli sofraların en sonunda masaya gelen “fırında tahin helvası” var. Isıya dayanıklı, en iyisi de güveç kaplarına tahin helva, süt, tereyağı, limon suyu eşliğinde ezilerek konur sonra fırına

verilen kaplar üzeri kızarana kadar beklenir ve de çıkartıldıktan sonra üzerine de ceviz ekilerek servis edilirse tadından yenmez artık. Hele hele ülkemizde balık sofralarından sonra fırında tahin helva çoktan gelenekselleşti bile.

Son söz olarak ta hayvansal süt içemeyenler için ikame edebilecekleri bitkisel bir süt tarifi

verelim isterseniz; 4 çorba kaşığı çiğ susam, yarım litre içme suyu... Susamlar yıkanır, 6-8 saat suda şişirilir, tekrar yıkanır, blenderda yarım litre su ilavesi ile 3-4 dakika karıştırılır, süzgeçten süzülerek susam sütü hazırlanabilir. Kalsiyum açısından çok zengin olan bu süt diğer sütlere alternatif olacak kadar önemli besin öğeleri içerir.

Tıbbi ve aromatik bitki üretimine Ar-Ge desteği

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, tıbbi ve aromatik bitki üretiminin artırılmasına yönelik gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmaları sonucu geliştirilen 41 tür ve çeşitte çalışmalar yürütüyor.

Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) tarafından yürütülen “İttri ve Tıbbi Bitkiler ile Boya Bitkilerinin Üretimini Geliştirilmesi Projesi” kapsamında başlatılan çalışmalara devam ediliyor.

Proje 38 ilde uygulanıyor

2018 yılı itibarıyla 38 ilde devam eden proje ile ülkemizin mevcut toprak ve su kaynakları ile biyoçeşitlilik durumu dikkate alınarak, uluslararası piyasaların talep ettiği kalite ve miktarda tıbbi ve aromatik bitki üretimini geliştirerek, söz konusu alanda küresel rekabet gücümüzü artırmak hedefleniyor.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı

araştırma enstitülerinde geliştirilen üretim materyalleriyle, İl Müdürlüklerinde oluşturulan teknik ekiplerin gözetiminde demonstrasyon çalışmalarının sayısı da giderek artıyor.

Proje kapsamındaki illerde yapılan çalışmalarla, tıbbi ve aromatik bitkiler alanında araştırma, yayım ve çiftçi bağı güçlendirilirken, Ar-Ge çalışmaları tamamlanan yaklaşık 41 tür ve çeşitte, çiftçi şartlarında verim ve kalite değerlendirilmeleri yapılıyor.

BÜGEM tarafından yürütülen proje kapsamında; kekik, çörekotu, tıbbi nane, sakız, kuşburnu, salep, stevia, lavanta gibi bitkilerle ilgili çalışmaların yanında, Bursa’da portakal nergisi, Tunceli’de karabuğday, Elazığ’da çivit otu ve kök boya, Bartın’da defne, Balıkesir’de adaçayı, Muğla’da oğulotu (melisa) ve Antalya’da biberiyenin ekim/dikimi ile demonstrasyonlar devam ediyor.

Birlikte mutluluk birlikte üretim

Ege Bölgesi Sanayi Odası Vakfı Kadınlar Birliği, vakıftan bu dönem burs desteği almaya hak kazanan lise ve üniversite öğrencileriyle tanışma toplantısı gerçekleştirdi. Vakfın öğrenim bursunu geleneksel hale getirilen Gardirop projesiyle destekleyerek bursiyerlerin giyim ihtiyaçlarını karşılayan EBSO Vakfı Kadınlar Birliği, sosyal alanda da gençlerin kişisel gelişimlerine katkı amacıyla seminerler dizisi başlattı. 2018-2019 burs döneminin ilk seminerinde zor zamanlarla başa çıkma eğitimi ve gençlere Avrupa Birliği ülkelerinin kapılarını açan Avrupa Gönüllü Hizmeti hakkında bilgiler verildi.

Hayaliniz aydınlık Türkiye olsun

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği Başkanı İpek Özçelik, gençlerin ülkenin geleceği olduğunu vurguladı. Özçelik, "Atatürk'ün

ilke ve inkılapları doğrultusunda inanarak çalışmakla, çok çalışmakla var olacaksınız. Başarıya doğruluktan ayrılmayarak ulaşabilirsiniz. Sizlerin gönlüne biraz olsun dokunabiliyorsak ne mutlu bizlere. Hepinize yaşamınızda başarılar dilerim" dedi.

EBSO Vakfı Kadınlar Birliği'nin faaliyetlerine desteklerinden dolayı EBSO Yönetim Kurulu Başkanı ve EBSO Vakfı Başkanı Ender Yorgancılar ile Yönetim Kurulu Üyelerine teşekkür eden İpek Özçelik, ilk organizasyona İhsan Özduvan ile Handan Atılğan'ın katkı koyduğunu dile getirdi.

Duygularımızın farkında olalım

Bursiyer öğrencilere "zor zamanlarla başa çıkma" konulu interaktif bir sunum yapan Yaşam Koçu Esin Erek, öfke durumunda insanların kendilerine de

Gülsün
Derse

saldırıldığını, güzel sözleri bile kızgınlıkla dinlediği için olumsuz değerlendirmeler yapabildiğini anlattı. Erek, “Kaygı, çaresizlik ve öfke gibi duygular bizi olumsuz etkiliyor. Karşımızdakini görmeyiz, işimizden zevk alamayız. Başkalarına rağmen mutluluk olamıyor, başkalarıyla birlikte mutluluk hayata renk katıyor. Zor zamanlarla başa çıkmak için duyularınızı harekete geçirin. İçiniz karıştığında o haliniz geçsin diye kendinize izin verin. Nefes alın, koklayın, bakın, müzik dinleyin, problem çözün. Bunlar odağınızı değiştirmenizi sağlar. Kendi duygularınızın farkında olun ve karşınızdakinden beklediğiniz şeyi ona önce kendiniz yapın. Samimiyet, duyguları ortaya çıkarır. Birlikte üretme ilişkisi huzur sağlar, verimli yapar” önerilerinde bulundu.

Avrupa’ya açılın

Çiğli Belediyesi AB Eurodesk Temas Noktası Gülsün Derse de, lise ve üniversiteli gençlere geliştirdikleri projelerle Avrupa Birliği ülkelerine 1 yıl boyunca ücretsiz gidebileceklerini haber verdi. Avrupa Gönüllü Hizmeti kapsamında 17-30 yaş arasındaki gençlerin eğitim ve lisan gelişimleri için tüm masraflarının karşılandığını bildiren Derse, “Akredite edilmiş kurumlar olarak CV’nizi geliştirmenizi, sosyal projelerde yer almanızı sağlıyoruz. Proje yazma eğitimleri veriyoruz. Arkamızda AB Bakanlığı’nın desteği var. Avrupa fırsatlarından faydalanmak, staj imkanlarını değerlendirmek, yeni bir lisan öğrenmek veya lisanını geliştirmek isteyen, farklı kültürler keşfedip aynı zamanda kendi kültürlerini de dünyaya tanıtmak isteyen tüm gençlerimizi ofisimize bekliyoruz. Böylece ekip çalışmasını öğrenir, hobilerinizi geliştirir, iş yaşamında da bir adım öne çıkabilirsiniz” diye konuştu.

Latin Amerika'nın stratejik ülkesi **PERU**

Ekonomik yapı

Coğrafi konumuyla Güney Amerika'nın en stratejik ülkelerinden biri olan Peru, son yıllarda yakaladığı ekonomik büyüme performansı ile, bölgede ve dünyada dikkat çekici bir konuma yükselmiştir. Latin Amerika ülkeleri arasında düşük bir enflasyon oranına ve istikrarlı bir vergilendirme sistemine sahip olması ile döviz kuru dalgalanmalarının görece daha az yaşanması, Peru'yu ekonomik açıdan cazip kılan unsurlardır.

1980'li ve 1990'lı yılları siyasi çalkantılar ve ağır baskı yönetimi altında geçiren ülke, 2000'li yıllarla birlikte liberalleşmeye ve dışa açılmaya yönelik ekonomik reform hareketlerine ağırlık vermiştir. Günümüzde dünya ekonomik büyüklük sıralamasında 49. sırada yer alan Peru, yüksek orta gelir düzeyli ülkeler sınıfında yer almaktadır.

Tarım ve hayvancılık, Peru'da geleneksel bir sektör olarak, istihdam ve ihracata önemli düzeyde katkı sağlamaktadır. Kahve, şeker kamışı, patates, soya fasulyesi, pamuk, deniz ürünleri ve balık yağı sektöründeki gele-

neksel ürünleri temsil etmektedir.

Sanayi sektöründe tekstil başat bir rol oynarken; maden işleme, petrol işleme, gıda, kauçuk ve kimya alt kalemleri de dikkat çekmektedir. Ulaşım ve altyapı hizmetlerini geliştirmeye yönelik çabalar, inşaat sektörünün de önemli bir konuma yükselmesini sağlamıştır.

Antik dünyanın büyük medeniyetlerine ev sahipliği yapmış olan Peru, UNESCO miras listesine kayıtlı çok sayıda yerleşim alanlarıyla ve diğer kültürel zenginlikleriyle, turizm açısından çok rağbet gören bir cazibe merkezidir.

Ekonomiye en büyük katkıyı sağlayan sektör ise madenciliktir. Latin Amerika'da en zengin maden yataklarına sahip olan Peru'da gümüş, altın, bakır, petrol, demir, çinko, kalay ve kurşun üretimi ilk sıralarda yer almaktadır. Gümüş üretiminde dünyada ilk sırada yer alan ülkede, madencilik sektörü ise ihracatın yaklaşık yüzde 60'ını, vergi gelirlerinin yüzde 30'unu karşılamaktadır. Maden yataklarının henüz sadece yüzde 10'unun keşfedilmiş olması, bu alanda

ciddi bir atıl potansiyelin varlığına da işaret etmektedir.

Peru, dışa açılma sürecinin bir parçası olarak, serbest ticaret anlaşmalarına çok önem vermiş ve Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olmanın yanı sıra, ABD, Avustralya, Singapur, Çin, Güney Kore, Japonya, Kanada, vb. büyük ekonomilerin de dahil olduğu pek çok ülkeyle serbest ticaret anlaşmaları imzalamıştır. Ülkenin temel ihracat ürünleri; gümüş, altın, bakır cevherleri, işlenmiş petrol ürünleri, tekstil ve tarımsal gıda, temel ithalat ürünleri ise; ham ve işlenmiş petrol, kara taşıtları, telefon ve iletişim cihazları ve bilgi işlem makinaları şeklindedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde Latin Amerika'da üst sıralarda yer alan Peru, genel sıralamada da 190 ülke arasında 68'inci sırada yer almaktadır. Ülkedeki limanların Güney Amerika, Kuzey Amerika ve Asya pazarlarını birleştirici bir köprü vazifesi görmesi, doğrudan yabancı yatırımların gelişmesini sağlamıştır. Madencilik ve finans sektörleri, yabancı sermaye açısından ön plana çıkmaktadır.

Türkiye-Peru ilişkileri

İki ülke arasındaki diplomatik ilişkilerin başlangıcı, 1950'li yıllara kadar uzanmaktadır. 1998'de Türkiye tarafından tesis edilen "Latin Amerika ve Karayipler Eylem Planı", bölgedeki diğer ülkelerle birlikte, Peru ile olan ilişkilerde de yeni ve vizyoner bir dönemin başlangıcını sağlamıştır. Vize muafiyeti de dahil olmak üzere farklı alanlarda işbirliği anlaşmaları imzalanmasının yanı sıra, özellikle son yıllarda, ilişkilerin ekonomik ve ticari boyutta da ivme kazanmasına yönelik atılan adımlar dikkat çekmektedir.

2016'da Türkiye tarafından Peru'ya Cumhurbaşkanlığı düzeyinde ilk resmi ziyaret gerçekleştirilmiş ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi başta olmak üzere farklı alanlarda işbirliği kültürünün artırılmasına yönelik 5 yeni anlaşma imzalanmıştır. İki ülke arasında serbest ticaret anlaşması sağlanmasına yönelik başlatılan müzakereler, ticari ilişkilerin yakın gelecekte daha da artacağına işaret etmektedir.

Türkiye'nin Peru'ya olan temel ihracat ürünleri; demir-çelik ürünleri, ticari araçlar, balık yağları, pamuk ipliği, motorlu taşıt aksamaları, inşaat aksamaları iken, temel ithalat ürünleri ise; tarım ve gıda ürünleri, deniz ürünleri, çinko, bakır, kalay olarak sıralanmaktadır.

Peru, Türkiye'den gelecek yatırımlara çok önem verdiği ve

PERU ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	32.2
Nüfus Artış Hızı (%)	1.2
GSYİH (Milyar Dolar)	211.4
GSYİH (%)	2.5
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	6.572
Enflasyon Oranı (%)	1.4
İşsizlik Oranı (%)	6.7
Ihracat (Milyar Dolar)	44.0
Ihracatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, İsviçre, G. Kore, Hindistan
Temel İhracat Ürünleri	Kıymetli metaller, Mineral yakıtlar, Meyveler, Bakır, Kahve
İthalat (Milyar Dolar)	39.7
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, ABD, Brezilya, Meksika, Ekvator
Temel İthalat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Elektrikli makineler, Motorlu kara taşıtları, Plastik
Cari Denge (%; GSYİH)	-1.3
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	13.2
Tarım (%; GSYİH)	6.2
Sanayi (%; GSYİH)	37.5
Hizmetler (%; GSYİH)	56.3

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

PERU KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Metal cevherleri, cüruf ve kül	16.6	Mineral yakıtlar ve yağlar	5.7
Kıymetli, yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller	7.4	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler	5.1
Mineral yakıtlar ve yağlar	3.5	Elektrikli makina ve cihazlar	4.3
Yenilen meyveler, sert kabuklu meyveler	2.4	Motorlu kara taşıtları	3.8
Bakır ve bakırdan eşya	2.2	Plastikler ve mamulleri	1.9
Gıda sanayinin kalıntı ve döküntüleri	1.7	Hububat	1.5
Kahve, çay, paraquay çayı ve baharat	0.9	Demir ve çelik	1.3
Örme giyim eşyası ve aksesuarı	0.8	Demir veya çelikten eşya	0.9
Çinko ve çinkodan eşya	0.8	Muhtelif kimyasal maddeler	0.8
Balıklar ve kabuklu hayvanlar	0.7	Eczacılık ürünleri	0.7

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - PERU TİCARET PROFİLİ (2017)

Fasıl adı	Peru'ya İhracat (Milyon \$)	Fasıl adı	Peru'dan İthalat (Milyon \$)
Demir-çelik ana sanayi	33.8	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	38.7
Özel amaçlı makineler	8.9	Bitkisel ürünler; meyve ve sebze	18.7
Motorlu kara taşıtları ve motorları	6.3	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	8.9
Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	5.5	Kum, kil ve taş ocaklığı	1.9
Ana kimyasal maddeler	5.2	Ana kimyasal maddeler	1.9
GENEL TOPLAM	108.5	GENEL TOPLAM	75.6

Kaynak: TÜİK

ülkelerindeki iş dünyasının Türk yatırımcılara cazip olanaklar sunduğunu, resmi ziyaretlerde sıklıkla dile getirmektedir. Yatırımların vergi indirimleriyle teşvik edildiği ülkede öncelikli sektörler; "madencilik,

elektrik, enerji, tarımsal gıda, balıkçılık, tekstil, inşaat, turizm" olarak dikkat çekmektedir. Yatırımlarla ilgili her türlü bilgiye, Peru Yatırım Teşvik Ajansı'ndan erişilebilmektedir. (www.investinperu.pe)

Ekonomide 2018 çalkantılı geçti

“
Dünya ekonomisi ticaret savaşlarıyla, Brexitle, faiz artırımlarıyla mücadele etti. Türkiye’de Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile bakanlıkların sayısı azaltılarak ekonomide tek elden yönetime geçildi. Spekülatif ataklarla yükselen kurlar, enflasyon ve işsizlikle mücadele yıla damgasını vurdu.”

Ülkeler arası siyasi ilişkilerin, bölgesel ve yerel jeopolitik risklerle daha kırılgan hale geldiği bir yıl olarak kayıtlara geçen 2018’in ilk yarısında, Brexit, ticarette korumacı politikalar, Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili seçimi ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın (TCMB) spekülatif kur atakları karşısında attığı adımlar piyasalarda öne çıkan gelişmeler olarak izlendi. Yılın ikinci yarısında ise, korumacı yaklaşımların dünya ekonomilerine yansımaları ve Brexit belirsizliği derinleşirken, Türkiye’de spekülatif kur atakları karşısında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve politika yapıcıların piyasaları destekleyici hamleleri öne çıktı.

Yılın ilk ayından itibaren ABD Başkanı Donald Trump’ın küresel ekonomiyi etkisi altına alan ticarette korumacı yaklaşımı, finansal piyasalarda ticaret savaşları tedirginliklerini beraberinde getirdi. Yıl boyunca gündemdeki sıcaklığını koruyan gümrük vergilerinin artırılması konusunda özellikle ABD ve Çin tarafından gelen karşılıklı misillemeler ve diğer ülkelerin ABD’ye

tepkileri yakından takip edildi.

Merkez bankalarının 2008 küresel ekonomik kriz sonrası uyguladığı geleneksel olmayan para politikalarını normalleştirme kapsamında attığı adımlar ve tahvil piyasasında yaşanan hareketlilik de piyasaların odağında olan diğer gelişmeler olarak öne çıktı.

Tahvil faizlerinin, Temmuz 2016’da tarihi dip seviyeleri görmesi sonrası ilk yarıda ABD önderliğinde yükseliş trendine girdiği görülürken, bu durumun Çin, Brezilya ve Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomilerin tahvil piyasasına da taşınması dikkati çekti. Tüm dünyada faiz oranlarını etkileyen ve gösterge niteliği taşıyan ABD 10 yıllık tahvil faizleri yıla başladığı yüzde 2.41 seviyelerinden ilk yarıda kademeli yükselerek yüzde 3,13’e kadar ulaştı.

Bu yıla 3 faiz artırımını beklentisi ile başlayan ABD Merkez Bankası (FED), bu artırımların ikisini ilk yarıda gerçekleştirdi. Janet Yellen’dan koltuğu Şubat ayında devralan Jerome Powell, bankanın normalleşme adımlarına devam etti ve politika faizini Mart ve Haziran ayında gerçekleştirdiği toplantılarda 25'er baz

puan yükselterek yüzde 1.75-2.00 bandına çıkardı.

FED, ekonomideki iyileşmeye paralel olarak yılı 4. faiz artışıyla tamamladı ve faizleri 25 baz puan artışla 2.50 seviyesine yükseltti.

Avrupa ekonomisi zor bir yılı deneyimledi

ABD'nin ticarete korumacı yaklaşımı, Brexit, İtalya'da hükümet krizi ve Euro Bölgesi'ne bağlı bazı ülkelerde borç sorunlarının baş göstermesi ile zor bir yılı deneyimleyen Avrupa tarafında, ekonomi ve finansal piyasalar açısından volatilitenin yüksek olduğu bir dönem yaşandı.

Söz konusu gelişmelerle bölge ekonomisinde büyüme gücü kaybederken, bu durum karşısında Avrupa Merkez Bankası (ECB), ABD'nin normalleşme adımlarına faiz artırımı şeklinde karşılık veremese de 14 Haziran toplantısında aylık 30 milyar Euro'luk varlık alımlarını yıl sonunda sonlandıracağını duyurdu.

İngiltere ekonomisi, 2018'de Theresa May hükümetinin geleceği ve Brexit süreci başta olmak üzere birçok belirsizlikle karşı karşıya kaldı.

Bu gelişmelere, Rusya ile İngiltere arasında Mart ayında baş gösteren ajan krizinin AB geneline yayılması ve diplomat krizine dönüşmesi de eklenince İngiltere Merkez Bankası (BoE), ilk yarıda hiç aksiyon alamadı.

Belirsizliklerle mücadele

Ülkeler arası siyasi ilişkilerin, bölgesel ve yerel jeopolitik risklerle daha kırılgan hale geldiği bir yıl

olarak kayıtlara geçen 2018'in ikinci yarısında, korumacı yaklaşımların dünya ekonomilerine yansımaları ve Brexit belirsizliği derinleşirken, Türkiye'de spekülasyon kur atakları karşısında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) ve politika yapıcıların piyasaları destekleyici hamleleri öne çıktı.

ABD Başkanı Donald Trump'ın küresel ekonomiyi etkisi altına alan ticarete korumacı yaklaşımı, finansal piyasalarda ticaret savaşları tedirginliği yaratarak dünya borsalarında sert düşüşleri beraberinde getirdi. Özellikle ikinci yarıda ABD'nin gümrük vergilerini artırması karşısında Çin ve Avrupa'dan misilleme gelmesi, siyasi ilişkilerin yeniden şekillenmesini doğurdu.

Jeopolitik risklerin gündemden düşmediği ikinci yarıda, tahvil faizlerindeki yükseliş, doların

küresel çapta değer kazanmaya devam etmesi, gelişmekte olan ülke piyasalarına fon akışının zayıflaması yatırımcıları huzursuz etti.

ABD Merkez Bankası'nın (FED) ikinci yarıda faiz artırımı patikasına devam ettiği görülürken, yıl başında 3 olarak fiyatlanan faiz artırımı da 4'e çıktı. ABD Başkanı Donald Trump da FED'in faiz artırımları karşısında eleştirilerde bulunarak, Beyaz Saray'ın 1992'den bu yana FED'in para politikalarına ilişkin yorum yapmaktan kaçınması geleneğini ihlal etti. FED, son toplantısında 19 Aralık'ta da faizleri 25 baz puan artırarak yüzde 2.25-2.50 bandına çıkarıp böylece 2018 yılını 4 faiz artırımı ile tamamladı.

FED'in faiz artırımlarına devam etmesi karşısında, Brexit ve İtalya'da hükümet krizi ile mücadele eden Avrupa tarafında Avrupa Merkez Bankası (ECB) aksiyon almama'yı tercih etti.

Dünya borsalarında derin kayıplar yaşandı

Yılın son döneminde Brexit'e ilişkin haber akışının yoğunlaşması dikkati çekti. İngiltere Başbakanı Theresa May'in ilan ettiği Brexit anlaşması, ülkede 3 bakanın istifası ve May'in liderliği için güven oylamasının yapılacağına bildirilmesi ile gölgelendi. "Anlaşmaz Brexit" tedirginlikleri ile çalkalanan finansal piyasalarda, İngiltere'nin AB'den resmen ayrılması planlanan 29 Mart 2019'a sayılı günler kala konuya ilişkin belirsizlikler sürüyor.

Tüm bu gelişmelerle 2018, dünya borsalarında derin kayıpların yaşandığı bir yıl olarak kayıtlara geçti. Çin'de Şanghay bileşik endeksi yüzde 21'in, Almanya'da DAX 30 endeksi yüzde 16'nın, İngiltere'de FTSE 100 endeksi yüzde 11'in, İtalya'da MIB 30 endeksi yüzde 13'ün ve Japonya'da Nikkei 225 endeksi yüzde 5'in üzerinde kayıpla yılı kapatmaya hazırlanıyor.

ABD'de borsasında ise özellikle teknoloji hisselerinde sert düşüşlerin yaşandığı 2018 yılında, S&P 500 endeksinin yüzde 3 ve Dow Jones endeksinin yüzde 2,5'in üzerinde gerilediği görülüyor. Öte yandan dolar endeksinin, 2018'de 88.253 ile 4 yılın en düşük seviyesini görmesinin ardından, yılı 97'nin üzerinde tamamlamaya hazırlandığı gözleniyor.

Türkiye'de spekülasyon ataklarla topyekün mücadele

Tarih boyunca jeopolitik konunun getirdiği zorluklarla karşı karşıya kalan Türkiye'de ise yılın ilk yarısında ABD ile bozulan siyasi ilişkiler, "Zeytin Dalı Harekatı" ile başlatılan Afrin operasyonu, Cumhurbaşkanı ve 27. Dönem Milletvekili seçimi gündeme damga vurdu. Bu dönemde spekülasyon kur ataklarıyla da mücadele eden Türkiye'de, TCMB döviz likiditesini artırıcı yönde birçok aksiyon aldı.

Tarih boyunca jeopolitik konu-

munun getirdiği zorluklarla karşı karşıya kalan Türkiye'de ekonomi; ABD-Çin ticaret savaşı, Brexit gelişmeleri, FED'in faiz artırımı kararları, yılın ilk yarısında ABD ile bozulan siyasi ilişkiler, jeopolitik riskler gibi gelişen ülkelere olumsuz yansıyan gelişmelerden etkilenirken, ayrıca spekülasyon kur ataklarına da maruz kaldı. Enflasyonun zirve yaptığı 2018'de Türkiye, 2018'de sergilediği büyüme performansı ile dikkati çekti.

Yılın ilk çeyreğinde yüzde 7,2, ikinci çeyreğinde yüzde 5,3 büyüyen Türkiye ekonomisi, Ağustos ayında yaşanan spekülasyon kur atakları ve küresel ekonomideki gelişmelere rağmen üçüncü çeyrekte yüzde 1,6'lık büyüme gerçekleştirdi. Türkiye, 2016'da darbe girişiminin olduğu üçüncü çeyrekteki gerilemenin ardından 8 çeyrek üst üste büyüme başarısı gösterdi.

Türkiye'de, 24 Haziran seçimlerinin ardından zaferini ilan eden Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk Cumhurbaşkanı Kabinesi'ni açıklaması, önemli bir belirsizliği ortadan kaldırdı. Özellikle bakanlık sayısının azaltılması ile bürokrasi tarafında önemli bir engel aşılırken, açıklanan kabine de piyasalar tarafından pozitif karşılandı.

Türkiye ekonomisine yönelik spekülasyon atakları yılın ikinci yarısında hız kazandı. Kredi derecelendirme kuruluşlarının da arka arkaya aldığı "not indirim" kararları,

piyasalardaki volatilitenin artmasını beraberinde getirirken, ABD'li din adamı Andrew Craig Brunson davası da ABD ile siyasi ilişkilerde gerilime yol açtı.

Yıla 3,78 seviyelerinden başlayan dolar/TL'nin Mayıs'ta 4,9282'ye kadar yükselmesi karşısında TCMB, piyasaya sözlü müdahalede bulunurken, ilk yarıda bir olağanüstü toplantı gerçekleştirdi. Bunlara ilave olarak 2010 sonlarında devreye aldığı "geniş faiz koridoru" uygulamasını daha anlaşılır ve öngörülebilir hale getiren banka, 1 Haziran'dan itibaren para politikası çerçevesini sadeleştirdi. Tüm bunlar sonucunda ilk yarıda geç likidite penceresi borç verme faiz oranı, ilk yarıda 500 baz puan artarak yüzde 17,75 seviyesine ulaştı.

Bu süreçte Borsa İstanbul'da BIST 100 endeksi yüzde 16,6 değer kaybederek ilk yarıyı 96.520,07 puandan tamamlarken, 10 yıllık tahvil faizleri yüzde 11,72'den yükselişe geçerek yüzde 17'nin üzerine gördü.

TCMB, yılın ikinci yarısında bir kez daha piyasalara sözlü müdahalede bulunurken, 625 baz puanlık beklentilerin üzerinde faiz artırımı gerçekleştirerek güçlü bir parasal sıkılaştırma kararı aldı. Merkez Bankası böylece, yıl başından bu yana faizlerde 11,25 puanlık artışa imza atarken, kurlardaki volatilitayı düşürmek ve spekülasyon atakları püskürtmek için de önemli aksiyonlar aldı.

BDDK tarafında özellikle swap sınırlaması ile yurt dışındaki traderların ucuz TL'ye ulaşımını kısıtlanırken, böylece spekülasyon kar amacıyla TL satan oyunculara darbe vurdu.

Tüm bu gelişmelerin etkisiyle Ağustos ayında 7.2169 ile tarihi zirvesini gören dolar/TL'nin, alınan tedbirlerle yılın son ayında 5.40 sınırında dengelenmesi sağlandı. Borsa İstanbul'da BIST 100 endeksi ise küresel çapta yatırımcı risk algısındaki bozulmanın etkisiyle yılın son günlerinde yüzde 21'in üzerinde kayıpla 90.700 bandına geriledi.

TCMB enflasyon beklentisi yılın son Enflasyon Raporu'nda 2018 sonu için yüzde 23.5, 2019 için yüzde 15.2 ve 2020 için yüzde 9.3 olarak belirlendi. Döviz kurlarının etkisiyle yükselen ve Ekim'de yüzde 25.24 ile tepe noktasına ulaşan enflasyona karşı, yürütülen sıkı para ve maliye politikası, alınan önlemler ve başlatılan Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı, piyasalara önemli ölçüde destek verdi. Sürecin hızlı bir şekilde bertaraf edilmesi sağ-

landı ve tüketici fiyatları enflasyonu Kasım'da yüzde 21.62 düzeyine indi. Ancak üretici fiyatlarında bu oran halen yüzde 45 gibi yüksek düzeyde bulunuyor. Ödemeler dengesi tarafında Ekim'de 2 milyar 770 milyon dolar cari fazla verildi.

Bu yıl, "ihracatta rekorlar yılı" olarak kayıtlara geçti. Kasım'da geçen yılın aynı ayına göre yüzde 9.49 artarak 15 milyar 532 milyon dolara yükselen ihracat, son 12 aylık dönemde ise 168 milyar 77 milyon dolara çıktı.

Cari açığı azaltacak yatırımlara öncelik verildi, bu kapsamda "süper teşvik" olarak bilinen Proje Bazlı Teşvik Sistemi hayata geçirildi, savunma sanayi başta olmak üzere milli ve yerli üretim için atağa kalkılırken milli yazılım yanında, ilaç ve MR cihazı gibi tıbbi malzemelerde yerleşme için düğmeye basıldı.

2018'de ayrıca, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye ait fabrikalarının özelleştirilme ihaleleri yapıldı, süreç kamuoyu tarafından yakından takip edildi.

Küresel ekonomi 2019'u belirsizliklerle karşılıyor

Dünya ekonomisi, artan risklerle ve yeni bir global kriz yaşanacağına yönelik endişelerle 2019'u karşılamaya hazırlanıyor. Endişelerin temel kaynağını, ABD ve AB başta olmak üzere gelişmiş ekonomilerde öne çıkan belirsizlikler, ticaret savaşlarının seyri ve Brexit'te uzlaşmaya varılmaması gibi riskler oluşturuyor.

2018 yılı G-20 liderler zirvesi, Arjantin'de gerçekleştirildi. "Adil ve Sürdürülebilir Gelecek" temasıyla gerçekleştirilen zirvenin sonuç bildirgesinde genel olarak, uluslararası ekonomik düzenin önemine dikkat çekilerek kurallara bağlı bir küresel düzenin işlerliğine vurgu yapıldı. Ayrıca, Dünya Ticaret Örgütü'nün bazı fonksiyonlarının yetersiz kaldığının ve reforma ihtiyaç duyulduğunun ifade edilmesi de, zirvenin bir diğer önemli sonucu oldu.

Politik ve sosyolojik olaylar da, ekonominin üzerindeki belirsizliklerin artmasında etkili oluyor. İngiltere Brexit'le ilgili risklerle uğraşmaya devam ederken, AB ise Paris ve Brüksel gibi büyük kentlerde artan protesto gösterilerinin gerilimini yaşıyor.

ABD

ABD'de son zamanlarda gündeme gelen olumsuzluklar, ticaret savaşlarının etkisinin sanılandan daha güçlü olabileceğini ortaya koydu.

Diğer taraftan G-20 Liderler Zirvesi'ne de, ABD ve Çin arasındaki ticaret savaşlarının sonlandırılmasına yönelik görüşmeler damga vurgu. Görüşmelerin sonucunda olumlu bir gelişme olarak ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkanı Şi Jinping, iki ülke arasında 90 gün boyunca yeni gümrük vergisi getirilmemesi konusunda uzlaşma sağladı.

Ancak, söz konusu uzlaşma hamlesi endişe bulutlarının tam olarak giderilmesinde etkili olamadı. New York Borsası'nda endeksler, sert değer kayıpları yaşayarak bir yılı aşkın bir sürenin en düşük seviyelerini gördü. Ticaret savaşlarının yarattığı baskılarla birlikte, küresel büyümeye yönelik endişeler ve FED'in faiz artırımı politikasının da söz konusu rekor düşüşlerde etkili olduğu düşünülüyor.

Görseli QR tarama uygulamasında görüntüleyerek, EBSO Araştırma Müdürlüğü 2018 Aralık ayı Ekonomik Bültenine erişebilirsiniz.

EURO BÖLGESİ - AB

AB ve Euro Bölgesi ekonomisine dair belirsizlikler yılın son iki ayında hız kazanmaya devam etti. Euro Bölgesi'nde ekonomik güven endeksi Kasım'da ardı ardına 11. kez gerileyerek Mayıs 2017'den beri en düşük düzeye indi. Tüketici iyimserliğindeki dikkat çekici düşüşün tüm Bölgeye yayılmasıyla birlikte, İtalya'daki olumsuz mali görünüm de endeksin gerilemesinde etkili oluyor.

AB, diğer taraftan pek çok büyük kente yayılan protesto gösterileriyle yeni bir gerilim atmosferi altına girdi. Fransa'da akaryakıt zamlarını protesto etmek üzere başlayan olaylar, pek çok çevre ülkeye de sıçrayarak, kısa sürede bölgenin ve dünyanın en önemli gündem maddelerinden biri haline geldi. Protestoların ne yönde seyredeceği belirsizliğini korurken, 2019'da AB politikalarına yeni bir yön vereceğine kesin gözle bakılıyor.

Uzmanların analizlerine göre gelecek yılın gündemi, AB gündeminin ana maddeleri ticaret savaşlarının ve politik belirsizliklerin seyri, finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmalar, Brexit'in sonuçları, şirketlerin borç seviyesindeki artış ve İtalya'nın mali durumu şeklinde devam edecek.

ALMANYA

Almanya'da Ekonomi Araştırma Enstitüsü (IFO) tarafından hazırlanan İş Dünyası Endeksi, Aralık ayında 101 puana geriledi. Ülkedeki sanayi ve ticaretin gidişatına ilişkin önemli göstergelerden biri olarak kabul edilen endekste gerileme, 2019'un özellikle ilk aylarında iş dünyasında olumsuzluğun baskın gelebileceğine işaret ediyor. Aynı dönemde, IFO Beklentiler Endeksi'nin de gerilemiş olması, üretim planlarında azalmaya gidilmesine devam edebileceğine gösteriyor.

Almanya'da bir diğer olumsuz haber de bankacılık sektöründen geldi. Ülkenin en büyük pazar payı-

na sahip bankası Deutsche Bank'ın genel merkezine Frankfurt Savcılığı tarafından kara para aklama şüphesiyle düzenlenen baskın, Banka hisselerinin yaklaşık yüzde 56 değer kaybetmesine sebep oldu. Bununla birlikte, piyasalardaki dalgalanmalar diğer bankaların mali durumuna ilişkin de endişe yaratıyor.

İNGİLTERE

2018'de İngiltere'ye damga vuran Brexit konusunda hala bir netlik elde edilememiş olması, 2019'un da benzer eğilimde geçeceğinin habercisi görünüyor. Brexit anlaşmasının İngiltere Parlamentosu'nda oylaması, yükselen muhalif görüşler ve gelen tepkiler üzerine ertelenmek zorunda kalındı. Geline son nokta itibarıyla, İngiltere Başbakanı Theresa May, İngiltere Parlamentosu'ndaki Brexit anlaşması oylamasının 14 Ocak haftasında yapılacağını açıkladı. Bununla birlikte, parti liderliğini devam ettirip ettirmeyeceğine yönelik yapılan oylamada, Theresa May partisinin 3'te 2'sinin güvenoyunu almayı başardı.

İngiltere'de süregelen siyasi ve ekonomik belirsizlikler, hisse senetleri değerlerinin de gerilemesine sebep oldu. Konuyu değerlendiren Morgan Stanley, İngiltere hisseleri için alım zamanının başlayabileceğini ifade etti. Bu bağlamda, 2019'da küresel yatırımcılar açısından İngiliz hisseleri dikkat çekici bir konuma

erişebilir.

JAPONYA

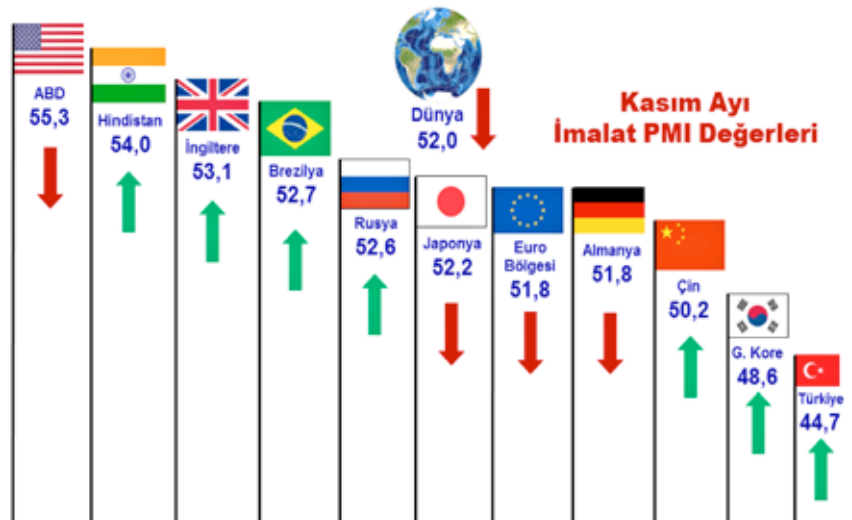
Japonya'da 2018 üçüncü çeyrek büyüme verisi, yüzde -1.2 seviyesinden yüzde -2.5'e revize edildi. Böylece ülkenin 2014 ikinci çeyrekte beri en sert daralmayı kaydettiği anlaşılıyor. Bu yüksek düzeydeki revizyonda ise ekonomik aktivitenin öngörülenden daha olumsuz olması ve üretimin yavaşlaması etkili oldu.

Bu bağlamda, Japonya'daki 2019 yılı ekonomik aktivitesinin beklentilerin altında kalabileceği öngörülmüyor. Bu durum, küresel ekonomik büyümeyi riske eden bir diğer etken de olabilir.

Japonya Merkez Bankası (BOJ), planlı işlemlerdeki 5-10 yıl vadeli hazine tahvili alımlarını Haziran ayından bu yana ilk kez azalttı. Buna göre Banka, vadesi 5 ile 10 yıl arasındaki tahvillerde alımlarını 20 milyar Yen azalttı. 10-25 yıl vadeli tahvillerde ise değişikliği gidilmedi.

ÇİN

Çin'in ABD'yle yaşadığı ticaret gerginliğine ilişkin endişeler, kur ve hisse senetleri üzerinde baskı oluşturmaya devam ediyor. Yuan'ın son 10 yıldan uzun bir süredir en zayıf düzeyine gerilemesiyle birlikte, ülkedeki döviz rezervleri de dikkat çekici bir azalma eğiliminde görünüyor. Azalan rezervlerin

etkisiyle, Çin'in elindeki ABD hazine tahvili miktarı yaklaşık 1,5 yılın en düşük düzeyine geriledi.

Çin'de gündem oluşturan bir diğer önemli olay da, ülkenin en büyük teknoloji şirketlerinden biri olan Huawei'nin küresel finans direktörünün ABD'nin İran'a yönelik yaptırımlarını ihlal etme suçlamasıyla tutuklanması oldu. Huawei'nin kurucusunun kızı olan ve aynı zamanda şirketin başkan yardımcılarında da biri olan Meng Wanzhou'nun tutuklanması, pek çok uzman tarafından ABD-Çin arasında yeni bir gerilim tehdidi olarak değerlendirildi. Söz konusu gerilimin yatırımcı algısını olumsuz etkilemesi sonucu Çin hisse senetleri, son 1 yılın en sert kayıplarını yaşadı.

Kaydedilen gelişmeler itibarıyla, ABD-Çin gerginliğinin 2019'da sadece ticaret kısıtlamaları bazında değil, farklı etkenler odağında da devam edeceği anlaşılıyor.

HİNDİSTAN

Hindistan'da ülke ve ekonomi gündemine Merkez Bankası (RBI) Başkanı Urjit Patel'in istifası damga vurdu. Sürpriz istifa kararında Patel'in Başbakan Narendra Modi Hükümeti ile yaşadığı görüş ayrılığının etkili olduğu tahmin ediliyor. İstifanın ardından Hindistan Rupisi ve hazine tahvilleri sert düşüşler kaydetti. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu S&P, Hindistan'daki durumla ilgili değerlendirmede bulunarak, Merkez Bankası ile Hükümet arasındaki gerilimin artmasının makroekonomik istikrara ve kredi görünümüne zarar verebileceğini açıkladı.

Bölgesel ve küresel ekonomiye dair artan riskler, Asya'nın iki büyük ekonomisi olan Hindistan ve Japonya arasındaki işbirliğini güçlendiriyor. Hindistan Başbakanı Modi tarafından Japonya'ya ger-

çekleştirilen son ziyarette, iki ülke arasındaki işbirliğini güçlendirecek 6 farklı anlaşma imzalanması dikkat çekti. Bu açıdan, 2019'da Asya'daki güç dengelerinde yeni dinamiklerin ortaya çıkması söz konusu olabilir.

BREZİLYA

Brezilya'da GSYİH, 2018'in 3. çeyreğinde yıllık bazda yüzde 1,4 artış kaydederek, 2017'in başından beri en yüksek büyümesini sergiledi. Ülkedeki resesyona geçen dönemlerin ardından iyileşmeye işaret eden söz konusu veri, aynı zamanda Başkanlık seçimleri gibi siyasi belirsizliklere rağmen ekonominin toparlanma eğilimini kaybetmediğini gösteriyor. Yeni göreve gelen Başkanın uygulayacağı politikaların içeriği ve etkileri ise 2019'da ortaya çıkacak.

Ancak, olumlu gelen veriye karşın 2019'a ilişkin belirsizlikler de önemini koruyor. Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Brezilya'daki ve Meksika'daki yönetim değişikliğinin 2019'da kendi ülke görünümünde olduğu kadar Latin Amerika'nın ekonomik görünümünde de olumsuzlara sebep olabileceği konusunda uyarıda bulundu. Bu bağlamda, gelecek yıl bölge ekonomisindeki finansman koşullarında sıkışmalar yaşanabilir.

GÜNEY KORE

Güney Kore Finans Bakanı, ekonominin ivme kaybetmeye devam ettiğini, yeni istihdam yaratmakta zorlandığını ve 2019 yılının özellikle hanehalkı kesimi açısından zorlayıcı geçebileceği açıklamasında bulundu.

Ekonomideki gelişmelere dair değerlendirmelerde bulunan Güney Kore Ekonomi ve Ticaret Enstitüsü de mevcut olumsuzlukları gerekçe göstererek 2019'a ilişkin büyüme tahminini yüzde 3'den yüzde 2,7'e revize etti. Enstitünün açıklamalarına göre zayıflayan ihracat ve iç talep, büyümenin frenlenmesine sebep olacak.

Güney Kore, Kuzey Kore ile ilişkileri iyileştirmeye yönelik 2018'de atılan adımlara rağmen, bölgesel savunmayı ve güvenliği güçlendirmeye yönelik yeni girişimlerde bulunmaya devam ediyor. Bu kapsamda, son atılan adım, KOBİ niteliğindeki yerli savunma şirketlerinin güçlendirilmesi amacıyla finansal açıdan yeni teşviklerle destekleneceklerinin duyurulması oldu. Söz konusu teşviklerle, Güney Kore'nin 2019'da yeni askeri teknolojiler geliştirmesi söz konusu olabilir.

RUSYA

Rusya yine Ukrayna gerilimiyle dünya gündemine oturdu. Son dönemlerde nispeten durgun bir seyir içinde olan iki ülke arasındaki gerilim, Azak Denizi'nde ortaya çıkan gemi kriziyle yeniden alevlendi. Savaş çanlarının çaldığı iki ülke arasındaki ilişkiler, 2019'da da önemli bir küresel gündem maddesi olmaya devam edecek. Gerilimin ateşinin söndürülememesi halinde, Batılı ülkeler tarafından Rusya'ya yönelik yeni ekonomik yaptırımların uygulanması söz konusu olabilir.

Rusya Merkez Bankası, beklenmedik bir şekilde faizlerde yine artırıma gitti. Politika faiz oranını 0.25 baz puanla 7.75'e yükselten Banka, artırıma gerekçe olarak yükselen enflasyonist baskıyı gösterdi. 2019'la birlikte yükselecek KDV oranlarının enflasyonist baskıyı daha da güçlendireceğini açıklayan Merkez Bankası, ekonomik büyümenin de yüzde 1.2-1.7 bandında sınırlı kalacağı öngörüsünde bulundu.

TCMB: Küresel ekonomiye ilişkin belirsizlikler önemini koruyor

Küresel ekonomiye ilişkin belirsizliklerin önemini koruduğunu ifade eden TCMB, yurt içi iktisadi faaliyetteki dengelenme sürecinin ise devam ettiğini kaydetti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Finansal İstikrar Raporu'nu yayınladı. Raporda küresel ekonomiye ilişkin belirsizliklerin önemini koruduğu belirtilirken, "Yurt içi iktisadi faaliyetteki dengelenme süreci devam etmiştir" denildi.

Raporda, farklı nitelikteki şokların finansal istikrara yönelik oluşturduğu risklerin para politikası adımları ve koordineli tedbirlerin etkisiyle sınırlandırıldığı belirtildi. Bankanın önümüzdeki dönemde fiyat istikrarını sağlama ve finansal istikrarı destekleme hedefleri doğrultusunda elindeki tüm araçları kullanmaya devam edeceği vurgulandı.

Kredi koşullarında sıkılık devam ediyor

Kredi koşullarındaki sıkılığın aşağı yönlü riskleri canlı tuttuğu

kaydedilen raporda, şu ifadelere yer verildi:

"Son dönemde, gelişmiş ülkelerde yaşanan para politikası normalleşme sürecinin, dış ticarete korumacı eğilimlerin, Avrupa'da İtalya ve İngiltere kaynaklı belirsizliklerin ve jeopolitik gelişmelerin etkisiyle sıkılaştıran küresel finansal koşullar, GOÜ'lere yönelen sermaye akımlarının zayıf seyretmesine, yerel para birimlerinde değer kaybına ve yurt dışı finansman maliyetlerinde artışa neden olmuştur.

Bu kapsamda, yurt dışı geliş-

melerin yanı sıra, yurt içi finansal piyasalarda yaşanan oynaklıkların da etkisiyle, bankaların kredi verme iştahı zayıflamış, yavaşlayan iktisadi faaliyetin bir sonucu olarak kredi talebi de daralmıştır. Kredi koşullarındaki sıkılığın devam etmesi yurt içi iktisadi faaliyet açısından aşağı yönlü riskleri canlı tutmaktadır. Öte yandan, Türk bankacılık sektörü, güçlü sermaye yapısı ve özkaynak kârlılığı, yüksek likit varlık düzeyi ve aktif kalitesi konusundaki ihtiyatlı duruşu sayesinde risklere karşı dayanıklılığını korumaktadır."

ABD Merkez Bankası faiz artırdı

ABD Merkez Bankası (FED), yılın son Federal Açık Piyasa İşlemleri Komitesi (FOMC) toplantısında faizleri piyasa beklentilerine paralel olarak 25 baz puan artırdı. Oy birliği ile alınan kararla birlikte gösterge faiz oranı yüzde 2.25'ten yüzde 2.50 seviyesine yükseldi. Politika yapıcıların 2019 için artış beklentisi ise 3'ten 2'ye düştü. Yatırımcılar, bu artıştan ziyade bankanın 2019 stratejisine odaklanmış durumdaydı. Karar sonrası çıkan noktasal grafiğe göre FED politika yapıcıları 2019'da daha öncekinin aksine 3 yerine 2 faiz artışı öngörüyor. Politika yapıcılar, federal fon faizi için uzun vadeli tahminlerini yüzde 3.0'dan yüzde 2.8'e düşürdüler. Bu değişim, FED'in nötr faiz seviyesine yaklaştığına işaret etti.

Bir miktar ek kademeli artırım...

Karar metninde, "Ekonomi için riskler aşağı yukarı dengeli, global ekonomik ve finansal şartların ekonomik görünüme etkileri izlenmeye devam edilecek... Enflasyon hedefe yakın, beklentiler çok az değişti" ifadeleri yer aldı.

Bu arada, karar metninde, "Komite, politika faizinde bir miktar ek kademeli artırımların, ekonomideki sürdürülebilir büyüme, güçlü iş gücü piyasası şartları ve yüzde 2 enflasyon hedefiyle uyumlu olduğunu öngörüyor" değerlendirmesine yer verilmesi dikkati çekti. Bu cümle, önceki karar metinlerinde "bir miktar" ibaresi yer almadan kullanılmıştı.

Ege'den Kasım'da 1.2 milyar dolarlık ihracat

Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 12 ihracatçı birliğinin 9'u 2017 yılı Kasım ayına göre ihracatını arttırma başarısı gösterirken, 3 ihracatçı birliği geçen yılın aynı ayındaki performansının gerisinde kaldı. Kasım ayındaki ihracatın yıldızı, tarım ve madencilik sektörleri oldu.

Ege İhracatçı Birlikleri (EİB) üyesi 7 bin ihracatçı, Kasım ayında 1 milyar 199 milyon dolar ihracata imza attı. EİB, 2017 yılı Kasım ayında ise; 1 milyar 176 milyon dolar ihracatı kayda almıştı. EİB'nin ihracatı 2017 yılı Kasım ayına göre yüzde 2 artış gösterdi.

Ege İhracatçı Birlikleri'nin 11 aylık ihracatı, yüzde 14.42'lik artışla 12 milyar 294 milyon dolar oldu. EİB'nin son 1 yıllık ihracatı ise; yüzde 14.61'lik artışla 13 milyar 372 milyon dolara çıktı.

Ege ihracatını tarım ve madencilik sektörü sırtladı

Kasım ayında Ege İhracatçı Birlikleri bünyesindeki 12 ihracatçı birliğinin 9 tanesi 2017 yılı Kasım ayına göre ihracatını arttırma başarısı gösterirken, 3 ihracatçı birliği geçen yılın aynı ayındaki performansının gerisinde kaldı.

Kasım ayında Ege İhracatçı Birlikleri'nden yapılan tarım ürünleri ihracatı, yüzde 8'lik artışla 526 milyon dolara çıktı. Madencilik sektörü ise; yüzde 28'lik artışla 91 milyon dolar döviz

ülkemize kazandırdı. Sanayi sektörünün ihracatı yüzde 6'lık kan kaybı yaşadı ve 582 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Demir-çelik, 11 ay sonra geriledi

2018 yılının 10 aylık döneminde her ay ihracat rekorları kıran Ege Demir ve Demirdışı Metaller İhracatçıları Birliği, Kasım ayında yüzde 9'luk ihracat düşüşü yaşamasına rağmen 130 milyon dolarlık ihracat rakamıyla zirvedeki yerini korudu.

Ege Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği yüzde 6'lık ihracat artış hızıyla 112 milyon dolar ihracatı hanesine yazdırdı ve zirve ortağı konumunu sürdürdü.

Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği, Kasım ayında yüzde 16'lık ihracat artış hızıyla 105 milyon 700 bin dolar döviz ülkemize kazandırdı ve üçüncü basamağın sahibi oldu. Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği tarihinde ilk kez aylık bazda 100 milyon dolar barajını geçti.

Yıllık 996 milyon dolarlık ihracat rakamına imza atan Ege Tütün

İhracatçıları Birliği, Kasım ayında 100 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller İhracatçıları Birliği ve Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği 98'er milyon dolar ihracat rakamına imza attılar.

Maden ihracatı yüzde 28 arttı

Ege Maden İhracatçıları Birliği, Kasım ayında yüzde 28'lik ihracat artış hızı yakaladı ve 91 milyon dolar ihracat rakamını hanesine yazdırdı. Ege Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği'nin Kasım ayı ihracatı ise yüzde 13'lük artışla 58.5 milyon dolar oldu.

Kasım ayında, Ege Hububat Bakliyat ve Mamulleri İhracatçıları Birliği yüzde 40'lık ihracat artış hızı yakaladı ve 39 milyon dolar ihracat rakamına ulaştı. Ege Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği ise yüzde 6'lık gelişimle 23.3 milyon dolar ihracata imza attı.

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği, Kasım ayında 23 milyon dolarlık ihracat rakamıyla yeni ihraç sezonuna giriş yaparken, Ege Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği 12 milyon dolarlık ihracat rakamıyla Kasım ayını geride bıraktı.

Eskinazi: 2019 hedefimiz 15 milyar dolar

Türkiye'nin ve Ege Bölgesi'nin 2018 yılı ihracat hedeflerine emin adımlarla ilerlediği değerlendirilmesinde bulunan Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, Türkiye'nin 170 milyar dolar, Ege İhracatçı Birlikleri'nin ise 13.5 milyar dolar ihracat hedefine ulaştığını yılsonunda göreceğimizi dile getirdi.

Ekonomide yaşanan daralmanın üretim ve ihracatla aşılabileceğini dile getiren Eskinazi, "2019 yılında Türkiye'nin 182 milyar ihracat hedefine 14.5-15 milyar dolar katkı koymak için 365 gün yoğun bir çalışma içinde olacağız" diye konuştu.

Tüm zamanların en yüksek Kasım ihracatı

Türkiye'nin Kasım ayı ihracatı 15.5 milyar dolar oldu. Böylece tüm zamanların en yüksek Kasım ayı ihracatına ulaşıldı.

Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin (TİM), açıkladığı verilere göre, Kasım ayında ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9.5 oranında arttı. Böylece 15.5 milyar dolarla 2013 yılı Kasım ayında gerçekleştirilen 14,2 milyar dolarlık ihracatın üzerine çıkılarak tarihteki en yüksek Kasım ayı rakamına ulaşıldı. Son 12 aylık dönemde ise ihracat yüzde 7.8 artışla 168.1 milyar dolar oldu. İlk 11 ayda ihracat yüzde 7.7 artışla 154.2 milyar dolara çıktı. Kasım ayında, aynı zamanda bu yılın Ekim ve Mart aylarından sonra, tüm zamanların en yüksek üçüncü aylık ihracatı da gerçekleşmiş oldu.

Kasım ayı ihracat miktarı 2017 yılının aynı dönemine göre yüzde 26.6 artışla 12.2 milyon tona yükseldi. 2018 Kasım ayı şimdiye kadar miktar bazında en çok ihracat yapılan ikinci ay oldu.

Kasım ayında 36 bin 630 firma ihracat yaparken, 1459 firma ilk kez ihracat yaparak ihracat camiasına katıldı.

Kasım ayında 16.1 milyar dolarlık ithalat yapıldı. İhracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 96.3 olurken, bu oranda geçen Ekim ayının ardından en yüksek ikinci değerine ulaşıldı.

En yüksek artış çelikte

Kasım ayında en fazla ihracatı yine otomotiv sektörü gerçekleştirdi. Sektörün ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4.7 artarak 2.7 milyar dolar oldu. Otomotiv sektörünü 1.7 milyar dolarla çelik, 1.5 milyar dolarla hazır giyim ve konfeksiyon sektörleri takip etti. Toplam ihracatını yüzde 56 artırarak en yüksek artışı yakalayan çelik sektörü, Avrupa pazarına açılımı ile dikkat çekti. AB'ye ihracatını yüzde 76 artıran çelik sektörü, Belçika'ya ihracatını 8 kat artırarak önemli bir başarı yakalarken, sırasıyla yüzde 96 ve yüzde 86 artış ile İtalya ve İspanya, sektörün ihracatında öne çıkan diğer Avrupa ülkeleri oldu.

AB'ye ihracat yüzde 10.8 arttı

Ülke gruplarına göre ihracatta, AB'ye ihracat yüzde 10.8 artarak 7.5 milyar dolar olarak gerçekleşti. AB'yi 2.2 milyar dolar ile Orta Doğu ülkeleri ve 1.4 milyar dolar ile Afrika ülkeleri izledi. Kasım ayında 145 ülke ve bölgeye ihracat artarken, 75 ülke ve bölgeye ihracat azaldı. En fazla ihracat yapılan ülke 1.4 milyar dolar ile Almanya oldu. Almanya'yı 994 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 872 milyon dolar ile İtalya ve 856 milyon dolar ile Irak izledi.

En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülke içerisinde ise Cezayir yüzde 72 artışla dikkat çekti. Kasım ayında Cezayir'e ihracat 208 milyon dolar oldu.

Kasım ayında TL ile ihracat yüzde 17.2 artışla 4.8 milyar TL ile oldu. İhracat yapılan 220 ülke/bölgeden 174'üne TL ile ihracat gerçekleştirildi.

Kasım'da bütçe 7.6 milyar lira artıda

Bütçe, Kasım ayında 7.6 milyar TL fazla verdi. Bütçe 2017 yılı Kasım ayında 8.5 milyar TL fazla vermişti. 2017 yılı Ocak-Kasım döneminde 26.5 milyar TL olan bütçe açığı da bu yılın aynı döneminde yüzde 106 artışla 54.5 milyar TL'ye fırladı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre 2017 Kasım'da 13.6 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2018 yılı Kasım ayında bu 14.8 milyar TL oldu.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı Kasım ayı bütçe gerçekleştirmelerine göre yurtiçindeki mallar üzerinden alınan dahilde alınan katma değer vergisi (KDV) yüzde 27.8, özel tüketim vergisi (ÖTV) ise yüzde 22.7 geriledi. Kasım'da vergi dışı gelirler geçen yıla göre yüzde 120 artarak 10.8 milyar lira oldu. Buradaki en önemli artış bedelli ve İmar Barışı'ndan gelir gelirlerin yer aldığı diğer çeşitli gelirler kaleminde oldu. Geçen yıl Kasım'da 289 milyon lira gelir gözükürken, bu yıl aynı kalemde 5.3 milyar lira gelir yer aldı.

Kasım'da giderler yüzde 31.1 artarak 74.3 milyar lira, gelirler ise yüzde 25.6 artarak 81.8 milyar lira olarak gerçekleşti. Faiz hariç giderlerin yüzde 30.2 artışla 67 milyar lira olduğu Kasım ayında, faiz giderleri ise yüzde 40.3 artarak 7.2 milyar lira oldu.

İndirim etkisi

Vergi gelirleri içinde dahilde alınan KDV yüzde 27.8, ÖTV yüzde 22.7 ve harçlar yüzde 6.9 azaldı. ÖTV kalemleri içinde akaryakıtın alınan ÖTV'den geçen yıl Kasım'da 6 milyar gelir elde edilmişken bu yıl 4 milyar lira, motorlu taşıtlar üzerinden alınan ÖTV'den geçen yıl kasımda 2.3 milyar lira elde edilmişken bu yıl Kasım'da 1.3 milyar lira, dayanıklı tüketim malları üzerinden alınan ÖTV'den de geçen yıl 584.3 milyon lira gelir edilirken bu yıl 350.6 milyon lira gelir geldi. Sigara üzerinden geçen yıl 3 milyar 587 milyon lira gelir gelirken, bu yıl 3 milyar 560 milyon lira gelir geldi. İçki üzerinden alınan ÖTV ise geçen yıla göre arttı. Geçen yıl kasımda

989 milyon liraya karşılık bu yıl 1.2 milyar lira gelir geldi.

Kasım'da örtülü ödenek olarak bilinen gizli hizmet gideri için 146 milyon lira harcama yapıldı. Geçen yıl Kasım'daki harcama 29.9 milyon liraydı. 11 aylık dönemde ise gerçekleşme 1 milyar 785 milyon lira olurken, bu yıl aynı dönemde 1 milyar 658 milyon lira harcandı.

11 aylık dönem

Geçen yılın 11 ayında 28.8 milyar TL faiz dışı fazla verilmiş iken 2018 yılı Ocak-Kasım döneminde 17.3 milyar TL faiz dışı fazla kaydedildi.

2018 yılı Ocak-Kasım döneminde bütçe gelirleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 20.2 oranında artarak 690.8 milyar lira oldu. Bütçe giderleri ise yüzde 24 oranında artışla 745.4 milyar lira olarak gerçekleşti.

2018 yılı Ocak-Kasım döneminde vergi gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 17.7 oranında artarak 575.8 milyar liraya çıktı. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 23.4 artışla 673.5 milyar lira oldu.

Cari denge fazla verdi

Ödemeler dengesi, Ağustos ve Eylül aylarının ardından Ekim ayında da 'fazla' verdi. Cari dengedeki fazla Ekim ayında 2 milyar 770 milyon dolar oldu. 12 aylık cari açık ise 39 milyar 403 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından Ekim 2018 dönemine ilişkin ödemeler dengesi verileri açıklandı. Buna göre, cari işlemler hesabı Ekim'de 2 milyar 770 milyon dolar fazla verdi. Bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler açığı 39 milyar 403 milyon dolara geriledi. Cari işlemler hesabında geçen yılın Ekim ayında 3 milyar 837 milyon dolar açık oluşmuştu. Eylül ayı cari fazla verisi de 1 milyar 830 milyon dolardan 1 milyar 806 milyon dolara revize edildi.

Geçen yılın Ekim ayında 466 milyon dolar açık oluşan altın ve enerji hariç cari işlemler hesabının, 2018'in aynı ayında 6 milyar 167 milyon dolar fazla verdiği görüldü.

Cari işlemler hesabının fazla vermesinde, geçen yılın Ekim ayında 5 milyar 643 milyon dolar açık veren dış ticaret dengesinin, bu yılın aynı ayında 799 milyon dolar fazla vermesi ve hizmetler dengesi kaynaklı girişlerin bir önceki yılın aynı ayına göre 447 milyon dolar artarak 3 milyar 28 milyon dolara yükselmesi etkili oldu. Bu dönemde, hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net

gelirler, 501 milyon dolar artarak 2 milyar 648 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, 99 milyon dolar artarak 1 milyar 74 milyon dolar oldu. İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı girişler ise 168 milyon dolar azalarak 105 milyon dolara geriledi.

Finans Hesabı

Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 784 milyon ABD Doları azalarak 699 milyon ABD Doları olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımları 491 milyon ABD Doları tutarında net giriş kaydetti. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 94 milyon

ABD Doları net satış ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 82 milyon ABD Doları net alış yaptığı görüldü.

Yurtdışında gerçekleştirilen tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1 milyar 353 milyon dolar ve 25 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirmişken, Genel Hükümet 2 milyar dolarlık yeni tahvil ihracı gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda 2 milyar 605 milyon dolarlık net çıkış yaşandı. Bu kalemden, yurtdışı bankaların yurtdışı muhabetlerindeki efektif ve mevduat varlıklarında 745 milyon dolar net artış, yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatlarında ise 515 milyon dolarlık azalış kaydedildi.

Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar ve Genel Hükümet sırasıyla 1 milyar 383 milyon dolar ve 92 milyon dolar net geri ödeme gerçekleştirmişken, diğer sektörler 33 milyon dolarlık net kullanım yaptı.

Resmi rezervlerde bu ayda 1 milyar 713 milyon dolarlık rezerv artışı gözlemlendi.

Üst üste 3 ay cari fazla verildi

DÖNEM	YILLIK	AYLIK
2017 Ekim	-41.742	-3.867
2017 Kasım	-43.979	-4.200
2017 Aralık	-47.358	-7.700
2018 Ocak	-51.697	-7.042
2018 Şubat	-53.673	-4.534
2018 Mart	-55.353	-4.785
2018 Nisan	-57.288	-5.660
2018 Mayıs	-58.148	-6.225
2018 Haziran	-57.428	-3.060
2018 Temmuz	-55.048	-2.321
2018 Ağustos	-52.258	1.877
2018 Eylül	-46.010	1.806
2018 Ekim	-39.403	2.770

Sanayi üretimi Ekim'de uyardı

SANAYİ ÜRETİMİNİN HANGİ GRUP NASIL ETKİLENDİ (ARINDIRILMIŞ)

	Yıllık artış (%)	Etkisi (puan)
EKONOMİK AKTİVİTE		
Madencilik ve taşocakçılığı	6.1	0.3
İmalat sanayi	-6.5	-5.8
Elektrik, gaz, buhar	-1.2	-0.2
ANA MAL GRUPLARI		
Ara malı	-9.5	-3.7
Dayanıklı tüketim malı	3.0	0.2
Dayanısız tüketim malı	-3.0	-0.9
Enerji	-0.1	-0.1
Sermaye malı	-6.7	-1.2
TEKNOLOJİ YOĞUNLUĞU		
Düşük teknoloji	-4.8	-2.1
Orta-düşük teknoloji	-10.5	-3.1
Orta-yüksek teknoloji	-9.8	-2.2
Yüksek teknoloji	13.7	0.8
İMALAT SANAYİ		
Gıda ürünleri imalatı	-5.3	-0.8
İçeceklerin imalatı	7.1	0.0
Tütün ürünleri imalatı	-7.4	0.0
Tekstil ürünleri imalatı	-5.3	-0.4
Giyim eşyaları imalatı	-2.7	-0.2
Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	-13.6	-0.2
Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri	-20.4	-0.3
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı	-8.3	-0.2
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğ.	-1.8	0.0
Kok kömürü ve petrol ürünleri	-12.6	-0.1
Kimyasalların ve kimyasal imalatı	-7.2	-0.4
Temel eczacılık ürünleri imalatı	7.7	0.2
Kauçuk ve plastik imalatı	-9.3	-0.5
Metalik olmayan mineral imalatı	-13.2	-1.1
Ana metal sanayii	-10.7	-0.4
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	-11.6	-1.0
Bilgisayarların, elektronik imalatı	-5.2	-0.1
Elektrikli teçhizat imalatı	-9.9	-0.4
Makine ve ekipman imalatı	-6.9	-0.4
Otomotiv imalatı	-14.6	-0.8
Diğer ulaşım araçlarının imalatı	20.2	0.5
Mobilya imalatı	3.4	0.1
Diğer imalatlar	-0.8	0.0
Makine ve ekipmanların kurulumu	-3.9	-0.1

Türkiye ekonomisindeki yavaşlama sanayi üretimi verilerinde de kendini gösterdi. Yılın son çeyreğinin ilk sanayi üretimi verisi, geçen yıl Kasım'a göre yüzde 5.7 üretim kaybına işaret ediyor. Üretimdeki düşüşe büyük etki ise inşaat sektöründen geldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Ekim ayı sanayi üretim endeksini açıkladı. Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5.7 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2018 yılı Ekim ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 6.1 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 6.5 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1.2 azaldı.

Bir önceki aya göre yüzde 1.9 azalma

Sanayi üretiminde bir önceki aya göre ise yüzde 1.9 azalma yaşandı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2018 yılı Ekim ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü

Sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 5.7, aylık bazda yüzde 1.9 geriledi. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmamış sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 4.15 daraldı.

endeksi bir önceki aya göre yüzde 1.3, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 2 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 1.2 azaldı.

Teknoloji yoğunluğuna göre yapılan değerlendirmede ise toplam üretim içindeki payı düşük olan yüksek teknoloji üretiminde yüzde 13.7 artış gözlemlendi. Buna karşılık düşük teknoloji ürünlerde yüzde 4.8, orta-düşük teknoloji ürünlerde yüzde 10.5, orta-yüksek teknoloji ürünlerde ise sanayi üretimi yüzde 9.8 geriledi.

Her sektörde kayıp var

TÜİK verilerine göre sanayi yılın son çeyreğine yavaşlamaya başladı. Tüm sektörlerde yayılan bir üretim kaybı gözlenirken en dikkat çeken ise inşaat sektörüne hammadde sağlayan diğer metalik olmayan mineral imalatı ile gıda

sektörü. Diğer metalik olmayan mineral imalatı geçen yıl Ekim'e göre 13.2 üretim kaybına uğradı ve sanayi üretimini 1.1 puan geriledi. Hazır beton imalatında yüzde 32.1, inşaat amaçlı beton ürünlerinin imalatında yüzde 10.1, çimentoda yüzde 18.1, tuğla, karo ve inşaat malzemelerinde yüzde 24.9, cam imalatında yüzde 21.18 azalma var.

Gıda etkisi

Sanayiye son aylarda taşıyan özellikle Temmuz'da beklentilerin üzerinde artış göstermesini sağlayan sektör gıdaydı. Gıdada Ekim'de geçen yıla göre üretim kaybı yüzde 5.3 ve bu sanayi üretimini 0.8 puan düşürdü.

Gıdada en fazla üretim kaybı yüzde 14.4 ile öğütülmüş tahıl ürünleri imalatında. Bitkisel ve hayvansal yağ imalatı yüzde 3.4, süt ürünleri imalatı ise yüzde 10.6

düştü.

Fabrikasyon metal ürünleri imalatında geçen yıla göre yüzde 11.6 gerileme genel sanayi üretimini 1 puan geriledi. Bu sektörde de merkezi ısıtma radyatörlerindeki yüzde 15.6, metalden kapı ve pencere imalatında yüzde 31'lik ve metal yapı ve yapı parçaları imalatında yüzde 16.1'lik kayıp yine inşaat sektöründeki durgunluktan kaynaklı.

Ayrıca silah ve cephane imalatında yüzde 10.9, tel ürünlerinde yüzde 18.6 düşüş yaşandı.

Ekim'de yüzde 14.6 gerileyen otomotiv imalatı ise ana sanayinin hızını 0.8 puan kesti. Otomotivde vergi indirimleriyle gelen satışlara rağmen geçen yıla iç pazarda kayıp sürüyor. Beyaz eşya ile bilgisayar üretimindeki düşüş de sanayiye 0.5 puan geriledi.

Kapasite kullanımı 44 ayın en düşüğünde

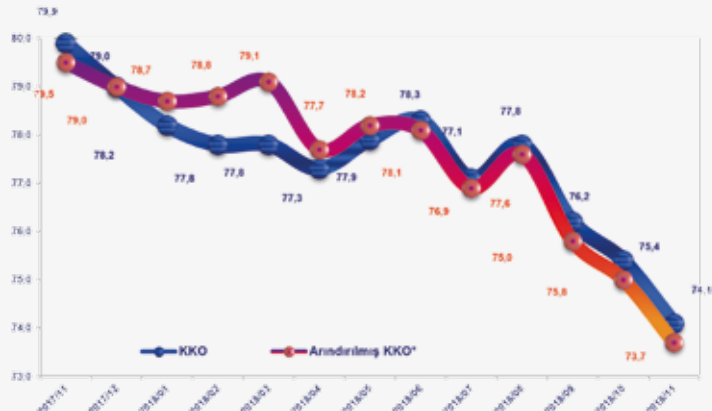
İmalat sanayisi genelinde kapasite kullanım oranı, Kasım'da bir önceki aya göre 1.3 puan azalarak yüzde 74.1 seviyesine geriledi.

Merkez Bankası (TCMB), imalat sanayinde kapasite kullanım oranının (KKO) Kasım ayında bir önceki aya göre 1.3 puan azalarak yüzde 74.1'e gerilediğini açıkladı. KKO böylece Mart 2015'ten bu yana en düşük seviyesine gerilemiş oldu.

İmalat sanayi genelinde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı da bir önceki aya göre 1.3 puan azalarak yüzde 73.7 seviyesinde gerçekleşti.

Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı yüzde 87, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı yüzde 84.40, ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) yüzde 82.02 ve diğer ulaşım araçlarının imalatı yüzde 81.87 ile 2018

yılı Kasım ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu. TCMB'den yapılan açıklamada, "Kasım ayında mal gruplarına göre kapasite kullanım oranları değerlendirildiğinde, gıda ve içecekler ile dayanıksız tüketim mallarında artış görülürken, ara mallar, yatırım malları ve dayanıklı tüketim mallarında azalış gözlenmektedir" denildi.

İşsizlik, 1.5 yılın zirvesinde

Türkiye'de işsizlik oranı Eylül döneminde geçen yılın aynı ayına göre 0.8 puan artarak yüzde 11.4 oldu. İşsiz sayısı 330 bin kişi artışla 3 milyon 749 bin kişiye ulaştı. İşsizlik oranı böylece Mart 2017'deki yüzde 11.7'lik orandan sonra geride kalan 1.5 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018 yılı Eylül ayı İşgücü İstatistikleri verisini açıkladı. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 330 bin kişi artarak 3 milyon 749 bin kişi oldu.

Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 0.7 puanlık artış ile yüzde 13.5 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 1.6 puanlık artış ile yüzde 21.6 olurken, eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin işsizlik oranı ise 1.3 puan artarak yüzde 27.4'e ulaştı. 15-64 yaş grubunda işsizlik oranı 0.9 puanlık artış ile yüzde 11.7 olarak gerçekleşti.

İşsizlik oranı erkeklerde yüzde 8.7'den 9.9'a, kadınlarda ise yüzde 15.2'den yüzde 15.3'e çıktı.

İstihdam yüzde 47.8

İstihdam edilenlerin sayısı 2018 yılı Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 266 bin kişi artarak 29 milyon 63 bin kişi, istihdam oranı ise 0.1 puanlık azalış ile yüzde 47.8 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 264 bin kişi azalırken, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 531 bin kişi arttı. İstihdam edilenlerin yüzde 19.2'si tarım, yüzde 19.6'sı sanayi, yüzde 6.9'u inşaat, yüzde 54.3'ü ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün

İşsiz sayısı Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 330 bin kişi arttı. Genç işsizlik oranı yüzde 21.6'ya yükseldi. İş balsa çalışmaya hazır olanların da eklenmesiyle geniş tanımlı işsizlik yüzde 19.2 olarak hesaplandı.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Eylül 2017-2018	Toplam	
	2017	2018
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.076	60.788
İşgücü (Bin kişi)	32.215	32.813
İstihdam (Bin kişi)	28.797	29.063
Tarım	5.854	5.590
Tarım dışı	22.943	23.474
İşsiz (Bin kişi)	3.419	3.749
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	27.861	27.975
İşgücüne katılma oranı (%)	53.6	54.0
İstihdam oranı (%)	47.9	47.8
İşsizlik oranı (%)	10.6	11.4
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.8	13.5
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58.9	59.4
İstihdam oranı (%)	52.5	52.4
İşsizlik oranı (%)	10.8	11.7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12.9	13.6
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20.0	21.6
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	26.1	27.4

*Kaynak: TÜİK "Çalışmayan, eğitim (örün ve yazgını) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranları".

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Eylül 2018	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.385	3.014	1.929	10.621	19.949
Kadın	1.314	2.576	75	5.149	9.114
Toplam	5.698	5.590	2.005	15.771	29.063

istihdam edilenler içindeki payı 1.1 puan, inşaat sektörünün payı 0.8 puan azalırken, sanayi sektörünün payı 0.8 puan, hizmet sektörünün payı 1.2 puan arttı.

İşgücüne katılma yüzde 54

İşgücü 2018 yılı Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 598 bin kişi artarak 32 milyon 813 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0.4 puan artarak yüzde 54 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0.4 puanlık artışla yüzde 73.5, kadınlarda da 0.4 puanlık artışla yüzde 34.9 olarak gerçekleşti.

Eylül 2018 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1 puan azalarak yüzde 33.8 olarak gerçekleşti. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim göstermeyerek yüzde 22 oldu.

Arındırılmış rakamlar

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 81 bin kişi azalarak 28 milyon 797 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0.1 puan azalarak yüzde 47.4 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 45 bin kişi artarak 3 milyon 676 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0.1 puan artarak yüzde 11.3 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı 0.1 puan azalarak yüzde 53.4 olarak gerçekleşti. Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerin sayısı, sanayi sektöründe 32 bin, inşaat sektöründe 29 bin, hizmet sektöründe 50 bin kişi azalırken, tarım sektöründe 31 bin kişi arttı.

İzmir'de 10 bin kişilik iş var

İşsizlik yüzde 11'i aşarken, İŞKUR raporu İzmir'de 10 bin kişilik iş olduğunu ortaya koydu. İzmir Çalışma ve İş Kurumu Müdür Vekili Nesrin Makbule Dank, 6 bin 589 işyeri ile görüşmelerinde bu sonuca ulaştıklarını, en büyük talebin diğer hizmet alanlarında olduğunu söyledi.

İzmir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü Nesrin Makbule Dank, İzmir'deki araştırmada 20'den fazla işçi çalıştıran işyerlerinin yüzde 25'inde 9 bin 928 kişilik açık iş pozisyonu tespit edildiğini bildirdi. 2019 Nisan sonuna kadar istihdamın yüzde 18.7 artmasının öngörüldüğünü belirten Dank, işçi arayanların İŞKUR ve gazeteler üzerinden arama yaptığını söyledi.

İzmir İŞKUR Müdürlüğü, 4 Nisan-11 Mayıs günleri arasında gerçekleştirdiği 2018 İzmir İşgücü Piyasası araştırmasını raporlaştırdı. Araştırmaya katılan 6 bin 589 işyeri, imalat, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörlerinde yer alan firmalardan oluştu. Araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 25'inde 9 bin 928 kişilik açık iş olduğu tespit edildi. İzmir genelinde açık iş oranı yüzde 2.8 olarak hesaplanırken, en yüksek açık iş oranına sahip sektör yüzde 9.4 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri oldu. Açık işi en çok olan işyerleri, yüzde 38.2 oranı ile İmalat ve yüzde 36.4 ile Bilgi ve İletişim sektörü olarak dikkat çekti.

İşverenler en çok Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), CNC Torna Tezgâhı Operatörü talebinde bulundu. Açık işlerde en çok arandığı ilk üç beceri; fiziki ve bedensel yeterlilik ile yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve takım çalışması oldu.

Araştırma kapsamındaki 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 34.2'sinde 12 bin 47 kişinin temininde güçlük çekildiği kaydedildi. Eleman temininde en çok güçlük çekilen meslekler Makineci (Dikiş), CNC Torna Tezgâhı Operatörü, Gazaltı (Mig-Mag) Kaynakçısı, Garson (Servis Elemanı), Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı/Uzmanı, Beden İşçisi (Genel), Diğer Kauçuk Mamuller İmalat İşçileri, Şoför-Yük Taşıma ve Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) olarak sıralandı.

İzmir'de 20+ istihdamlı işyerlerinde, işverenler, 2019 yılı Nisan ayı sonuna kadar istihdamlarının yüzde 18.7 oranında artmasını öngördü. En fazla istihdam artışı beklenen sektörler İmalat, su temini, kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Finans ve sigorta faaliyetleri oldu. Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi mesleklerinde istihdam artışı bekleniyor.

Çalışmanın sonuç raporunda, İzmir'in işgücü piyasasının yapısı ve ihtiyaçları ortaya konuldu. Aktif İstihdam Politikalarının; özellikle de işgücü yetiştirme kurslarının tespit edilen ihtiyaçlara göre açılması planlanıyor.

İzmir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün gerçekleştirdiği İzmir İşgücü Piyasası Araştırması ile yerel işgücü piyasası yapılarının ve ihtiyaçlarının daha iyi anlaşılması hedefleniyor. İzmir'de geliştirilecek istihdam politikaları da araştırmanın sonuçları dikkate alınarak oluşturulacak.

Kasım enflasyonu düşük

Vergi indirimleri ve mücadele kampanyasına döviz kurları ve petroldeki gerileme eklenince Kasım ayı enflasyonu beklentinin üzerinde düştü. Tüketici enflasyonu Kasım'da yüzde 1.44 gerilerken, en büyük katkı otomotivden geldi, beyaz eşyada indirim sınırlı kaldı. Giyim ve ayakkabı ise zamlarına devam etti. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, yıl sonu yüzde 20.8'lik enflasyon hedefine ulaşılacağını vurguladı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2018 yılı Kasım ayı Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ve Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) verilerini açıkladı. Buna göre, TÜFE'de (2003=100) 2018 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 1.44 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 20.79, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 15.63 artış gerçekleşti. Çekirdek enflasyon da Ekim'deki yüzde 24.34'ten Kasım'da yüzde 20.72'ye geriledi. Üretici enflasyonu da aylık yüzde 2.53 düştü.

Kasım 2018'de endekste kapsanan 407 maddeden; 38 maddenin ortalama fiyatlarında değişim olmazken, 261 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 108 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

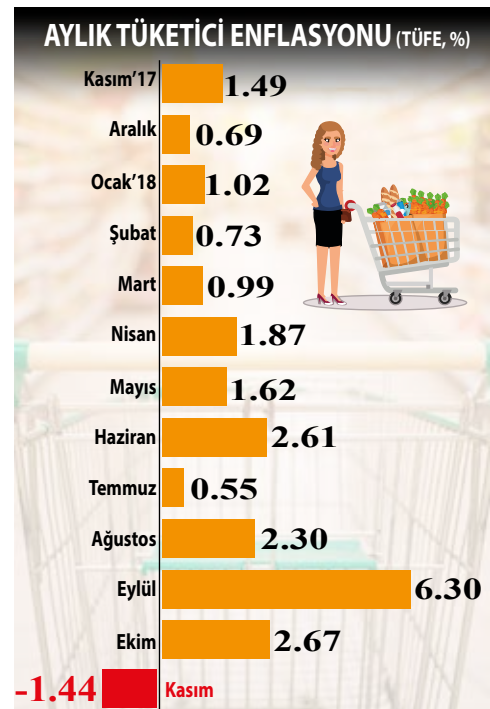
Ana harcama grupları itibarıyla 2018 yılı Kasım ayında endekste yer alan gruplardan aylık en yüksek artış yüzde 2.37 ile giyim ve ayakkabı grubunda oldu. Sağlıkta yüzde 0.57, konutta yüzde 0.47, lokanta ve otellerde yüzde 0.41 ve alkollü içecekler ve tütünde yüzde 0.17 artış gerçekleşti.

Aylık en fazla düşüş gösteren grup yüzde 6.46 ile ulaştırma oldu. Ev eşyasında yüzde 2.85, eğlence ve kültürde yüzde 2.08, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 0.96 ve gıda ve alkolsüz içeceklerde yüzde 0.74 düşüş gerçekleşti.

Gruplarda durum

Türk Lirası'nın dolara karşı yüzde 8 değer kazandığı Kasım'da uluslararası petrol fiyatları da 60 doların altına geriledi. Bu Türkiye'de benzin fiyatlarının yüzde 5.5 düşmesini sağladı. Ayrıca hükümetin otomobil, beyaz eşya ve mobilyada yaptığı indirimler enflasyonu sınırladı. Gıdada ise sera ürünlerinin pazarlara çıkmasıyla ufak

Ulaştırma ve gıda sektörlerindeki gerilemenin etkisiyle enflasyon Kasım ayında yüzde 1.44 ile beklentilerin de altında gelmesine rağmen, yıllık TÜFE yüzde 21.62 oldu.

da olsa gerileme yaşandı. Ancak, Kasım ayı boyunca tartışılan ve depolandığı ileri sürülen kuru soğan yüzde 50.5'lik artışıyla ayın zam şampiyonu oldu.

Et ucuzladı

Gıda grubunda sera domatesinin tezgahlara inmesiyle Kasım'da yüzde 16.7 fiyatlar ucuzladı. Uzun süredir fiyat artışı konuşulan ve ithalatı yapılan ette de düşüş var. Dana eti yüzde 2.34, tavuk eti yüzde 2.59 düştü. Yoğurtta yüzde 2.73, yumurtada yüzde 8.19 ucuzluk var. Ancak kuru bakliyat gıda grubunda enflasyonun daha fazla düşmesine engel oldu. Yeni sezon ürünlerinin çıkmasıyla kuru bakliyat ortalama yüzde 10 zam var. Gıda grubunda aylık düşüş 0.74 oldu, aylık enflasyonu 0.17 puanlık gerilettili.

Otoda büyük etki

Ulaştırma grubunda petrol fiyatlarındaki düşüş, kurdaki gerileme ve ÖTV indirimi meyvelerini verdi. Benzin fiyatı yüzde 5.55, uçak bileti fiyatı yüzde 13.8 düştü. Bu iki grup hem kurdan hem de petroldeki düşüşten yararlandı. Dizel otomobilde yüzde 13.8, benzinli otomobilde ise yüzde 11.7 indirim var. Yani yüzde 10 ÖTV indirimi fiyatlara direkt yansıtılmış durumda. Ulaştırma grubunda böylece aylık düşüş yüzde 6.46 oldu ve genel enflasyonu 1.17 puan düşürdü.

Kurdaki gerileme cep telefonu, televizyon ve bilgisayarlarda indirim olarak görüldü. Yüzde 2.4-10 arası indirim var. İnternet ücretlerinde de yüzde 15.1'lik indirim dikkat çekti.

Giyimde indirim yok

Giyim ve ayakkabı grubu enflasyonla mücadeleye katılmamış gibi görünüyor. Eylül ve ekimde yeni sezon zamları olan giyim ve ayakkabı grubunda fiyat artışı kasımda da sürdü. En yüksek artış yüzde 2.37 ile bu grupta. Giyim ve ayakkabı nedeniyle genel enflasyon 0.16 puan arttı. Kaban, kazak, ayakkabı, etek

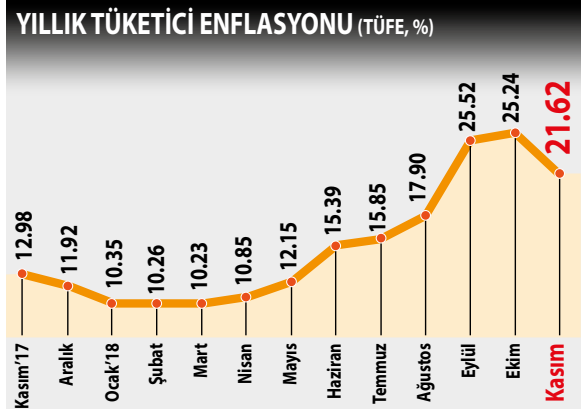
yüzde 8-10 arası zam gördü. Bu gruptaki firmalar, Kasım'da hem "efsane, muhteşem Cuma" olarak bilinen Black Friday hem de ilan ettikleri indirim kampanyasıyla öne çıktılar. Ancak kampanyalar enflasyona henüz yansımada.

Bu yıl en fazla ev eşyası arttı

TÜFE'de, bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık en fazla artış yüzde 32.73 ile ev eşyası grubunda gerçekleşti. Çeşitli mal ve hizmetler yüzde 27.87, gıda ve alkolsüz içecekler yüzde 25.66, konut yüzde 24.76 ve eğlence ve kültür yüzde 21.18 ile artışın yüksek olduğu diğer ana harcama grupları oldu.

Çekirdekte de gerileme

Merkez Bankası'nın takip ettiği çekirdek enflasyonda gerileme yaşandı. İşlenmemiş gıda, enerji, içki ve sigara ile altın hariç hesaplanan B enflasyonu Ekim'deki yüzde 24.37'den Kasım'da yüzde 21.21'e, enerji, gıda, içki ile sigara ve altın hariç C çekirdek enflasyonu da yüzde 24.34'ten yüzde 20.72'ye geriledi.

Yİ-ÜFE de geriledi

Tüketici fiyatlarında gerilemeye rağmen, üreticinin maliyet enflasyonu yıllık bazda yüksek oranlı seyrini sürdürdü. Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2018 yılı Kasım ayında bir önceki aya göre yüzde 2.53 düşüş, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 36.68, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 38.54 ve 12 aylık ortalamalara göre yüzde 25.52 artış gösterdi

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe yüzde 1.80, imalat sanayi sektöründe yüzde 3.09 düşüş, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektöründe yüzde 2.35 ve su sektöründe yüzde 1.25 artış olarak gerçekleşti.

Bir önceki aya göre en fazla düşüş; yüzde 15.49 ile kok ve rafine petrol ürünleri, yüzde 8.11 ile ana metaller, yüzde 6.32 ile metal cevherleri olarak gerçekleşti. Buna karşılık tütün ürünleri yüzde 4.14, elektrik, gaz üretim ve dağıtım yüzde 2.35, içecekler yüzde 1.78 ile bir önceki aya göre endekslerin en fazla arttığı alt sektörler oldu.

Ana sanayi grupları sınıflamasına göre 2018 yılı Kasım ayında aylık en fazla düşüş yüzde 3.56 ile ara malında gerçekleşti. Sermaye malında yüzde 2.97, enerjide yüzde 2.12, dayanıklı tüketim malında yüzde 1.24, dayanıksız tüketim malında ise yüzde 1.01 oranında geriledi. Yıllık bazda enerji maliyetleri yüzde 75.61, ara malı yüzde 39.11, sermaye malı yüzde 35.08, dayanıksız tüketim malı yüzde 26.77, dayanıklı tüketim malı ise yüzde 26.05 artış gösterdi.

Reel kesim güveni Kasım'da arttı

Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE), Kasım'da bir önceki aya göre 5,2 puan artarak 92,8 oldu. Mevsimsellikten arındırılmış reel kesim güven endeksi bir önceki aya göre 5,7 puan artarak 91,1'den 96,8 puan seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından kasım ayına ilişkin İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi'ni oluşturan anket sorularına ait yayılma endeksleri incelendiğinde, genel gidişat, gelecek 3 aydaki üretim hacmi, gelecek 3 aydaki ihracat sipariş miktarı, gelecek 3 aydaki toplam istihdam miktarı, mevcut mamul mal stoku, mevcut toplam sipariş miktarı ve sabit sermaye yatırım harcamasına ilişkin değerlendirmeler endeksi artış yönünde, son 3 aydaki toplam sipariş miktarına ilişkin değerlendirmeler ise endeksi azalış yönünde etkiledi.

Son 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve iç piyasa sipariş miktarında azalış bildirenler lehine olan seyrin bir önceki aya göre güçlendiği, ihracat sipariş miktarında azalış bildirenler lehine olan seyrin ise artış bildirenler lehine döndüğü gözlemlendi.

Mevcut toplam siparişlerin mevsim normallerinin altında olduğu yönündeki değerlendirmeler ile mevcut mamul mal stoklarının seviyesinin mevsim normallerinin üzerinde olduğu yönündeki değerlendirmelerin zayıflayarak devam ettiği görüldü.

Üfe beklentisi azaldı

Gelecek 3 aya yönelik değerlendirmelerde, üretim hacmi ve iç piyasa sipariş miktarına ilişkin olarak bir önceki ayda azalış bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladığı, ihracat sipariş miktarına ilişkin artış bekleyenler lehine olan seyrin ise güçlendiği gözlemlendi.

Gelecek 12 aydaki sabit sermaye yatırım harcaması ve gelecek 3 aydaki istihdama ilişkin azalış yönlü beklentiler zayıflayarak devam etti.

Ortalama birim maliyetlerde, son 3 ayda artış olduğunu bildirenler ile gelecek 3 ayda artış olacağını

bekleyenler lehine olan seyrin zayıfladı. Gelecek 3 aydaki satış fiyatı artış beklentileri de geriledi. Gelecek 12 aylık dönem sonu itibarıyla yıllık ÜFE beklentisi bir önceki aya göre 0,1 puan azalarak yüzde 28,1 seviyesinde gerçekleşti.

İçinde bulunduğu sanayi dalındaki genel gidişat konusunda, bir önceki aya kıyasla daha iyimser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 12,4'e, aynı kaldığını belirtenlerin oranı ise yüzde 65,2'ye yükselirken, daha kötümser olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 22,4'e geriledi.

Hizmet ve perakendede iyileşme kaydedildi

Hizmet sektörü güven endeksi Kasım'da yüzde 5,4, perakende ticaret sektörü güven endeksi yüzde 4,3 artarken, inşaat sektörü güven endeksi yüzde 3,5 azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu, Kasım ayına ilişkin sektörel güven endekslerini yayınladı. Buna göre, mevsim etkilerinden arındırılmış hizmet sektörü güven endeksi Eylül ayında 75,7 iken, Kasım'da yüzde 5,4 artarak 79,8 değerine yükseldi. Hizmet sektöründe bir önceki aya göre, iş durumu, hizmetlere olan talep ve hizmetlere olan talep beklentisi endeksleri sırasıyla yüzde 4,8, yüzde 8 ve yüzde 4 artarak 72, 74,4 ve 93,1 değerlerini aldı.

Mevsim etkilerinden arındırılmış perakende ticaret sektörü güven endeksi de Kasım ayında yüzde 4,3 artarak 90,7 oldu. Perakende ticaret sektöründe bir önceki aya göre, iş hacmi-satışlar ve iş hacmi-satışlar beklentisi endeksleri sırasıyla yüzde 6,2 ve yüzde 14 artarak 67,6 ve 91,7 değerlerine ulaştı. Mevcut mal stok seviyesi endeksi ise yüzde 3,5 azalışla 112,9 olarak kayıtlara geçti.

Mevsim etkilerinden arındırılmış inşaat sektörü güven endeksi bir önceki ayda 58,7 iken, Kasım ayında yüzde 3,5 azalarak 56,6 oldu. İnşaat sektöründe bir önceki aya göre alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi ve toplam çalışan sayısı beklentisi endeksleri sırasıyla yüzde 5 ve yüzde 2,5 azalarak 45,4 ve 67,7 değerlerine geriledi.

İZMİR'İN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4.9	4.8	4.8	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	20.6	4.1	10.1	13.8	12.7	13.4	13.1	13.2	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	15.9	13.5	12.0	13.7	13.3	13.4	13.5	12.4	-
Net Göç Hızı (%)	2.91	2.26	2.46	3.45	5.6	5.0	5.6	5.8	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	56	55	58	59	59	61	59	62	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30.4	30.7	31.6	31.8	31.7	32.0	33.0	31.1	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	397	422	432	490	466	470	513	524	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	30.5	29.9	30.3	32.4	31.0	28.3	30.7	32.5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	231	243	247	276	243	262	254	263	-
İşsizlik Oranı (%)	15.1	14.7	14.8	15.4	13.9	15.0	14.0	14.0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16.4	16.2	15.9	17.0	15.0	16.1	15.2	15.1	-
ENFLASYON (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11
TÜFE (yıllık)	7.25	10.15	6.03	7.94	8.54	9.83	8.93	13.1	20.7
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
İhracat	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	8.546
İthalat	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	7.913
Dış Ticaret Dengesi	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	633
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	4.795
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5.9	6.0	5.7	6.1	6.1	5.8	5.9	5.9	6.2
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/III
Kapasite Kullanım Oranı	62	70	63	60	55	64	63	67	62
PROTESTOLU SENETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	36.775
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4.5	3.4	3.6	4.0	4.3	4.4	4.7	4.9	4.9
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	319	245	367	463	510	571	775	740	756
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/5
Belge Adedi	167	188	209	215	186	208	230	431	166
Yatırım (Milyon TL)	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	2.387
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3.01	4.55	15.66	1.76	6.5	3.1	1.9	4.3	3.6
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	1.9	3.2	2.8	2.2	5.2	4.9	1.9	10.0	3.2
ENERJİ TÜKETİMİ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	3.392
MALI / FINANS	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11
Bütçe Gelir/Gider	3.99	4.05	4.34	4.36	4.20	4.28	4.2	4.5	4.7
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10.77	10.86	11.77	11.14	10.54	11.1	11.4	11.8	11.9
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	87.9	102.5	110.2	123.9	122.2	120.6	111.5	121.4	114.9
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	5.8	5.7	5.5	5.2	5.6	5.7	5.7	5.7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5.9	6.1	5.9	6.0	5.2	5.2	4.9	5.2	4.9
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	1.35	1.67	1.59	2.29	2.62	2.63	2.30	2.9	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
Kurulan Şirket Sayısı	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.254
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6.5	6.1	5.7	6.0	5.9	6.0	6.2	6.3	5.9
Kapanan Şirket Sayısı	860	943	1.094	1.095	991	740	644	832	601
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7.5	7.2	7.7	7.0	7.1	6.1	5.8	6.2	6.3
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/4
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.633
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6.0	5.7	5.5	5.3	5.1	4.8	4.6	4.4	4.3
MARKA-PATENT SAYISI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.303
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6.0	6.0	6.2	6.0	6.0	6.2	7.1	6.9	6.4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	34	31	42	59	55	86	96	77	220
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5.3	3.7	4.1	4.7	4.2	5.0	5.4	3.9	4.3
TURİZM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	891
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4.1	4.4	4.4	4.2	3.6	3.3	2.5	2.4	2.5
TARIMSAL ÜRETİM	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4.2	4.1	4.7	3.9	5.1	5.0	6.4	5.7	-
İŞ KAZALARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/6
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	5.4	7.5	5.6	6.0	2.6	5.1	3.7	4.7	2.9
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6.4	6.3	6.2	6.1	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1

*Çeyreklik açıklanmakta olup, III. çeyrek verileridir. **Aylık bazda olanlar tescil değil, başvuru verileridir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, TOBB, TPMK, T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, ISO

TÜRKİYE'NİN TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	2013	2014	2015	2016	2017	2018/III
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.809.713	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	1.013.453
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	8,5	5,2	6,1	3,2	7,4	1,6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	9,3	6,1	5,9	3,8	9,1	0,6
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						Eyl.18
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	29.063
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	47,8
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.749
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	11,4
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	13,5
ENFLASYON (%)						Kas.18
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	38,54
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	35,21
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	21,62
DIŞ TİCARET (Milyon \$)						Oca.-Eki. 18
İhracat	151.803	157.610	143.889	142.544	157.020	138.700
İthalat	251.661	242.177	207.234	198.617	233.800	190.327
Dış Ticaret Dengesi	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-51.627
Cari İşlemler Dengesi	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.174
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR						Oca.-May. 18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	94.438	64.468	98.935	98.312	179.316	65.877
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.589	3.884	4.508	5.109	7.442	2.921
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)						Oca.-Eki. 18
Kurulan Şirket Sayıları	108.930	126.635	114.691	106.447	118.021	102.346
Kapanan Şirket Sayıları	37.273	39.051	32.762	31.928	32.706	26.091
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR						Oca.-Nis. 18
Şirket Sayısı (Adet)	3.762	4.678	5.570	5.575	6.137	2.378
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	10.523	8.632	12.077	7.534	7.450	1.689
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)						2018/III
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-180,3	-205,5	-207,7	-222,6	-214,8	-210,1
BORÇLANMA (Milyar \$)						2018/II
Dış Borç Stoku	405,3	399,7	408,7	454,3	466,7	457,0
Kamu	121,3	116,6	123,3	136,4	140,9	139,2
Özel	281,6	281,7	284,6	317,2	325,1	317,2
KREDİLER (Milyar \$)						2018/III
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	214,7	216,7	239,1	245,4	241,1	232,4
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış						Eki.18
Toplam Sanayi	3,5	3,5	2,9	1,8	6,3	-5,7
İmalat Sanayi	4,4	3,1	3,3	1,4	6,4	-6,5
KAPASİTE KULLANIMI (%)						Kas.18
Kapasite Kullanım Oranı	76,7	75,0	76,8	77,4	78,5	74,1
GÜVEN ENDEKSLERİ						Kas.18
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	104,6	103,5	105,2	104,9	92,8
Tüketici Güven Endeksi	76	72,5	66,3	69,5	68,6	59,6
Ekonomi Güven Endeksi	103,9	99,0	96,6	93,9	98,6	73,7
SANAYİ CİRO ENDEKSİ						Eki.18
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	78,1	90,0	100,0	109,0	141,1	215,9
Elektrik Enerjisi						Oca.-Eyl. 18
Elektrik Enerjisi Üretimi (Mwh)	242.121	251.962	261.783	292.575	272.564	223.291
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Mwh)	248.324	257.220	265.724	212.329	225.714	176.410
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)						Oca.-Kas. 18
Bütçe Dengesi	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-54.544
PROTESTOLU SENET						Oca.-Eki. 18
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.092	1.004	1.000	1.017	940	752
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	7.494	8.221	10.081	12.288	12.686	14.851
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)						Oca.-Eki. 18
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	748	674	776	778	435	426
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	301	239	229	232	121	85
BORSA VE DÖVİZ						Kas.18
BIST 100 Endeksi	77.315	76.306	79.901	77.587	100.439	95.416
Euro/\$	1,33	1,33	1,11	1,11	1,13	1,14

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI, HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

Maalesef yapamıyoruz...

işinizle ilgili bizden pek çok şey duyabilirsiniz
ama bu cümleyi asla.

Çünkü biz bir matbaadan çok daha fazlasıyız.

 teknofset

5632 Sokak No: 26
Çamdibi – İzmir
T: 0232 458 58 09
info@teknofset.com
www.teknofset.com

Türkiye'nin en büyük mutfağı

100 bin kişilik üretim kapasitesi... 1000 kişilik uzman kadro... 300'e yakın dağıtım noktası...
Bortar Group yenilikçi vizyonu, dinamik yapısı, insana ve teknolojiye yaptığı yatırımlarla
her geçen gün gelişmeye ve büyümeye devam ederek
'Dünya'nın en büyük mutfağı' olmaya aday!

